

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GRAFİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM KURUMLARINDAKİ EĞİTSEL AFİŞLERE YÖNELİK
ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN VE UZMAN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Şerife İÇÖZ ATAK

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gülgün BANGİR ALPAN

ANKARA–2009

Şerife İÇÖZ ATAK' ın; “İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşleri” başlıklı tezi tarihinde, jürimiz tarafından Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Grafik Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye: Yrd. Doç. Dr. Gülgün BANGİR ALPAN
(Tez Danışmanı)

Üye: Yrd. Doç Dr. Tutku Dilem KALAFAT ALPASLAN

Üye: Yrd. Doç Dr. Armağan GÖKÇEARSLAN

ÖNSÖZ

İnsanlar diğer canlılardan farklı olarak konuşarak, televizyon izleyerek, kitap okuyarak, çevrelerindeki işaretleri yorumlayarak sürekli iletişim yani mesaj alışverişi halindedirler. Bu mesaj alışverişi sırasında yazılardan, resimlerden ve fotoğraflardan yararlanmaktadırlar. Afiş, iletişim sırasında kullanılan önemli grafik araçlardan biridir. Bu araştırmada eğitsel afişler üzerine yapılmış bir çalışmadır. Çalışmada eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanlarının görüşleri alınmıştır.

Bu konuda yapılan araştırmalar incelendiğinde, eğitsel afişlerin tasarımı, afişin verdiği mesaj ve afişlerin hedef kitlesi açısından incelendiği görülmektedir. Ancak söz konusu incelemelere bakıldığında hedef kitle olan öğrencilerin, öğretmenlerin ve grafik uzmanlarının eğitsel afişlere yönelik değerlendirmelerinin bulunduğu bir araştırmaya rastlanamamıştır.

Tez çalışmamın her aşamasında, oluşumunda, istatistiksel çözümlemelerde büyük katkısı bulunan, engin bilgisini ve deneyimlerini benimle paylaşan değerli tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Sayın Gülgün BANGİR ALPAN'a ve araştırmamda kavramsal çerçevenin şekillenmesi ve ölçme aracının yapılanmasında bilgileriyle katkıda bulunan değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Sayın Dilem KALAFAT ALPASLAN'a yürekten teşekkür ederim.

Ayrıca, araştırmaya ilgili anketleri doldurarak görüşleri ile büyük katkı sağlayan MEB İlköğretim Genel Müdürlüğüne bağlı Ankara ilindeki ilköğretim öğrencileri ile araştırmaya katılan ilköğretim okullarındaki öğretmenlere, üniversite ve yüksekokulların Grafik Tasarım bölümlerinde görev yapan uzmanlara, desteklerini her zaman hissettiğim sevgili anneme, babama ve eşim İbrahim ATAĞ'a ilgi ve yardımlarından dolayı teşekkür ederim.

ÖZET

İLKÖĞRETİM KURUMLARINDAKİ EĞİTSEL AFİŞLERE YÖNELİK ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN VE UZMAN GÖRÜŞLERİ

İÇÖZ, Şerife

Yüksek Lisans, Grafik Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Gülgün BANGİR ALPAN

Nisan – 2009, Sayfa 269

Bu araştırmada, okullardaki eğitsel afişlerin mesaj iletimi, davranış-tutum değişimi ve tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri betimlenmeye çalışılmıştır. Araştırma, MEB İlköğretim Genel Müdürlüğüne bağlı değişik sosyokültürel çevrelerde bulunan 15 okul arasından random yoluyla seçilen 7 ilköğretimde bulunan 31 öğretmen, 90 öğrenci ve çeşitli kurumlarda çalışan 30 grafik tasarım uzmanı üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Veriler anket yolu ile toplanmıştır. Gruplardan okullarda asılı bulunan 9 eğitsel afiş için görüş bildirmeleri istenmiştir. Afişler şunlardır: ”Kuş Gribi”, ”Düğün”, ”Hayat”, ”Eğitime Destek”, ”Organ Bağışı”, ”Okuma”, ”Sigara”, ”Su” ve ”Taşıt” afişleridir.

Gruplardan elde edilen veriler %, *f*, ANOVA ve Scheffe testi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre; ”Su”, ”Hayat” ve ”Kuş Gribi” afişi hem öğretmen, hem öğrenci hem de grafik tasarım uzmanı tarafından mesaj iletimi açısından başarılı bulunmuştur. Bununla birlikte; ”Eğitime Destek” afişi öğretmen ve öğrenci, ”Sigara” afişi ise öğretmen ve grafik tasarım uzmanı tarafından mesaj iletimi açısından en az başarılı bulunmuştur. Mesaj iletimi açısından ”Düğün”, ”Organ Bağışı” ve ”Sigara” afişleri için öğrenci – öğretmen; ”Düğün” afişi için öğretmen – grafik tasarım uzmanı ve ”Organ Bağışı” ve ”Sigara” afişleri için öğrenci

– grafik tasarım uzmanı arasında anlamlı farklılık vardır. “Hayat”, “Eğitime Destek”, “Okuma”, “Su” ve “Taşıt” afişleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

“Taşıt” ve “Su” afişleri öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı tarafından davranış ve tutum değişimi açısından başarılı bulunmuştur. Bununla birlikte; “Kuş Gribi” afişi öğretmen ve grafik tasarım uzmanına göre, “Hayat” afişi ise öğrenci ve öğretmenlere göre davranış ve tutum değişimi açısından etkili ve başarılı bulunmuştur. Davranış ve tutum değişimi açısından “Düğün”, “Hayat” ve “Sigara” afişleri için öğrenci – grafik tasarım uzmanı; ”Kuş Gribi” ve “Okuma” afişleri için öğretmen – öğrenci ve “Düğün” afişi için öğretmen – grafik tasarım uzmanı arasında anlamlı farklılık vardır. “Eğitime Destek”, “Organ Bağışı”, “Su” ve “Taşıt” afişleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

“Hayat” afişi öğrenci ve öğretmen, “Taşıt” afişi öğretmen ve grafik tasarım uzmanı tarafından tasarımın ilgi çekiciliği açısından en fazla başarılı bulunan afişlerdir. Bununla birlikte “Okuma” afişi öğrenci ve öğretmen, “Düğün” afişi öğrenci – grafik tasarım uzmanı açısından tasarımları en az ilgi çeken afişlerdir. Tasarımın ilgi çekiciliği açısından “Düğün”, “Hayat” ve “Sigara” afişleri için öğrenci – grafik tasarım uzmanı; ”Düğün” ve “Sigara” afişleri için öğretmen – grafik tasarım uzmanı ve “Sigara” afişi için öğrenci – öğretmen arasında anlamlı farklılık vardır. “Kuş Gribi”, “Eğitime Destek”, “Organ Bağışı”, ”Okuma”, “Su” ve “Taşıt” afişleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

Araştırmada elde edilen sonuç, okullardaki eğitim amaçlı sosyal afişlerden “Su”, “Hayat” ve” Kuş Gribi” afişlerini mesaj iletimi açısından, “Taşıt” ve “Su” afişlerini davranış ve tutum değişimi açısından ve “Hayat” ve “Taşıt” afişlerini tasarımın ilgi çekiciliği açısından etkili ve başarılı buldukları görülmüştür.

Afişlerin öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanları tarafından; bilgilendirici, yazılı ve görsel bilgilerinin açık, anlaşılır, daha sonra hatırlanabilir olması, bununla birlikte yazılı ve görsel öğelerinin birbiriyle uyumlu olması mesaj iletimi açısından başarılı bulunmalarında etkilidir. Söz konusu afişlerin yazılı ve

görsel bilgilerinin günlük hayatta dikkate alınması, davranış ve tutum değişiminde başarılı bulunmalarında; afiş konusu, rengi, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğeleri ve okullarda sıklıkla asılmaları tasarımlarının ilgilerini çekmesi açısından başarılı bulunmalarında etkilidir.

ABSTRACT

THE VIEWS OF THE STUDENTS, THE TEACHERS AND THE GRAPHICS DESIGNER SPECIALISTS ON THE EDUCATIVE POSTERS IN THE STATE INSTITUTIONS OF PRIMARY EDUCATION

This research has been made to describe the message transmission, behaviour-attitude variation and the students', the teachers' and the graphics designer specialists' views on the interest of the designs of the educative posters in the state institutions of primary education. The research has been applied to 31 (thirty-one) teachers, 90 (ninety) students from 7 (seven) schools which were selected through random method among the 15 (fifteen) schools from varied-socio-cultural regions and 30 (thirty) graphics designer specialists who work in order institutions of National Ministry of Education in the state institutions of Primary Education.

The data used in the research have been gathered through a questionnaire developed by the researcher. The groups have been asked to give their views on 9 (nine) educative posters, which are exhibited in their schools. The posters consist of "Bird Flue", "Wedding", "Life", "Support to Education", "Organ Donation", "Reading", "Cigarette", "Water" and "Vehicle".

The data gathered from the groups have been analyzed through % *f*, ANOVA, and Sheffe Tests. According to the findings of the research, the posters called as "Water", "Life" and "Bird Flue" have been considered as successful concerning message transmission by all the students', the teachers' and the graphics designer specialists' views. In contrast, the poster called as "Support to Education" has been considered as the least successful one by the students', the teachers' and the graphics designer specialists' views concerning the message transmission. It is observed that there are significant differences in viewpoints concerning the posters "Wedding", "Organ Donation" and "Cigarette" between the teachers and the students; there are significant differences in viewpoints concerning the posters "Wedding" between the teachers and graphics designer specialists. In addition, there are also significant

differences viewpoints concerning the posters “Organ Donation” and “Cigarette” between the students and the graphics designer specialists. In contrast, it was found out that there are no significant differences in viewpoints concerning the posters “Life”, “Support yo Education”, “Reading”, “Water” and “Vehicle”.

The posters have been considered as successful concerning behaviour and attitude variation by all the students, the teachers and the graphics designer specialists. In Addition, the poster called as “Bird Flue” has been considered as effective concerning behaviour-attitude variation. The poster “Life” has also been considered as effective and successful to create changes in behaviour and attitudes. Considering the posters “Wedding”, “Life” and “Cigarette” it was found out that there are significant differences in viewpoints concerning behaviour-attitudes variation between the students and the graphics designer specialists. For the posters “Bird Flue” and “reading”, there are significant differences between the teachers and the graphics designer specialists. Yet, there has been detected no significant difference for the posters, “Support to Education”, ”Organ Donation”, “Water” and “Vehicle”.

According to findings, it was found out that concerning the interest of the design, the poster “Life” has been considered to be the most successful by the teachers and the students; the poster “vehicle” has been considered to be the most successful one for the interest and its artistic design by the teachers and the graphics designer specialists. In Addition, the poster “reading” has been considered to be the least successful concerning the artistic design of its own by the teachers and the students; the poster “Wedding” has been considered to attract the least attention by the students and the graphics designer specialists.

It was found out that there are significant differences concerning the interest of designs in the posters “Wedding”, “Life” and “Cigarette” between students and the graphics designer specialists, there are also significant differences concerning the posters “Cigarette” and “Wedding”between the teachers and the graphics designer specialists. For the poster “Cigarette” there is no significant difference detected

between the teachers and the students. In Addition, there is no significant difference concerning the posters “Bird Flue”, “Support to Education”, “Organ Donation”, ”Reading”, “Water” and “Vehicle”.

According to the findings, it has been concluded that among the educative posters “Water”, “Life,” and “Bird Flue” are the most successful to convey the message; the educative posters are the most successful to create change in behaviour and attitudes; the educative posters “Life” and “Vehicle” are considered to be successful and effective for the students, the teachers and the graphics designer specialists own artistic designs.

It has been concluded that it is effective to consider the posters to be successful by the students, the teachers and the graphics designer specialists that the posters are viewed as informative, and their written and visual information is comprehensible and easy to remember; in addition, their written and visual patterns are harmonious concerning the message transmission. The posters aforementioned are thought to be successful concerning the behaviour-attitude variation because the written and visual information transmitted in the posters are taken into consideration in daily life and they are often exhibited in the schools.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xii

BÖLÜM I

GİRİŞ

Problem	1
Amaç	4
Önem	10
Varsayımlar.....	10
Sınırlılıklar	11
Tanımlar	11

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Kavramsal Çerçeve	13
Grafik İletişim	13
Grafik Tasarım	14
Grafik Tasarım Ürünleri	21
Afiş	23
Afiş Tasarımı.....	28
Sosyal Afiş	33
Sosyal Afişlerin Eğitim Amaçlı Kullanımı	34
Eğitim Kurumlarındaki Eğitim Amaçlı Sosyal Afişler ve İlköğretim II. Kademe Öğrencileri	37
İlgili Araştırmalar	40

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli.....	44
Evren ve Örneklem.....	44
Verilerin Toplama Yolları ve Araçları.....	45
Verilerin Analizi.....	46

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci Görüşleri	47
İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğretmen Görüşleri	109
İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Uzman Görüşleri	165
İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması ...	224

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç	237
Öneriler.....	240
Uygulamaya Yönelik Öneriler	240
Araştırmaya Yönelik Öneriler	241

KAYNAKÇA.....	243
----------------------	------------

EKLER	248
--------------------	------------

Ek 1. Bilgi Toplama Formu	249
a. Öğrenci Bilgi Toplama Formu	249
b. Öğretmen Bilgi Toplama Formu	252
c. Uzman Bilgi Toplama Formu	255
Ek 2. Araştırma İzni	258

Ek 3. Araştırmaya Katılan 9 Eğitsel Afiş

a. Kuş Gribi Afişi	261
b. Düğün Afişi	262
c. Hayat Afişi	263
d. Eğitime Destek Afişi	264
e. Organ Bağışı Afişi	265
f. Okuma Afişi	266
g. Sigara Afişi	267
h. Su Afişi	268
i. Taşıt Afişi	269

TABLOLAR VE ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa No</u>
1. Araştırmaya Katılan Öğrenci ve Öğretmen Grupları	45
2. Kuş Gribi Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri	48
3. Düğün Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri	55
4. Hayat Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri	62
5. Eğitime Destek Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri	68
6. Organ Bağışı Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri	75
7. Okuma Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri	82
8. Sigara Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri	89
9. Su Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri	96
10. Taşıt Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri	104
11. Kuş Gribi Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri	110
12. Düğün Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri	116
13. Hayat Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri	122
14. Eğitime Destek Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri	128
15. Organ Bağışı Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri	135
16. Okuma Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri	141
17. Sigara Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri	147
18. Su Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri	153
19. Taşıt Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri	159
20. Kuş Gribi Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri	166
21. Düğün Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri	172
22. Hayat Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri	185
23. Eğitime Destek Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri	191
24. Organ Bağışı Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri	198
25. Okuma Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri	204
26. Sigara Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri	219
27. Su Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri	211
28. Taşıt Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri	218

29. Kuş Gribi Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman	
Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması	225
30. Düğün Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman	
Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması	226
31. Hayat Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman	
Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması	228
32. Eğitime Destek Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman	
Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması	229
33. Organ Bağışı Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman	
Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması	230
34. Okuma Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman	
Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması	232
35. Sigara Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman	
Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması	233
36. Su Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman	
Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması	235
37. Taşıt Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman	
Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması	236

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmanın içeriğine yönelik problem durumu özetlenip, araştırmanın amacı ve önemi sunularak, varsayımlara, sınırlılıklara ve tanımlara kavramsal çerçevede yer verilmiştir.

Problem

Birey, yaşamını sürdürebilmek, fiziksel ve psikolojik temel gereksinimlerini karşılayabilmek için toplumu oluşturan diğer bireylerle iletişim kurmak zorunda kalmaktadır. Kurduğu bu iletişim sayesinde yaşamının her anında tükettiği ürün ve hizmetleri tanımayı ve onlardan yararlanmayı öğrenir. Bireyin tükettiği hizmet ve ürünleri tanınması ve onlardan yararlanmasında belli hedef kitleye ve tüketiciye yönelik hazırlanan kitle iletişim araçları ve grafik ürünleri kullanılmaktadır.

Grafik tasarım ürünlerini, hedef kitleye mesaj iletmek, ürün ya da hizmeti tanıtmak amacıyla hazırlanan, görüntülenen ve çoğaltılan; afiş, ambalaj, amblem, logo, fotoğraf, piktogram, illüstrasyon, kitap kapağı vb. gibi ürünler; kitle iletişim araçlarını ise gazete, dergi, radyo, televizyon, sinema gibi kitlelere, haber ve bilgi verme, kitleleri eğitme, eğlendirme gibi amaçlar taşıyan, belirli aralıklarla ya da sürekli olarak hedef kitleye ulaşan ürünler oluşturmaktadır.

Grafik tasarım ürünlerinden biri olan afiş; “bir haberi, bir olayı, sosyal, siyasal, ekonomik, sanatsal ve kültürel açıdan, topluma duyurmak amacıyla, değişik yüzeyler üzerine yapılan ve belirli boyutlarda köy, kasaba ve şehirlerin çeşitli yerlerine asılan duyurular” (Bektaş, 1992, s. 7) şeklinde tanımlanmaktadır.

Afişler genel olarak sınıflandırıldığında; kültürel, sosyal ve reklam afişleri olarak gruplanmaktadır. Kültürel afişler; seminer, festival, sempozyum, balo, konser, sinema, tiyatro, sergi ve spor gibi kültürel etkinliklerin tanıtımı ve duyurusunu

yaparlar. Reklam afişleri; bir ürün ya da hizmeti tanıtan afişlerdir. Moda, endüstri, kurumsal reklamcılık, basın-yayın, gıda ve turizm sektörlerinde kullanılırlar. Sosyal afişler ise; sağlık, sivil savunma, trafik, ulaşım, çevre gibi toplumsal ve sosyal konularda eğitici ve uyarıcı nitelikteki afişlerin yanı sıra, politik bir düşünceyi ya da siyasi bir partiyi tanıtan afişler, ulusal ve evrensel çağrılarını işleyen afişlerde sosyal afişler grubunda yer alır (Tepecik, 2002, s. 202).

Afiş ya da kitle iletişim araçlarından herhangi biri kullanılarak yapılmış reklâmlarla karşılaşıldığında, bu reklâmlar izleyene bir nesne daha alarak kendini ya da yaşamını değiştirmeyi önerir. Bu nedenle üretici hep gelecekteki alıcıya seslenmek zorundadır. Alıcıya satmaya çalıştığı ürünle veya tanıtmaya çalıştığı şeyle ya da olanak ile çekicilik kazanmış olan kendi imgesini yaratır (Berger, 1986, s. 131).

Özetle denilebilir ki; afişin işlevi hedef kitlenin görsel dünyasında bildirişimi tamamlamak ve bilincinde yer etmektir. Bir grafik tasarım ürünü olan afiş, mesaj-birey, bireyler arası mesaj bildirimi sağlamaktadır. Afişte tasarlanan mesajı bir kitleye ulaştırabilmek için sadece görüntü değil, görüntünün ötesi de kurgulanabilmelidir. Afişte verilen mesaj yalnızca toplumsallığı değil, bireyselliği de başkası tarafından algılanmasında doğrudan etkili olan, eğitim, sosyal konum, psikolojik eğilimler, toplumsallıktan çok bireyselliğe yönelik tutumlardır (Anıl, 2003, s. 21).

Afişin başarılı sayılabilmesi için iletilmesi hedeflenen mesajı en doğru biçimde sunması gerekmektedir. Kullandığı görsel unsurlar yeterli ve dengeli değilse, vermek istediğin mesajın aksine izleyende beklenenin tersine bir etki bırakır.

Afişin çarpıcı ve vurucu olması önemlidir, izleyeni ikna etmeli ya da bir fikir konusunda inandırmalıdır. Halkın kültür ve sanat anlayışına yakın olmalı, ılımlı olmalı ve iz bırakmalıdır. Aksi takdirde sağlıklı duygular uyandırmayabilir (Topuz, 1991, s. 55). Afişlerin izleyiciye bir ürünü tanıtmak ya da ürünü satmak dışında; sosyal, kültürel, politik, ulusal ve evrensel öğretileri, çağrılarını ya da kampanyaları

iletmek amacıyla kullanılabildiği düşünüldüğünde; afişlerin eğitsel yönünün de önemli olduğu söylenebilir. Eğer afiş izleyiciye mesajı doğru biçimde iletmezse; eğitim aracı olarak yeterli güdülemeyi sağlayamayacaktır. Aynı zamanda eğitsel açıdan düşünülürse; insanlar üzerinde ideolojik ve estetik bir etki bırakarak, insanların günlük alışkanlıklarını ve düşünce biçimlerini yönlendirebilir. Çevresiyle sürekli bilgi alışverişinde bulunan insan, afiş gibi uyaranlardan aldığı uyarılar sonucu birtakım davranışlarda bulunabilir ya da var olan davranışını değiştirebilir.

Afişler kategorilere ayrıldığında eğitsel afişler başlığında tek bir tür olarak ele alınamadığı görülmekle birlikte afişlerin içerikleri, hedef kitleleri ve sahip oldukları özelliklere göre sosyal afiş sınıflaması içinde bir alt sınıflama olarak “eğitsel afiş” veya “eğitim amaçlı afiş” olarak nitelendirebilir. Bu tür afişlerin amacı çoğunlukla, bir öğrenmenin gerçekleşmesine katkıda bulunmak ve bu yönde uyaran ya da araç olmaya aday olmaktır. Eğitim kurumlarında sergilenen afişlerin, öğrencilerin öğrenmelerini sağlayıcı bir uyaran görevi görmesi amacını taşıdığı açıktır. Özellikle Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında asılan ya da sergilenen afişlerin Bakanlık onayı istemli olarak seçildiği bilinen bir gerçektir. Burada amaç, öğrencinin öğrenmesini desteklemektir.

İlköğretim okullarında sergilenen afişlerin gerek tasarım gerekse içerdiği mesaj açısından öğrencilerin algısında bir yer etmesi beklenmektedir. Bu konuda yapılan araştırmalar düşünüldüğünde, eğitsel afişlerin tasarım açısından, afişin verdiği mesaj ve afişlerin hedef kitlesi açısından incelendiği söylenebilir.

Örücü (2005)’nin “Eğitim Amaçlı Afişlerin Tasarım İlkelerine Uygunluğu ve Görsel Materyal Olarak Etkililik Durumunun İncelenmesi” konulu araştırmasında; eğitim kampanyalarının yürütüldüğü afiş tasarımlarının, görsel materyal olarak etkililiğini saptamak amacıyla, kurumların yayınladığı eğitim amaçlı afiş tasarımları incelemiştir. Araştırmacı, Ankara ilindeki 3 meslek lisesinin Grafik Tasarım Eğitimi bölümü öğrencileri ve bu alanın öğretmenleri ile sosyal kurumların hazırladığı afişlerden araştırmanın amacına uygun seçilen 15 eğitim amaçlı afiş örneklemleri olarak, geliştirdiği anketi öğretmen ve öğrencilere uygulamıştır. Araştırmanın

sonunda; kurumların hazırlatmış olduğu “eğitim afişleri”nin tasarım ilkelerine ve bir afişte dikkat edilmesi gerekli kurallara uyularak tasarlanmasının, afişin hedef kitlesi üzerindeki etkiliğinin daha fazla olabileceği sonucuna varmıştır.

Ünal (1997) tarafından yapılan “Piktografik, İllüstratif, Fotoğraf ve Soyut tasarlanmış, Sosyal-Kültürel Konulu Afişlerde Biçimin İçeriğe Yansıması”, konulu yayınlanan araştırma; piktografik, illüstratif, fotoğraf ve soyut tasarlanmış, sosyal-kültürel konulu biçimlerin içeriği ne derece yansıttığını saptamak, analiz edip yorumlamak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada afişler tesadüfî örneklem yöntemi ile seçilmiş, seçilen afişler için geliştirilen anket üniversitelerin Grafik Sanat Eğitimcileri ve A.Ü.B.Ü. Eğitim Fakültesi öğrencilerine görüşleri alınmak üzere uygulanmıştır. Araştırmada; afişin estetiksel ve iletişimsel açıdan işlevini yerine getirebilmesi için tasarımının titizlikle yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Ancak söz konusu incelemelere bakıldığında; özellikle okullarda hedef kitle olan öğrencileri, bu afişlerin nasıl etkilediğine ilişkin bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle ilköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşlerinin belirleneceği bir araştırmaya gereksinim duyulmuştur. Bu noktadan hareketle İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşlerinin saptanması problem cümlesini oluşturmaktadır.

Amaç

Araştırmanın genel amacı; İlköğretim kurumlarında eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşlerinin bulgulanmasıdır. Bu genel amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

- 1 İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
 - A) Kuş Gribi Afişindeki;
 - a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,

- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- B) Düşün Afişindeki;
 - a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- C) Hayat Afişindeki;
 - a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- D) Eğitime Destek Afişindeki;
 - a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- E) Organ Bağışı Afişindeki;
 - a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- F) Okuma Afişindeki;
 - a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- G) Sigara Afişindeki;
 - a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- H) Su Afişindeki;
 - a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- İ) Trafik Afişindeki;
 - a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,

c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

2 İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

A) Kuş Gribi Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

B) Düğün Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

C) Hayat Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

D) Eğitime Destek Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

E) Organ Bağışı Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

F) Okuma Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

G) Sigara Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

- H) Su Afişindeki;
- a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
- İ) Trafik Afişindeki;
- a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

3 İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?

- A) Kuş Gribi Afişindeki;
- a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?
- B) Düğün Afişindeki;
- a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?
- C) Hayat Afişindeki;
- a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?
- D) Eğitime Destek Afişindeki;
- a) Mesaj İletimine,
 - b) Tutum ve Davranış Değişimine,
 - c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?

E) Organ Bağışı Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?

F) Okuma Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?

G) Sigara Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?

H) Su Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?

İ) Trafik Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik grafik tasarım uzmanı görüşleri nelerdir?

4 İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

A) Kuş Gribi Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,

- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

B) Düşün Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

C) Hayat Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

D) Eğitime Destek Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

E) Organ Bağışı Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

F) Okuma Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

G) Sigara Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

H) Su Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

İ) Trafik Afişindeki;

- a) Mesaj İletimine,
- b) Tutum ve Davranış Değişimine,
- c) Tasarımın İlgi Çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve grafik tasarım uzmanı görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Önem

Araştırma ile toplanan verilerin, özellikle;

1. Eğitsel afişlerin üzerinde düşünme, tartışma, yeni araştırma olanağı yaratacağı,
2. Eğitsel afişlere ilişkin daha gerçekçi değerlendirmeler yapılacağı,
3. Eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin eğitsel afişlerin tasarlanmasında ve seçilmesinde kurum ve kuruluşlara rehberlik edeceği,
4. Eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin afişlerin tasarımındaki kaygının artmasına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Varsayımlar (Sayıtlar)

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilecektir.

1. Veri toplama araçları için kendilerine başvurulmuş uzman kanıları yeterlidir.
2. Görüşlerine başvurulmuş öğrenci, öğretmen ve uzmanlar görüşlerini doğru ve samimi olarak cevaplamışlardır.

Sınırlılıklar

1. Eğitsel afişlere yönelik düşünceler bilgi toplama formlarıyla elde edilen öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri ile;
2. Araştırma, Ankara ili Etimesgut İlçesindeki;
 - Ağa Ceylan İlköğretim Okulu
 - Hasan-Şükran Saruhan İlköğretim Okulu
 - İstiklal İlköğretim Okulu
 - Etimesgut İlköğretim Okulu
 - Dumlupınar İlköğretim Okulu
 - Zekiye Güdüllüoğlu İlköğretim Okulu
 - Toplu Konut İlköğretim Okulu olmak üzere 7 (yedi) ilköğretim kurumu ile;
3. Araştırmaya katılan ilköğretim kurumlarında bulunan farklı branşlarda görev yapan 30 öğretmen ile;
4. Araştırmaya katılan ilköğretim kurumlarındaki 6–7–8. sınıfta okuyan 90 öğrenci ile;
5. Üniversite ve yüksekokullarda bulunan Grafik Tasarım Bölümlerinde görev yapan 30 grafik tasarım uzmanı ile;
6. Ankara İl ve Etimesgut İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinden, Sosyal Kurumlardan ve afişin sergilendiği İlköğretim kurumlarından alınan eğitsel afişler (9) ile sınırlıdır.

Tanımlar

Afiş: Bir haberi, bir olayı, sosyal, siyasal, ekonomik, sanatsal ve kültürel açıdan, topluma duyurmak amacıyla, değişik yüzeyler üzerine yapılan ve belirli boyutlarda köy, kasaba ve şehirlerin çeşitli yerlerine asılan duyurulardır (Bektaş, 1992, s. 7).

Sosyal Afiş: Toplamların sosyal gereksinimleri doğrultusunda ortaya çıkan problemlere, dikkat çeken afiş örnekleri sosyal afiş kapsamında değer bulur. Sağlık,

sivil savunma, trafik, çevre gibi konularda eğitici ve uyarıcı nitelikteki afişlerin yanı sıra, politik bir düşünceyi ya da siyasi bir partiyi tanıtan afişler de sosyal afişler grubunda yer alır (Becer, 1999, s. 202).

Eğitsel Afiş: İlköğretim kurumlarında öğrencilere eğitsel mesaj iletmek amacıyla duvarlara ve panolara asılmış afişlerdir. Örneğin; Küresel Isınma, Elektrik Enerjisinin ve Su Kaynaklarının Bilinçli Tüketimi, Trafik Kuralları ve Kitap Okuma Günleri gibi konulara yönelik afişler eğitsel afiş olarak nitelendirilebilir.

Görsel: Fotoğraf, desen, şema, çizim, resim, karikatür, zaman zaman yazı vb.

İletişim: Gönderici ve alıcı olarak adlandırılan iki insan ya da insan grubu arasında gerçekleşen duygu, düşünce, davranış ve bilgi alışverişi gibi faaliyetlerin tümüdür (Becer, 1999, s. 11).

İllüstrasyon: Başlık, slogan ya da metin gibi sözel unsurları betimleyen ya da yorumlayan bütün unsurlara verilen addır (Becer, 1999, s. 210).

Tasarım: Bir tasarlama eylemi sonucunda beliren ve asıl yapının gerçekleşmesi sırasında yönlendirici olan proje, çizim, maket vs. gibi ürünlerin tümü. Bir ürün koymaya yönelik düşünsel ya da maddi çalışma süresi (Fisher, 1990;54).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Kavramsal Çerçeve

Grafik İletişim

İletişim; gönderici ve alıcı olarak adlandırılan iki insan ya da insan grubu/kitle arasında gerçekleşen bir duygu, düşünce, davranış ve bilgi alışverişi olarak tanımlanmaktadır (Aral, 2005, s.27).

İletişim, bireyin konuşma ve işitme eylemlerinin bir arada bulunduğu bir faaliyettir. Benzer bir biçimde, bireyin bir fotoğrafı ya da tipografik düzenlemeyi oluşturma ve izleme eylemleri içerisinde olması durumunda da iletişimden söz edilebilir. Başka bir deyişle iletişim, her türlü bilginin insanlar arasındaki alışverişidir. Grafik ise, görsel olarak algılanan şeylerle, yani görüntülerle ilgili bir kavramdır. Bu durumda; grafik iletişim, görüntülerden oluşan bilgilerin değiş-tokuşu” olarak tanımlanmaktadır (Becer, 2002 s.28).

Grafik iletişim bir başka deyişle; resim, sembol ve değişik türdeki çizimler aracılığıyla sağlanan iletişim şeklidir. Tasarımcı, grafik iletişimde fikirleri ve bilgileri anında ve etkili biçimde ortaya koymaya çalışır.

“Uluslar arası iletişimlerini kolaylaştıran, bir nesne ve bu nesnelerin anlamını ifade eden grafik sembolleri (uluslar arası yol işaretleri ve emniyet sembolleri) grafik iletişimin ne kadar etkili olduğunu gösteren örneklerdir (Tepecik, 2002 s.66). Örneğin; bay - bayan tuvaletlerinin birbirinden ayrılmasını sağlayan işaretler, karayollarında sürücüleri uyarmak ve yönlendirmek amacıyla, dikilen resimli levhalar birtakım grafik semboller içermektedirler. Uluslararası standartlara sahip bu grafik işaretleri ve sembolleri, yazılı ikazları çözümleyemeyen insanlar kolaylıkla algılayabilirler.

İletişimin aracı ya da yöntemi, farklı gereksinimlere bağlı olarak değişebilir. Örneğin, sözlü iletişim bazı durumlarda yeterli olmasına rağmen, bazı durumlarda da sıklıkla yanlış anlaşılmalara ve aktarılabilecek düşünceler kolaylıkla unutulabilmektedir. Sözlü iletişimde fikir ve düşünce alışverişini olanaklı kılacak herhangi bir kayıt söz konusu değildir. Bu bağlamda iletilmek istenen düşünce ya da kavramların kaydedilmesi için bir grafik iletişim sisteminin kurulmuş olması gerekir. Mesajı karşı tarafa iletmek için kullanılan yazılar, fotoğraflar ve resimler başlıca grafik iletişim araçlarıdır.

Bir mesajın açık, ekonomik ve estetik bir yolla iletilmesi, grafik iletişimin başlıca amacı ve başarı ölçütüdür. Mümkün olan az sayıda görsel imgenin, mümkün olan en yüksek sayıda bilgiyi aktarabilmesi, grafik iletişimin ekonomik olması anlamına gelir. Bu durum, aynı zamanda iletişimin de temel kurallarından birisidir. Her grafik unsur, mesajın etkisini arttıracak biçimde tasarlanmalıdır (Becer, 2002 s. 29).

Grafik tasarım, iletişim adına tasarım ilke ve yöntemleri kullanır. Grafik tasarım kapsamında üretilecek çalışmalar, etkili bir iletişim kurma özelliğine sahip olmalıdır. İletişim süreçlerini kayıtlı bir şekilde sunumu ve iletinin amacına göre kalıcılığını sağlayan grafik tasarım ürünleri ile etkili süreçleri izlemek mümkündür (Örücü, 2005, s.19)

Grafik sembollerle ve işaretlerle etkili iletişim kurabilen kişi, daha başarılı, problemleri çözmede daha etkili bir tutum içerisinde olmakta ve uygar toplum düzenini sağlamada daha etkin bir birey davranışlarına ulaşabilmektedir.

Grafik Tasarım

Tasarım günümüzde sıklıkla kullandığımız etkileyici bir sözcüktür. Asıl anlamını yaratıcılıkla özdeşleştiği zaman kazanır. Tasarım sözcüğü en genel anlamda “gerekli olanın araştırılması ve biçimlendirecek kişinin yaratıcı özelliklerini de

katarak ortaya çıkardığı bir biçim, şekil veya model” olarak tanımlanabilir (Ketenci, 2006 s. 277). Ancak tasarım kelime anlamı içinde; bir kalıp, bir model ya da süsleme yapmak olarak düşünülmemelidir. Tasarım, kendi içinde bir yapıya ve bu yapının oluşması için gerekli iyi bir organizasyona sahip olmalıdır.

Çevremizde üretim amaçlı her fiziki olgunun başlangıcında tasarım etkinliği söz konusudur. Günlük yaşamda sıklıkla ihtiyaç duyulan uygulamalı tasarım dalları üç başlık altında toplanabilir: Endüstri Tasarımı, Çevre Tasarımı ve Grafik Tasarım.

Uygulamalı sanat dallarından endüstri tasarımı; üç boyutlu nesnelerin tasarlanması ve geliştirilmesiyle, çevre tasarımı; bina, peyzaj ve iç mekân tasarımıyla, grafik tasarım ise genel olarak, her türlü iletişim aracı üzerinde okunan ve izlenen görüntülerin tasarımlarıyla ilgilenir (Ketenci, 2006 s. 278). Başka bir deyişle; grafik tasarım, bir görsel iletişim sanatıdır.

Twemlow, kitabında ” Grafik tasarım, bir tür dildir ve iletişim kurmak içindir. Birisine, istediği veya istendiğini düşündüğü bir şeyden bahsetmek için kullanılır... Daha belirgin bir tanımlama yapılacak olursa; para kazanmaya ya da başka politik amaçlar uğruna nesneleri ve fikirleri satmak içindir.” olarak tanımlamaktadır (Twemlow, 2008 s. 6).

Grafik tasarım terimi ilk kez 20. yüzyılın ilk yarısında metal kalıplara oyularak yazılan, çizilen ve daha sonra da çoğaltılmak üzere basılan görsel malzemeler için kullanılmıştır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte sadece basılı malzemelerde değil, film aracılığıyla perdeye yansıtılan, video ile ekrana gönderilen bilgisayarlar yardımıyla üretilen görsel malzemeler de grafik tasarım kapsamı içine girerek, grafik tasarım teriminin anlamı genişlemiştir (Becer, 2002 s.33).

Bugün ise; grafik tasarımcı, kaligrafi sanatçıların, baskı ustalarının ve zanaatçıların geleneğini sürdüren bir meslek adamına verilen addır.

Grafik tasarımda bir amaç vardır. Bu amaç sunulan mal ve hizmetin en iyi şekilde tanıtılması veya satışdır. Aynı zamanda bir gerekliliktir, bir ihtiyaçtan doğmuş altında yatan bir bilinç vardır. Tasarımda “ne için tasarım yapıyoruz” sorusu hareketlerimize yön veren bir çıkış noktasıdır. Yapılan çalışmanın tasarım olabilmesi için işlevsellik yükümlülüğünü taşıması gerekmektedir (Odabaşı, 2002 s. 18).

Tasarım yapmak ve sanat eseri yaratmak arasında az çok bir bağlantı vardır. Tasarım yapılırken her ne kadar koşullu amaçlı bir durumla yola çıkılıyorsa da bütün bu koşullarla beraber tasarım yapan kişinin kendini özgür hissetmesi nesnelere, malzemelere hükmederek yeniden şekillendirmesi gerekir. Bu yönüyle tasarımcı, sanatçı bir kişilik olarak görülür. Sanatçı ise eserinin yaratırken, doğadan yola çıkar. Çalışmasında sadeleştirmeye ve eksiltmeye ya da ihtiyaç duyduğu eksiklikleri tamamlamaya gider.

Grafik tasarımcı genel olarak, okunan ve izlenen görüntülerin tasarımından sorumludur. Kâğıt ve benzeri materyaller üzerine çeşitli baskı teknikleri kullanılarak aktarılan basılı malzemeler, afişler, kitaplar, dergiler, broşürler, bilgi ve uyarı işaretlerinin tasarımı grafik tasarımın etkinlik alanı içerisine girer (Becer, 2002 s.33).

Grafik tasarımcı aynı zamanda kendi amaçlarını da şekillendirebilmektedir. Düşünce özgün biçimde aktarılmakta, bunun için de yine sanatın temel elemanlarından yararlanılmaktadır (Odabaşı, 2003 s. 20). Grafik tasarımcının, tasarımlarını amaca uygun olarak biçimlendirebilmesi, grafik biçim ifadeleri olan nokta, çizgi, şekil, biçim, doku, renk gibi elemanları uyumlu ve ustaca kullanmasına bağlıdır. Grafik tasarımın amacı da diğer tasarım dallarında olduğu gibi estetik kaygıyı en üst düzeye çıkartmaktır (Ketenci, 2006 s. 278).

Tasarımcı için tasarım, bir problemin çözümüdür. Problemin çözümünde kullanılacak tek bir çözüm yolu yoktur, birçok çözüm vardır. Bir başka deyişle; bir grafik tasarım problemi içinde tek bir doğru çözüm yoktur. Tasarımcı doğru çözümü

ararken tasarım ilkelerinden yararlanır ve bir grafik tasarımını oluşturan elemanları kullanır.

Bir grafik tasarım ürününü oluşturan elemanlar;

1. Nokta
2. Çizgi
3. Ton
4. Renk
5. Doku
6. Biçim
7. Ölçü
8. Yön olmak üzere sıralanabilir.

Nokta: Tasarım elemanlarının en önde gelenlerden bir tanesidir. Büyük, küçük, planlı, dağınık, koyu açık ve başka birçok etkinlikte kullanılabilir. Görsel olarak nokta; bulunduğu yere göre küçük, merkezsiz benektir. Bir nokta mekân içindeki (uzaydaki) bir pozisyonu (durumu) gösterir (Odabaşı, 2002, s.23).

Nokta düzensizliğin içinde ilk düzen elemanıdır. İki çizginin birleştiği ya da kesiştiği yeri gösterebilir, bir düzlemin köşesini, bir işareti, bir yeri belirler. Nokta, geometrik olarak görselliğin anlatımında çeşitli büyüklüklerde, boş ya da dolu yuvarlaklar olarak değerlendirilir.

Çizgi: Düz ya da kıvrımlı, kalın ya da ince, sürekli ya da kesik, grenli ya da keskin özelliklere sahip çizgiler tasarımda; objenin dikkat çekmesi veya iki obje arasına koyularak gözün onları birbirinden ayrılmasının sağlanması amacıyla, zaman zaman ize bazı mesajların iletilmesi için kullanılırlar. Örneğin; düz ve yatay çizgilere bakıldığında durgunluk; dikey çizgi, saygınlık; diyagonal çizgi, canlılık; kıvrımlı çizgi ise zarafeti simgeleyen mesajlar iletebilirler (Ketenci, 2006 s. 281).

Ton: Ton kelimesi birçok sanatta kullanılır. Tasarım yüzeyleri üzerinde en fazla izlenen tonlar; grinin çeşitleri ve siyah tonlarıdır. Gri tonlar genellikle görsel imgenin

yarım ton reproduksiyon tekniğiyle tramlanması yöntemiyle elde edilmesidir. Ton ve çizgi; tasarımda kontrast oluşturan elemanlardır (Becer, 2002, s. 57).

Renk: Işığın cisimlere çarptıktan sonra yansıyarak görme duyumuzda bıraktığı etkiye denir. Önemli bir tasarım ögesi olduğu gibi, aynı zamanda sembolik bir değeri de vardır. Tek başına renk mesaj verebilir, davranışları yönlendirebilir, insan fizyolojisi üzerinde etkiye sahiptir. Bu fizyolojik etki rengin bir sembol olarak oluşumu ve kullanımında etkin olur (Kılıçkan, 2000; s. 75).

Tasarımcılar daha çabuk algılandığı, dikkat çektiği ve insanı uyarıp neşelendirdiği için genellikle sıcak renkleri tercih ederler. Soğuk renkler ise yatıştırıcı ve dinlendirici özelliğinin yanında bizde uzaklaşma hissi uyandırır. Renklerin fiziksel ve psikolojik etkileri onların kendi başlarına mesaj veren, iletişim kuran bir yapıya dönüştürür (Uçar, 2004, s. 47). Bununla birlikte tasarımcının, renk seçiminde;

- Rengin kültürel çağrışımı,
- Hedef kitlenin renk tercihi,
- Firma, marka ya da ürünün karakteri ve kişiliği,
- Tasarımdaki yaklaşım biçimi olmak üzere dört temel unsuru dikkate alması gerekmektedir (Ketenci, 2006 s. 282).

Doku: Plastik sanatlarda, model kullanılan varlıkların yüzeyini kaplayan örtünün görünümü ve niteliğe doku denir. Doğadaki her maddenin yüzeyi bir doku türü ile kaplıdır. Bu örtünün görünümü o cismi karakterize eder ve tanımaya yardımcı olur (Becer 2002, s. 61).

Grafik tasarımının en önemli materyallerinde biri olan kâğıt farklı dokularda üretilmektedir. Sert, yumuşak, grenli, düz, parlak vb. Tasarımcı yapacağı çalışmanın özelliklerine göre kâğıt seçimini yapmaktadır (Kılıçkan, 2000, s.15).

Biçim: Birçok çizginin veya objenin bir arada bulunuşu, tek bir çizgi üzerindeki dönüş ve kıvrımlar ile değişik tonların oluşturduğu yüzeyler, bir tasarımda biçimi oluşturan unsurlardır (Becer, 2002 s. 62).

Ölçü: Bir grafik tasarım ürünü daima değişik ve belirli ölçülere sahip görsel unsurların bir araya gelmesiyle oluşur. Ölçüler büyüdükçe, etkileyicilik ve algılanırlık da artar (Becer, 2002, s. 62)

Yön: Bir tasarım üzerindeki çizgiler ve noktalar değişik noktalara yönelerek bir hareket oluştururlar. Tasarımcı vereceği mesaj doğrultusunda bu hareketi yönlendirmekle yükümlüdür (Becer, 2002 s. 62).

Sözü edilen grafik tasarım elemanların bir tasarım içinde nasıl kullanılacağını belirleyen bazı kesin ilkeler bulunmaktadır. Bu ilkeler, bütün görsel sanat ve tasarım dallarında geçerli olan ortak ilkeler olmakla birlikte, ilkelerin sayısı, üslup ve anlatım biçimine bağlı olarak değişebilmektedir. Tasarımcılar, bir grafik tasarım ürünü üzerinde hangi ilkenin daha etkili olacağı konusunda değişik görüşlere sahip olabilirler.

Tasarımın; 1- Denge, 2- Orantı ve Görsel Hiyerarşi, 3- Görsel Devamlılık, 4- Bütünlük ve 5- Vurgulama olmak üzere beş temel ilkesi bulunmaktadır:

Denge: Bir tasarımda denge unsuru varsa, o tasarım kendisiyle barışık demektir. Ancak, dengeli ama bünyesinde hareket unsuru barındırmayan bir tasarım gereken etkiyi sağlayamaz. Bir tasarım iki farklı denge sistemi içinde düzenlenebilir, bunlar; Simetrik denge ve Asimetrik dengedir. Simetrik denildiğinde; iyi ortalanmış ve dengelenmiş parçaların oluşturduğu genel bir yapı akla veya hayali bir çizgi ya da düzlemle ayrılmış iki yönlü biçim benzerliği akla gelir. İnsan gövdesi ve insan yüzü en yakın simetri örnekleridir (Becer, 2002 s.65). Simetrik denge; eşit biçimsel özelliklere sahip elemanların bir eksen ile ortandan ayrılmış yüzeyler üzerine yerleştirilmesiyle sağlanır. Simetrik düzenlemeler günümüz grafik tasarım uygulamalarında sıklıkla tercih edilmektedir.

Orantı ve Görsel Hiyerarşi: İki ya da daha fazla sayıda unsur tasarım yüzeyinde bir araya getirildiğinde, bir orantı sorunu ile karşılaşılır. Bu sorun; bazen küçükten büyüğe, bazen de büyükten küçüğe genel bir sıralama yaparak bu sorunu çözümleyebilmektedir. Tasarımcı açısından ise orantı; boyutlar arasındaki ilişkilerdir. Tasarımcı bu ilişkileri iyi yansıtabilmelidir. Görsel hiyerarşi ise; tasarım içindeki görsel unsurların vurgulanmak istenen mesaja göre ölçeklendirilerek konumlandırılması anlamına gelir (Ketenci; 2006 s. 283).

Devamlılık: Okuyucunun, izleyenin gözü, tasarım üzerinde bazen bir çizgi ya da kıvrım boyunca hareket edebilir. Tasarımda göz bir unsurdan diğerine kesintisiz geçebiliyorsa, tasarımda gerekli görsel devamlılık sağlanmış demektir. Tasarımda devamlılığı sağlamak için;

- Görsel unsurlar gözün normal hareketleri yönünde yerleştirilmeli,
- Algılanan yön, izleyenin, okuyucunun dikkatini dağıtmayacak biçimde yerleştirilmeli,
- Gözün alışkanlık gereği, soldan sağa veya yukarıdan aşağıya doğru bir yön izler, yatay hareketleri dikey hareketlere göre daha hızlı ve kıvraktır. Ayrıca, büyükten küçüğe, koyu tondan açık tona, renkliden renksiz vb. doğru bir algılama sırası izler. Bu nedenle göz, hareketlerin uyumlu bir tasarım algılanma ve etki açısından görevini yerine getirmiş bir unsur olarak görsel unsurlar arasındaki devamlılığı sağlayabilir.

Bütünlük: Tasarım ilkelerinden belki de en önemlisi bütünlüktür. Grafik tasarım içerisindeki unsurlar bütünlük oluşturacak şekilde bir araya getirildiğinde, kompozisyondaki parçalanma ve dağınıklık ortadan kalkmış olur. Tasarımcı, bütünlük oluşturmada; bordür, beyaz boşluk, eksek çizgileri ve üç nokta yöntemi gibi bazı farklı yöntemlerden de yararlanabilir olur (Becer, 2002 s.72).

Vurgulama: Tasarımcı, hangi görsel unsuru (başlık, metin, illüstrasyon, fotoğraf) vurgulaması gerektiğine ve vurgulayıcı unsurun tasarımın neresinde kullanacağına önceden karar vermeli, her unsuru farklı vurgulama yöntemleri (boyut büyütme, kalınlaştırma, koyu ton ya da canlı renk kullanımı vb.) denemelidir.

Vurgulayıcı unsur, konuya, izleyicinin tutumuna ve hedef kitlenin özelliklerine göre değişebilmektedir.

Özetle denilebilir ki; iletişim, grafik tasarımın hayati unsurudur. Zaten, grafik tasarımı bu denli ilginç, dinamik ve çağdaş kılan şey de iletişime yönelik olmasıdır (Becer, 2002 s. 34). Grafik tasarımcı; basılı iletişim ürünü ve hizmetleri içerisine giren grafik tasarım ürünlerinin (afiş, dergi, gazete, ambalaj vb), tasarım elemanlarını ve üretim sürecini bütünüyle anlayabilmeli ve iyi bir planlama yapabilmelidir.

Grafik Tasarım Ürünleri

Bir mesajın açık, ekonomik ve estetik bir yolla iletilmesi, ürün ya da hizmetin rakipleri arasından sıyrılarak dikkat çekmesi için grafik tasarım ürünleri kullanılır.

Grafik tasarım ve ürünleri iletişimde iletilmek istenen mesajı taşıyan kanal başka bir deyişle aracı görevindedirler. Etkili ve başarılı bir iletişim gerçekleşmesi için iletilmek istenen mesaj kadar mesajı iletmekte kullanılan kanal da önemlidir. Kanalin önemi düşünüldüğünde, iletişimde kullanılan basılı, sesli ve diğer iletişim ürünlerinin başarılı olması gerekmektedir. Gazete, dergi, afiş, pankart, tabela ve levha gibi grafik tasarım ürünleri basılı iletişim ürünleri olarak sınıflandırılabilir.

Grafik tasarım ve ürünleri, gönderici ve alıcı arasında süregelen iletişim ya da alışverişte, iletilen kavram hakkında alıcının düşünce, duygu, tutum ve bilgisini değiştirmeyi ya da yeniden oluşturmayı hedefler. Herhangi bir ürünün satışına, düşüncenin yaygınlaşmasına, hizmet ya da aktivitelerin talep edilmesine yönelik olan bir tanıtım sürecini içerir. Alıcının bütün bu kavramlara daha ilgili ve olumlu bakmasını, bilgi sahibi olmasını ve edinmek istemesini sağlar (Tepecik, 2002 s.75).

Grafik tasarım ürünlerinden biri olan afişin iletişimde önemli bir rolü vardır. Afiş; alıcıya (izleyici) mesaj iletmenin yanında alıcının davranış ve tutumlarında değişiklik yapması için bir baskı oluşturabilir. Reklâm afişlerinin izleyicinin ürünü satın almaya teşvik etmesi ve baskı uygulaması örnek olarak düşünülebilir.

Afiş tasarımı, iletişimde esas olan mesajı iletmek için amblem, logo, illüstrasyon (resimleme), piktogram (görsel bilgi işaretleri), tipografi ve ambalaj tasarımı gibi grafik tasarım ürünleri sıklıkla kullanılır. Bundan dolayı aşağıda, afiş tasarımı mesajı iletmek için sıklıkla kullanılan grafik tasarım ürünlerine yer verilmiştir.

Amblem; bir fikri, bir hareketi, bir inancı, bir birliği veya bunların biçimlendirdiği bir kurumu, kuruluşu simgeleyen biçimdir. Başka bir ifadeyle amblem; ürün ya da hizmet üreten kuruluşlara kimlik kazandıran, sözcük özelliği göstermeyen; soyut ya da nesnel görüntülerle ya da harflerle oluşturulan simgelerdir (Becer, 2002, s.194).

Logo (Logotype); tasarım olarak özgün yazılardan oluşan çalışmalara verilen isimdir. Logotype ve amblemin en önemli işlevi, mal ve hizmet üretiminde seçim yapılabilmesine olanak tanınmasıdır. Üretimlerde kesin hedef tayin edildikten sonra, kurumun kendi varlığını ortaya koyacağı iş alanını ilgilendiren metinlerden ve görüntülerden yola çıkarak, tüm faaliyetleri hatırlatacak bir tasarıma başka bir deyişle logotype ihtiyacı vardır.

Piktogram (Görsel Bilgi İşaretleri): Uluslar arası iletişimlerini kolaylaştıran, bir nesne ve bu nesnelerin anlamını ifade eden, grafik sembollere verilen genel isimdir (Tepecik, 2002 s.66). İnsanın var oluş süreciyle birlikte ortaya çıkmıştır ve günümüzde de işlevini devam ettirmektedir.

Piktogramlar konu aldıkları nesneyi doğrudan temsil ederler. Örneğin; yürüyen insan figürü, telefon, kurukafa gibi ya da çoğunlukla nesnelerin stilize edilmiş silüetleri olan piktogramlar, kolay algılanır ve çabuk öğrenilir.

İllüstrasyon (Resimleme) : Sözlük anlamı olarak; izah edici resim demektir. Daha çok kitap içi metinlerin açıklayıcı tanımlamalarını güçlendirmek ve daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla yapılan konulu resimlerdir (Tepecik, 2002, s. 78).

Başka bir ifadeyle; başlık, slogan ya da metin gibi sözel unsurları görsel olarak betimleyen ya da yorumlayan bütün unsurlara genel olarak “illüstrasyon” adı verilir (Becer, 2002, s. 210). Hazırlanmasında geleneksel çizim ve boyama malzemelerinin yanı sıra, fotoğraf, kolaj ve bilgisayar tekniklerinden de yararlanılmaktadır.

İllüstrasyonlar kullanım alanları açısından;

- 1- Reklâm illüstrasyonları,
- 2- Yayın illüstrasyonları
- 3- Bilimsel ve teknik illüstrasyonlar olmak üzere üç grupta toplanırlar.

Tipografi Tasarımı: Tipografi, Yunanca, “tipo” işaret, “graph” ise yazmak ve çizmek anlamını içermektedir. Türkçedeki karşılığı, matbaa işaret sistemi ve yazı düzenleme sanatı anlamına gelmektedir. Tipografinin bugünkü anlamda ilk kullanımı, matbaanın mucidi Gutenberg tarafından ortaya atılmıştır. Matbaada ilk kez hareketi harf sistemini bulup geliştiren Gutenberg, harflerin yerlerinin değiştirilmesi ve düzenlenmesinden, ayrıca baskıda kullanılan harfin yüksekliğinden dolayı tipo baskı anlamını kapsadığı için tipografi adını vermiştir (Tepecik, 2002, s. 85)

Afiş

Afiş kelimesi Türkçeye, Fransızca “affiche” den gelmiştir (T.D.K.1998, s. 29). Afiş tanım olarak; bir haberi, bir olayı, siyasal, sosyal, ekonomik, sanatsal ve kültürel açıdan, topluma duyurmak amacıyla, değişik yüzeyler üzerine yapılan ve belirli boyutlarda köy, kasaba ve değişik şehirlerin çeşitli yerlerine asılan duyurulardır (Bektaş, 1992, s. 27).

Afiş; tüm grafik ürünlerde olduğu gibi, toplumsal özellikleri ağır basan, insanların ortak duygularına hitap eden, resim ve yazının bir arada kullanıldığı, geniş kitlelere mesaj iletmekle yükümlü bir sanat dalıdır.

Afişin; en eski toplumlarda M.Ö. 4000 li yıllarda, Asur ticaret kolonilerinin Anadolu'daki alışverişlerinde mallarını daha iyi tanıtmak ve satmak amacıyla kullanıldığı bilinmektedir. Bu dönemde, ticaretle ilgili bilgileri yazdıkları kireçle beyazlatılmış duvar panoları, baskı tekniklerinin gelişmesi ve matbaanın bulunmasıyla ortaya çıkan kâğıt, afişin tarihindeki ilk adım olmuştur (Gelişim, 1/1983 s. 26). Bununla birlikte afiş, 19. yy' ın sonunda resim sanatçıları tarafından uygulanıyor ve sanatsal duyuru alanında kullanılıyordu. Sanayileşme tanıtım alanında afişin önemini ön plana çıkarmış ve günümüzde reklâm aracı olarak kullanılan en önemli biçim olmasını sağlamıştır.

Çağdaş afiş sanatının gelişiminde modern sanat ve tasarım akımlarının büyük etkisi olmuştur (Becer, 2002 s. 201). Bu akımlar; Kübizm, Dışavurumculuk, Art Nouveau, Art Deco, Bauhaus, Uluslar arası Tipografik Stil olarak sınırlanabilir.

Afiş sanatının ilk çağdaş temsilcisi, Fransız sanatçı, Jules Cheret ve Henri de Toulouse-Lautrec'dir (Tepecik, 2002 s. 72). Ülkemizde ise; afişin ilk örnekleri matbaanın açılması, tiyatronun yaygınlaşması, sinemanın doğuşu ve gelişmesi ile kendini göstermiştir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında, Almanya'da öğrenim görmüş, afişe ilgi duyan Kenan Temizan ve İhap Hulusi'nin çalışmaları Türkiye'de çağdaş grafik tasarımın öncüsü sayılmaktadır.

Sonraki yıllarda Münif Fehim'in kitap resimlemeleri, Emin Barın'ın yazı ve tipografiden oluşan çalışmaları, Mengü Ertel'in resim ağırlıklı kültürel afişleri ve Yurdaer Altıntaş'ın Karagöz-Hacivat tiplerinden oluşan çalışmaları Türkiye'de afiş sanatının gelişimini etkilemiştir. Afişin gelişiminde, endüstrileşmeyle birlikte, sosyal ve kültürel gelişmelerinde önemli payları olduğu düşünülmektedir.

Cumhuriyetten günümüze kadar geçen sürede afiş, hızlı bir gelişim içerisine girmiştir. Toplumsal yaşam biçimlerinin gelişmesi, ekonomik ve kültürel ilişkilerin yeni boyutlar kazanması, kültürel etkinliklerin kitlelere doğru yaygınlaşması ve görsel iletişime olan ilginin artması, afiş sanatının gelişim sürecini hızlandırmıştır (Örücü, 2005 s. 30). Bir grafik tasarım ürünü olan afiş, mesaj-birey, bireylerarası

mesaj bildirimi, birey-toplum ve toplumlararası mesaj bildirimini sağlamaktadır. Afişte mesajın açık, ekonomik ve estetik bir yolla iletilmesi, grafik iletişimin başlıca amacı ve başarı ölçütüdür. Mümkün olan en az sayıda görsel imgenin, mümkün olduğunca çok bilgiyi iletmesi grafiğin ve iletişimin koşuludur (?).

Afişler kullanıldığı alanlara göre incelendiğinde; duvarlar, panolar, dağ yamaçları gibi hareketsiz alanlara asılmış olan Sabit Afiş; otobüs, tren, vapur, uçak gibi toplu taşıma araçların yüzeyleri gibi hareketli alanlara asılan Hareketli Afiş olmak üzere iki gruba ayrılabilir. Bununla birlikte afişlerin, az sayıda asılmaları ve bir yere sabitlenip sadece oradan geçenlere ulaşabilmeleri etkilerini sınırlamıştır. Bu açıdan bakıldığında afişler asıldıkları mekâna göre İç Mekân ve Dış Mekân afişleri olarak gruplanabilir. Öğrencilerin okul kütüphanelerinde karşılaştığı tiyatro, sinema ve opera afişleri iç mekân afişleri, binaların cephesine ya da otobüs duraklarına asılan farklı boyutlardaki afişleri dış mekân afişlerine örnek olarak düşünülebilir.

Afişler sergilendikleri mekâna göre farklı boyutlarda olabilir. Büyük boyutlu dış mekân afişleri, duvar yüzeylerine ve ilan panolarına asılır. Daha küçük boyuttaki iç mekân afişleri ise lobi, salon ve koridorlarda kullanılmak üzere tasarlanır ve sergilenirler (Becer, 2002 s. 201). İç mekân afişlerinin izlenme süresi daha uzunken, dış mekân afişlerinin izlenme süresi kısadır. Bu nedenle, dış mekân afişlerinin iç mekân afişlerine göre daha çarpıcı ve etkili olmalıdır.

Büyük boyutlu dış mekân afişleri, yol kenarlarındaki binaların yüzeylerinde günlük yaşamın her anında görmek mümkündür. Bu afişler, tasarım sonrasında dış mekân boyutlarıyla binanın yüzeyine aktarılırlar. Duvarlar üzerine uygulanan bu afişler genellikle bir ürünün veya bir firmanın tanıtımını yapan ticari afişlerdir. Dış mekân afişleri yol üzerindeki panolarda da sıklıkla görülebilirler.

İç mekân afişleri ise daha küçük boyutlu tasarlanmış, lobi, salon ve koridorlarda ve kimi zaman bir binanın giriş camında kullanılan afişlerdir. İster iç mekân afişleri isterse dış mekân afişleri olsun mesajın taşıdığı anlam, kitlenin

algılaması ve işlevine göre sınıflandırıldığında afiş “ticari afiş” ya da “ticari olmayan afiş” olarak adlandırılabilir.

Afişler konularına göre incelendiğinde; bir ürün ya da hizmeti tanıtan ticari (reklâm) afişler; politika ve savaş gibi toplumun yapısıyla ilgili konuları yansıtan ideolojik afişler; toplumun bilinçlenmesi ve kültürel alana ilgi duyması için hazırlanan kültürel afişler ve toplumların sosyolojik yapıları içerisinde halkı bilinçlendirmek amacıyla yapılan sosyal afişler olmak üzere dört gruba ayrılabilir.

Ticari Afişler (Reklâm Afişleri); bir ürün ya da hizmeti tanıtan afişlerdir. Moda, endüstri, kurumsal reklâmcılık, basın – yayın, gıda ve turizm sektöründe yaygın olarak kullanılırlar (Becer, 2002, s. 201).

Hedef kitleyi alıcı duruma getirmeyi amaçlayan ticari afişlere endüstri afişleri de denilebilir (Örücü, 2005 s. 31). Genellikle dış mekânları süsleyen ticari afişler, ticaret amaçlı sektörlerin sokaktaki hedef kitleye ulaşmasında en önemli görevi üstlenir. Ticari afişler, görüntü aracılığıyla tüketicide albeni yaratarak hedef kitleyi alıcı duruma getirmek ve ürünü tüketicinin ayağına götürmekten çok tüketicuyu ürünü satın almaya yönlendirmeye çalışmakla görevlidirler.

Ticari afişte başarının yolu ise, inandırıcılık ve güvenden geçer. İzleyici, afişle sunulan ürüne ihtiyaç duyduğuna inanır ve onun ihtiyacını giderebileceğine inanırsa, afiş amacına ulaşmış olur.

İdeolojik Afişler; toplumun yapısıyla ilgili mesajları yansıtan grafik ürünleridir. Formlar, desenler ve dekoratif öğelerin diğer unsurlardan daha yoğun ve dinamik görevler üstlenmiş olması, kıvrak bir zekânın ürünü olması ve mesajının (afişin ait olduğu ülkenin dilini anlamasanız dahi) çok net, kolaylıkla anlaşılmasını sağlar. Bu afişlerde sadelik (dolaysızlık), rahatlık ve özgürlük, afişin başarısını artırır (Muhammet, 2004, s. 14).

İdeolojik afişler aynı zamanda, toplumun yönlendirilmesinde önemli rol oynarlar. Eğitim, politika ve savaş afişleri bu gruba koyulabilir.

İdeolojik afişler, toplumların sosyal yapılarının birer göstergesidir. Belli bir tavır ya da fikri vurgularken içinde bulundukları toplumların genel yapısı hakkında ipuçları verirler. Örneğin; sigaranın zararları, kuş gribi mikronu, AIDS gibi konularda duyarlı olmaya çağırırken, kullandığı üslup ve sloganlarda hitap ettiği toplumun gelişmişlik düzeyini de sergiler.

Kültürel Afişler; ticari kaygıların en alt düzeyde olduğu afişlerdir. Daha çok toplumun bilinçlenmesi, kültürel alanlara ilgi uyandırma çabası içerisinde tasarımcının özgürlüğünün ve yaratıcılığını sonuna kadar kullanabildiği iç mekân afişleri olarak kullanılan ilanlardır. Tiyatro, festival, bale, konser, seminer, sempozyum, sergi, sinema ve spor gibi kültürel etkinlikleri topluma duyurulmasında kültürel afiş olarak tanımlanan bu tanıtım araçları kullanılır. Sanat faaliyetleri için tasarlanmış afişler; kültürel bir etkinliği duyururken bu tür hareketlerin benimsenmesini de sağlar.

Sosyal Afişler; sağlık, ulaşım, sivil savunma, trafik, çevre, insan hayatı tehdit eden zararlı alışkanlıklar gibi konularda eğitici ve uyarıcı nitelikteki afişlerin yanı sıra, politik bir düşünceyi ya da siyasi bir partiyi tanıtan afişlerdir (Becer, 2002 s. 202).

Sosyal afişler, tasarlandığı ülkenin sosyolojik durumunu, günlük yaşamın getirilerini, düşünsel yaklaşımları konu alarak toplum ve birey arasındaki bilgi alışverişini sağlamakla görevlidirler. Enerji tasarrufu için nelerin yapılabileceği, trafik kurallarına nasıl uyulabileceği, bir sporla uğraşmanın ya da bir dil öğrenmenin yararlarını, AIDS, uyuşturucu gibi geleceği tehdit eden konulara karşı duyarlı olmayı ve gerekli önlemleri almayı sağlayan sosyal konularda hazırlanan afişler kısaca toplumsal bilinci kazanmayı hedefler ve duyururlar.

Afiş kullanım yeri ne olursa hangi amaca hizmet ederse etsin pek çok sanat hareketi ile desteklenmiş, toplumla haberleşmeyi kolaylaştırmış ve insanları

bilgilendirerek mesajla estetiğin uyum içerisinde bütünleşmesinin bir göstergesi olmuştur (Muhammet, 2004, s.19).

Afiş Tasarımı

Grafik tasarım ürünlerinden afiş diğer grafik ürünlere göre sokaktaki insana daha yakındır. Afişler, sergilendikleri alanlarda kısa süre içerisinde pek çok kişi tarafından görülebilmektedir. İnsanların görebilecekleri hemen her yerde sergilenmelerinden dolayı topluma aracısız ulaşma olanağı bulunmaktadır. Bu nedenle neredeyse “en demokratik kitle iletişim aracı” olarak tanımlanmaktadır.

Afişin amacı, bir ürünü, bir hizmeti tanıtmak ve duyurmaktır. Afişte iletilmek istenen mesaj, çeşitli grafik öğelerin düzenlenmesiyle hem işlevsel hem de estetik bir ifadeyle tasarlanır. Afişin başarılı olması için grafik öğelerin tasarım ilkelerine göre düzenlenmesi ön koşuldur. Grafik öğeler, biçim-resim, renk, yazı, amblem, marka, slogan vb. olarak sıralanabilir. (Bektaş, 1992, s. 42).

Afişin tasarım aşamasında izlenme süresi dikkate alınması gereken önemli bir ölçüttür (Muhammet, 2004, s. 10). Afiş tasarımcısı, konusuna ya da afişin sergileneceği mekâna göre, afişin izlenme süresini dikkate alarak en uygun boyutu seçip, afişi buna göre tasarlayabilmelidir.

Afiş tasarımcısı, çalışmaya başlamadan önce, afişin sosyal kültürel ve ekonomik boyutları için bir ön araştırma yapmalıdır. Kültürel afişler grubunda değerlendirilen tiyatro afişinde, izleyenin oyunun içinde kendisini oyuncu gibi hissedeceği ve oyunla özdeşleşebileceği bir tasarım yaratılmalıdır (Tepecik, 2002, s. 75).

Afişi tasarlarlarken tasarımcı aynı zamanda; afişteki ilgi çekici yanlarını ortaya koymaya özen göstermelidir. Ancak bunu yaparken, kullanılan şekil, renk, yazı ya da resmin amacını aşmamasına, afişi ve iletmeye çalıştığı mesajı gölgede

bırakmamasına dikkat etmelidir. Alıcı kullanılan rengin ya da şeklin gereğinden fazla etkisinde kalıp afişin iletisini almakta zorlanmamalıdır.

Afiş tasarımında aranılan özellikler aşağıdaki gibidir:

Dikkat Çekicilik: Afiş tasarımının yazı öğeleriyle desteklenme zorunluluğu vardır. Tasarımcının yazı ailesinin çeşitli karakterlerini tanıması gerekmektedir. Afişin mal ve hizmet tanıtmadaki hedef kitlesi, afişteki yazı karakterlerini kendi ruhsal durumlarına uydurmaya çalışırlar. Örneğin, uzun ve ince bir yazı ile yapılan tasarımda kadınların ilgisini çekecek ve yazıyı kendi görüşleriyle psikolojik olarak bütünleştireceklerdir. Afiş tasarımında hedef kitle seçilen grubun toplum içindeki sınıf yapısı göz önüne alınmalı ve bu doğrultuda çalışmaya başlanmalıdır (Tepecik, 2002, s.75).

Sadelik ve Biçim: Afiş tasarımında mesajın anlaşılır biçimde verilmesi, sadelik kavramını oluşturur. Bu özellik renk, çizgi ve kompozisyon öğeleriyle sağlanır. Çizgi, renk ve tipografik ilişkilerin birlik içinde olması afişteki uyumu arttıracaktır. Böylece afiş ve izleyici arasında anlamlı bir iletişim sağlanmış olacaktır.

Sadelikten anlaşılması gereken, resim ve yazı birliğinin, afişin ana fikrini en iyi biçimde özetlemesidir. Çünkü afiş bir kitle iletişim aracıdır ve kitle iletişimde verilecek mesaj tüm izleyicileri ortak noktalarda birleştirmelidir. Afişte kullanılan gereksiz renk ve yazılar, sadelik kavramını zayıflatacaktır. Çünkü tüm zevk ve isteklerin tek buluşma noktası afişteki yazı ve resimlerdir (Tepecik, 2002, s.76).

Afiş tasarımında önemli diğer bir nokta biçimdir. Grafik ürünlerinin çoğaltmaya dayalı olduğu düşünülürse, tasarlanacak afişin birtakım baskı standartlarına uygun olarak tasarlanması gerekir. Standart ve estetik unsurların birlikte kavranılıp bir uyum içerisinde verilebilmesi tasarıma hâkim olmayı gerektirir. Hedef kitle durumunda olan müşteri gruplarının, okuma yazma oranları, kültürel ve sosyal düzeyleri, sanatsal zevkleri de tasarımcının afişin biçimini

belirlemesine yol gösterebilir. Ayrıca tasarımcı alışıldık biçimlerin dışında yaratıcılığını kullanarak alışıl gelmiş geometrik biçimlere dayanan afiş tasarımları ile ilgi uyandırabilir.

Endüstriyel ve Ekonomiklik: 18. yüzyıldan bu yana sanayi ve teknoloji alandaki gelişmelerin sonucunda yerleşen bir kavram olan endüstriyellik, çağımıza özgüdür. Hazırlanan her tasarım üretim aşamasından geçer ve çoğaltılır. “Çoğaltılan ürünlerin birbirine uyma yani standart olma özelliği söz konusudur” (Tepecik, 2002, s.76). Standart olma özelliğini ise makineler sağlar. Makineye giren her ürün aynı niteliklere sahip olarak çıktığı takdirde endüstriyel ve ekonomik olma özelliğine de kavuşmuş olur.

Bir afiş tasarımı matbaa teknikleri kullanılarak üç ana renkten (cyan-magenta, yellow) oluşur ve üç ana rengin kullanımı ile doğadaki tüm renkler elde edilir. Bu renklerin üzerine basılan siyah mürekkep ise koyu ve ışısız bölgeleri ortaya çıkarmak için basılır. Sayılan bu renkler dışında kullanılabilecek her özel renk afişin ekonomik olma özelliğini azaltabilir, maliyetini arttırabilir.

Afişin biçiminden kaynaklanan ekonomiklikte önemlidir. Örneğin; kâğıdın oval biçimlerde kullanılması, ikinci bir makine işini gerektireceğinden masraflı olacaktır. Dolayısıyla grafik tasarımcı özel afiş biçimleri oluştururken, kâğıdın ekonomik ve endüstriyel olma özelliklerini göz önünde bulundurmalıdır (Tepecik, 2002 s. 77).

Estetik Özellikler: Kelime anlamı olarak estetik; doğa ya da sanat ayrımı yapmaksızın doğrudan ideal güzele yönelmedir. Her sanat dalında ve her tasarım sürecinde olduğu gibi ideal güzeli bulma çalışmaları afiş sanatçıların da ilgilendiği bir konudur.

Grafik tasarımcı, afiş tasarımında estetiği teknik ile birleştirip kendisinin hissettiği duyguları izleyiciyle paylaşabilmelidir. Çünkü sanatın amacı karşısında buluna kişiyle konuşmaktır. Bu konuşmalar imgeler,

semboller ve biçimlere yeni anlamlar yüklemekle kazanılabilir. Grafik tasarımcı estetik özellikleri ortaya koyarken, temel sanat eğitimi ilkeleri ve elemanlarından faydalanır. Bunlar; çizgi, yön, doku, biçim, aralık, renk, ton, ışık, gölge, uygunluk, zıtlık, benzerlik ve tekrardır (Tepecik, 2002 s. 77)

İyi tasarlanmış bir afiştten beklenen; fark edilmesi, mesajın kolayca algılanabilmesi, anlaşılabilmesi ve etkilemesidir. Afişin güzel olması, başarısı için yeterli değildir. Etkileyici olması, insanların hedeflenen amaç doğrultusunda harekete geçirmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda afişin, mesajı etkili biçimde iletmesi ve hedef kitleye uygun olması için bazı özelliklere göre tasarlanması gerekir.

Afiş tasarımında şu ölçütler bulunmalıdır:

Mesaj: Tasarımcı, afiş aracılığıyla vereceği mesajı açıklığa kavuşturmalı, verilmek istenen bilgiyi mümkün olduğunca dolaysız bir biçimde aktaracak görsel bir sistem oluşturmalıdır.

Mesaj-İmge Bütünlüğü: Tasarıma temel oluşturan düşüncenin fotoğraf yoluyla mı, illüstrasyon yoluyla mı, yoksa salt tipografi ile mi daha etkili bir biçimde vurgulanacağı araştırılmalı, mizahi, trajik ya da soyut imgelerden hangisinin anlatımı daha da güçlendirdiği belirlenmelidir.

Sözel Hiyerarşi: Tasarımcı, afişte yer alan başlık, alt başlık, slogan gibi sözel bilgiler arasında- izleyiciyi mesajdaki önem sırasında göre yönlendirilecek hiyerarşik bir yapı kurmalıdır.

Fark edilebilirlik: Bir afiş mesaj, mesaj- imge bütünlüğü ve söze l hiyerarşi gibi yukarı bahsedilen ölçütlere uygun gibi görünseler de, etkisiz ve yavan olabilirler. Böyle bir sonucu engelleyecek tek şey, tasarımcının hayal gücüdür. Yaratıcı düşünce ve buluşun hiçbir kuralı yoktur. Buluş ve

yaratıcılık içeren her şey, afiş tasarımına da yansıtılabilir. Çünkü bir afiş için en önemli ölçüt; fark edilebilmektir (Becer, 2002 s 202).

Yukarıda anlatılan değerlendirme kriterlerine ekleme yapmak mümkündür.

Bunlar:

- Afiş akılda kalıcı mı?
- Teknik açıdan yeterli mi?
- Hedeflenen amaca uygun mu?
- Sayfa tasarımı olarak dengeli, etkili ve özgün mü?
- İmge ve tipografi bütünlüğü sağlanmış mı?
- İletişimi gerçekleştirebiliyor mu?
- Baskı tekniklerine uygun mu?
- Afişte okunaklılık sağlanmış mı?
- Afişte renk uyumu sağlanmış mı?
- Hedef kitleye uygun bir mesaj ve anlatım biçimi kullanılmış mı? gibi afişin değerlendirilmesiyle ilgili olarak sorular sorulabilir (Becer, 2002, s.202)

Afişte olması gerekenler;

- Afiş harekete geçirmelidir, izleyiciyi bilgilendirmeli ya da istek uyandırmalıdır.
- Harekete geçirici ve eyleme itici olmalıdır.
- Hedef kitleye göre düzenlenmeli, anlaşılır bir dil bütünlüğüne sahip olmalıdır.

Afişte olmaması gerekenler;

- Afiş, izleyicinin dünya görüşünü değiştirmek zorunda değildir.
- Güzel ya da dekoratif olmak zorunda değildir.
- Afişi tasarlayanın bakış açısını yansıtmak zorunda değildir.
- Mesaj iletme işlevinin dışında, sanatsal bir değere sahip olmak zorunda değildir (Becer, 2002 s. 204)

Tasarımcı tüm bu noktaları göz önünde bulundurduktan sonra ortaya çıkan ürün, mesajını hedef kitleye açıklıkla sunabilen, açık, anlaşılır ve akılda kalıcı nitelikte, izleyici üzerinde etkiler bırakabilen başarılı bir afiş olacaktır.

Sosyal Afiş

Afişleri konu alan araştırmalar incelendiğinde eğitsel afiş kavramına rastlanamamıştır. Ancak sosyal afişlerin; sağlık, ulaşım, sivil savunma, trafik, çevre gibi konularda eğitici ve uyarıcı özelliklerde hazırlanması, sosyal afiş olarak hazırlanan bazı afişlerin eğitsel afiş olarak tanımlanabileceğini ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda eğitsel afişin kapsamını ve önemine dayanak oluşturan sosyal afişlere bakmak yararlı olacaktır.

Sosyal afişler adından da anlaşılabilirdiği gibi sosyal hayatta kitle ve toplum yaşantısında önemli bir yer oluşturur. Yaşantıda oluşan olumlu ve olumsuz aksaklıkların giderilmesinde en etkili iletişim araçlarından biridir. Sosyal afişler tasarlandığı ülkenin sosyolojik durumunu, günlük yaşamın getirilerini, düşünsel yaklaşımları konu alarak toplum ve birey arasındaki bilgi alışverişini sağlamaktadırlar. Bu bağlamda sosyal afişlerin, toplumun yönlendirilmesinde büyük bir etkisi olduğu düşünülebilir. “I. Dünya savaşında asker toplamak için yapılan “Sam Amca” afişi ve İngiltere’de Alfred Leete tarafından yapılan askere çağrı konusunun işlendiği afişler” örnek olarak düşünülebilir (Anıl, 2003, s.9–10).

Eğitsel amaçlı sosyal afişlerde amaç hedef kitleyi, sosyal ve kültürel konularda haberdar etmek, ikna etmek, uyarmak ve eğitmektir. Bu açıdan bakıldığında; eğitim amaçlı afişin izleyiciye sunulmadan önce uygulanacağı hedef kitleye, coğrafi alana ve zaman içindeki etkisine göre tüm ayrıntılarıyla planlı bir şekilde tasarlanması gerekir.

Eğitsel amaçlı sosyal afişler tıpkı diğer afiş türlerinde olduğu gibi tasarlanırken önce afişin genel ve özel hedefleri belirlenir. Belirlenen hedeflere göre, afişin amacı, hedef kitlesi ve afişin yapısını oluşturan öğeleri seçilen uygun afiş

tasarım tekniği kullanılarak tasarlanır ve çoğaltılır. Ortaya çıkan eğitsel afiş, hedef kitlenin psikolojisine, mantığına ve duygularına hitap etmelidir. Bununla birlikte; dikkat çekici, etkili anlatımlı, merak-ilgi uyandıran, renk, biçim ve yazı gibi öğeleri birbiriyle uyumlu olmalıdır.

Eğitsel amaçlı sosyal afişler olabildiğince sade anlatımlı olmalı, gereksiz süsleme ve hedef kitlenin dikkatini başka yöne çekebilecek eklerden kaçınılmalıdır. Afişteki her öğe, mesajın aktarılmasına hizmet etmelidir. Görseller, hedef kitlenin ilgi alanlarına göre seçilmeli ve yeterli oranda kullanılmalıdır. Metinsel öğelerde, tipografinin uyumlu olmasına, yazıların aynı aileden olmasına dikkat edilmelidir. Metinler, okuyanı yormamalı ve her okuyanın aynı mesajı almasını sağlamalıdır.

Afiş için gerekli olan fark edilebilirlik, eğitici ve uyarıcı nitelikte olan eğitsel afişler için önemli bir ölçüttür. Eğitsel afişteki imge sayısı, sözel unsurların olabildiğince az kullanılması, görsel imgelerin büyük kullanımı, tipografi, görsel imgeler ve zemin arasındaki kontrast ilişki, okunaklı bir tipografi ve kullanılan çarpıcı renkler afişteki fark edilebilirliği arttıracaktır.

Afişte, görsel ya da metinsel bir egemen ögenin olması gerekir. Egemen ögenin, dikkat merkezi oluşturması ve diğer öğelerin ona bağlanması sağlanmalıdır. Egemen ögenin, afiş alanının yarısından büyük olması afişteki diğer öğelere göre daha etkili olduğu için yararlı olacaktır.

Sosyal Afişlerin Eğitim Amaçlı Kullanımı

Eğitim, bireylere insanlığın bilimsel ve kültürel birikimin kapılarını açmasının yanında, onların yaşamlarını, diğer bireylerle olan ilişkilerini düzenleyerek kişisel gelişimlerini de etkiler yani bir anlamda sağlıklı bir şekilde sosyalleşmelerini sağlar. Eğitimin amacı, bireylerin sağlıklı bir şekilde sosyalleşmesi, diğer bireyler ile toplum arasında bir uzlaşma sağlayarak, oluşabilecek çatışmaları gidererek ve bu sayede mutlu bireyler yaratmaktır (Tekin, 2006, s. 1).

Milli Eğitim Temel Kanununda belirtilen amaçlar doğrultusunda, eğitimin etkinliklerinin yürütülebilmesi için; okul bina ve tesisleri, eğitim araç ve gereçleri ile alanında yüksek öğrenim görmüş, pedagojik formasyona sahip öğretmenler ve usta öğreticilere ihtiyaç vardır. Milli Eğitim Bakanlığı, eğitim etkinliklerinin yürütülebilmesi için bu koşulları kanunda belirtilen niteliklerde sağlamak ve ilgililere sunmak durumundadır.

Ülkemizde eğitim-öğretim; Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. Devletin eğitim hizmetleri ile ilgili görev ve sorumlulukları ise Milli Eğitim Bakanlığına verilmiştir (3797 Sayılı MEB Kanunu, s. 1).

İnsanı temel alan, fiili ve sözlü olarak, pratikte ve teoride fertleri, hem kendine hem de içinde bulunduğu topluma yararlı, katılımcı ve bilim metotlarına uygun bir çalışma sergileyen (belli bir çalışma programı dâhilinde, belli bir kadrosu olan, belli bir hedefi olan ve kademe sistemini esas alan), insanın amacını ve bulunduğu yere uyum sağlamasını sağlayan kurumlara eğitim kurumları denir. (Milli Eğitim Şurası, 2001, s. 1).

Eğitim kurumları, faaliyet gösterdiği alana ve yaş grubuna göre; ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim ve özel eğitim kurumları olarak sınıflandırılırlar. Ülkemizdeki eğitim kurumları, MEB'e bağlı olarak faaliyet gösteren ilköğretim, ortaöğretim kurumları, yüksek öğretim kurumları ile özel eğitim kurumlarından oluşmaktadır. Eğitim kurumlarında verilen eğitim formal eğitimidir ve planlı eğitim etkinliklerini kapsar. Formal eğitimde, öğretmenler geçerli öğrenmeleri sağlamak, istenmeyen yanlış öğrenmeleri en aza indirmek, hatta yok etmekle görevlidirler.

Milli Eğitim Bakanlığının ana hizmet birimlerinden olan İlköğretim Genel Müdürlüğü Kurumları;

- Zorunlu eğitim çağındaki çocukların öğrenim gördüğü ilköğretim kurumlarının eğitim, öğretim ve yönetimi ile ilgili görev ve hizmetleri yürütmek,
- Okul ve kurumların eğitim ve öğretim programlarını ders kitapları ile eğitim araç ve gereçlerini hazırlamak ve Talim Terbiye Kuruluna sunmakla görevlidir (3797 Sayılı MEB Kanunu, 7.md).

İlköğretim, 7–15 yaşları arasında kız ve erkek bütün vatandaşların Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre alması zorunlu ve devlet okullarında parasız olan temel öğrenimin adıdır. İlköğretim kurumları, 1.–5. sınıflar I. Kademe ve 6.–8. sınıflar II. Kademe olmak üzere sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

Eğitim araç ve gereçleri, eğitim kurumlarında kullanılacak ders kitapları ile öğretmen ve öğrencilere kaynak ve yardımcı olacak basılı eğitim malzemesini, milli eğitimin genel amaçlarının gerçekleşmesine yararlı olacak diğer eserleri ve eğitim araç ve gereçlerini kapsar. Bakanlık, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü aracılığıyla kendisine bağlı eğitim kurumlarda kullanılacak eğitim araç ve gereçlerini gelişen eğitim teknolojisine, program ve metotlara uygun olarak sağlamak, geliştirmek, yenileştirmek, standartlaştırmak ve ilgililerin yararlanması için sunmakla görevlidir. Bu bağlamda, eğitsel afişlerin eğitim araç ve gereçleri içerisinde öğretmen ve öğrencilere kaynak ve yardımcı olacak basılı eğitim malzemesi olduğu düşünülmektedir.

Eğitsel amaçlı sosyal afişler, Milli Eğitim Temel Kanununda belirtilen amaç ve görevler dâhilinde Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün denetiminde, ilköğretim öğrencilerinin gelişim özellikleri ve görsel algıları düşünülerek hazırlanmaktadır. Eğitim amaçlı sosyal afişler, İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine oradan da ilçelerde bulunan okullara öğretim yılı içerisinde asılmak üzere gönderilirler. Okul yöneticileri, gönderilen söz konusu afişleri okulun ilgili alanlarına asarak sergilemekle görevlidirler.

Eğitim Kurumlarındaki Eğitim Amaçlı Sosyal Afişler ve İlköğretim II. Kademe Öğrencileri

Sağlık, ulaşım, trafik, vb. toplumsal konularda, hedef kitleyi konudan haberdar etmek, bilgilendirme ve katılımını sağlamak amacıyla hazırlanan eğitsel afişlerde, eğitici ve uyarıcı niteliklerde anlatımlar kullanılır. Su kaynaklarını bilinçli kullanmaya yönelik hazırlanmış afişin, insanlara su kaynakları hakkında bilgi vermesi ve kaynakların bilinçli kullanımına teşvik etmesi afişteki eğitici ve uyarıcı niteliklere örnek olarak düşünülebilir.

Eğitim amaçlı sosyal afişler; eğitim kurumlarındaki öğrencilerin gelişim özellikleri ve görsel algıları düşünülerek, öğrencileri toplumsal konularda haberdar etmek, bilgilendirmek ve katılımlarını sağlamak için ilköğretim kurumlarına asılmaktadır. Öğrenciler okullarında karşılaştıkları eğitim amaçlı sosyal afişlerle, afiş konusundan haberdar olur ve katılımda bulunma isteği duyarlar. Okul duvarlarına asılan ilk yardım ve sivil savunma tatbikatına yönelik afişlerin, öğrenciyi konudan haberdar etmesi ve afişten aldığı bilgileri gerektiğinde kullanarak kendisine katkı sağlaması örnek olarak düşünülebilir. Bu örnekler, trafik, su tüketimi ve eğitim konularında hazırlanmış diğer eğitsel afişler eklenerek çoğaltılabilir.

7–15 yaş ilköğretim çocuğunun gelişim özellikleri ve görsel algılarına bakıldığında, 12 – 15 yaş 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin Piaget'e göre soyut işlemler döneminde olması ve öğrencilerin zihinsel yapıları ve sanatsal gelişimlerinin değişmesi, eğitsel afişleri algılamaya ve yorumlamaya uygun olduklarını düşündürmektedir. Bu nedenle 12 – 15 yaş 6. 7. ve 8. sınıf (II. Kademe) öğrencilerinin zihinsel ve sanatsal gelişim özelliklerine ayrıntılı olarak bakılmaktadır.

12–15 Yaş Zihinsel Gelişimi: İsviçreli bilim adamı Piaget, insan gelişimini zihin gelişmesiyle açıklamaktadır. Bu amaçla değişik yaşlardaki düşünce yapılarında görülen farklılıkları sistematik bir biçimde ortaya koymuştur. 1920'lerden itibaren çocuklarda zekâ gelişimi üzerinde çalışmalar yapmaya başlamıştır. Geleneksel zekâ anlayışına karşı çıkarak zekânın, zekâ testinden alınan puan olmadığını belirtmiştir.

Zekâyı; zihnin değişme ve kendini yenileme gücü olarak tarif etmiştir. Ayrıca çocukların ilkel zihin yapısına sahip küçük yetişkinler olmadığını belirtmiştir (Selçuk, 2001, s.80).

Zihinsel yaklaşımda, zihinsel yapı sindirim sistemine benzetilir. Her besin maddesinin yenildikten sonra hazmedilip vücutta kullanılmasına benzer olarak, dış dünyadaki nesne ve olaylarda algılanır, değerlendirilir ve kullanılacak hale getirilir. Algılanan bilgiler besin maddelerinin organizmayı değiştirdiği gibi bilişsel fonksiyonları değiştirir ve geliştirir. Böylece, yeni ve bilinmeyen durumlarla karşılaşan birey, eski deneyimlerinden faydalanarak daha etkili kararlar verebilir, karşılaştığı problemleri daha kolay çözümleyebilir.

Piaget bilişsel gelişimi;

1. Duyu-Hareket Dönemi (0–2 yaş)
2. İşlem Öncesi Dönem (2–6 yaş)
3. Somut İşlemler Dönemi (7–11 yaş)
4. Soyut İşlemler Dönemi (12 yaş ve üzeri) şeklinde gruplandırmıştır.

Araştırma konusu, İlköğretim II. Kademe öğrencileri üzerinde yapıldığı için öğrencilerin yaş grubu dikkate alınarak Piaget'in Soyut İşlemler Dönemi özelliklerine bakılacaktır.

Soyut İşlemler Dönemi (12 yaş ve üzeri) başlıca nitelikleri şunlardır:

1. Nesne ve olaylar göz önünde olmadığı halde soyut düşünebilir.
2. Hipotezler vasıtasıyla düşünebilir (Eğer X... ise, o zaman Y... olur).
3. Analiz, sentez ve değerlendirme düzeyinde soyutlamalar yapılabilir.
4. Soyut problemler sistematik olarak sıralanabilir.
5. Ulaşılan sonuçlar hakkında genellemeler yapılabilir (Selçuk, 2001, s.95).

Soyut işlemler döneminde çocuklar mantıksal düşünme açısından yetişkin düzeyine ulaşırlar. Tümevarım ve tümdengelim yöntemleriyle düşünebilirler. Problem çözümlerinde somutlaştırmaya gerek yoktur. Örneğin; toplama işlemi

yapmak için gözünün önünde toplama öğrenirken kullandığı çubukların olmasına gerek yoktur.

İlköğretim ve lise öğretim programları büyük ölçüde soyut konulardan oluşmaktadır. Edebiyatta sembolizm, cebir problemleri, elementlerin anatomik yapısı gibi konularda hep soyuttur ve soyut düşünmeyi gerektirir. Bu nedenle, somut düşünceden soyut düşünceye geçiş çok önemlidir. Öğretmenlerin çocukların bu geçişi sağlayıp sağlayamadıkları konusunda duyarlı olmaları gerekir.

12–15 Yaş Sanatsal Gelişimi: Çocuğun zihinsel ve bedensel gelişimine koşut olarak sanat faaliyetlerinde de gelişim söz konusudur. Bilmek gerekir ki her çocuk yaratıcıdır. Önemli olan çocuğun büyürken geçirdiği evreleri bilmek ve bu bilinçle yönlendirme yapmaktır.

Picasso ve Matisse resim yapma süreçlerini “oyun” olarak adlandırırlar. Çocuk resimleri, 20. yy. sanatında sanatçıların esin kaynağı olmuştur. Bu durumda öykünülen; çocuğun saflığı, el değmemişliği, kural dışılığıdır. Bu aynı zamanda bazı büyük ressamların da niteliği olmuştur. Ferit Edgü, “Kuşkusuz çocuk resimleri birer sanat yapıtı değildir. Sanatçı bilinçli bir yaratıcıdır. Çocuk ise daha çok içgüdüleriyle çizer, boyar” derken çocuk resminin sanatsal yönünü açıklar. Paul Klee’nin “Öğrendiğim her şeyi unutmak ve işe yeniden başlamak istiyorum” sözü ressamların çocuk resmine öykünmelerini ifade etmektedir (Gök, 2006/3, s. 14).

İlköğretim kurumlarındaki 12–15 yaş öğrencilerinin gelişim özellikleri ve görsel algıları incelendiğinde; öğrencilerin soyut işlemler döneminde olduğu görülmektedir. Soyut işlemler döneminde çocuklar; mantıksal açıdan yetişkin düzeyine ulaşırlar. Tümevarım ve tümdengelim yöntemleriyle düşünebilirler. Çocuklar, bu dönemde yaratıcı düşünme, eleştiri becerileri kazanır, tahmin ve varsayımlar ileri sürebilirler. Kurdukları varsayımları sınamadan geçirir, soyut düşünür, genellemeler yapar ve soyut kavramları kullanarak bir durumdan ötekine geçebilirler. Bu nedenle soyut işlemler döneminde olan çocuğun, zihinsel ve sanatsal

açından yetişkinlerin düzeyine ulaşması eğitsel afişleri algılamaya ve anlamlandırmaya daha uygun olduklarını göstermektedir.

12–15 yaş 6. 7. ve 8. sınıf (II. Kademe) öğrencileri gelişim özellikleri incelendiğinde, öğrencilerin ve öğretmenlerin yararına sunulmuş eğitim araç ve gereçlerinden eğitsel afişlerin, öğrencilerin soyut işlemler döneminde olduğu için afişleri algılama ve yorumlama durumlarının diğer öğrenci kademelerine oranla etkisinin yüksek olduğu düşünülerek, araştırma örneklemini ilköğretim kurumlarındaki 6. 7. ve 8. sınıf (II. Kademe) öğrenci grubu olarak belirlenmiştir.

İlgili Araştırmalar

Türkiye’de grafik ve afiş konularında sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Eğitim amaçlı afişlere yönelik araştırmalara bakıldığında da benzer durum görülmektedir.

Aşağıda konuyla ilgili araştırmalara yer verilmektedir.

Bahar (2006) tarafından “Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri, Grafik Atölye Derslerinde Afiş Tasarım Konusunun Ele Alınış Biçimleri Üzerine Bir Araştırma” konulu bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada grafik sanatlarda ve kitle iletişim araçlarında önemli bir yere sahip olan afişin grafik atölye derslerinde de önemli bir yere sahip olduğu ve öğretiminin önemsendiği belirtilmiştir.

Araştırmada, afişin tanımı, tarihi gelişimi, grafik tasarım, afişte tasarım ve tasarım süreci, temel tasarım ilkeleri ve değerlendirme kriterleri gibi konular ele alınarak afiş tasarımı konusu tamamlanmıştır. Araştırmanın son bölümünde, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde afiş konusunun ele alınış biçimleri üzerinde durulmuştur. Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı bulunan 23 üniversiteden, grafik eğitimiyle ilgili seçilen 10 öğretim elemanına, afiş konusunun ele alınış biçimleri üzerine sorular yöneltilerek görüşleri alınmış ve alınan görüşler doğrultusunda değerlendirme

yapılarak araştırma tamamlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, afişin tüm grafik tasarım süreçlerini içinde barındırıyor olmasından dolayı, konusunun grafik atölye derslerinde önemli bir yere sahip olduğu ve öğretimine önem verildiği belirlenmiştir.

Batı (2006)'nın "Grafik Tasarımda Mesaj Analizi ve Görsel Öğelerin Düzenlenişi" konulu araştırmasında; televizyon, gazete, dergi, internet, vb. her türlü görsel medya aracılığıyla iletilen mesajlarda kodlanmış görsel öğeleri, bunların düzenlenişini ve izleyicinin bu öğeleri algılama ve anlamları konusundaki karara varma sürecini semiyotik teorilere başvurularak incelenmiştir.

Araştırma sonucunda, iyi bir tasarımın, tasarımcı tarafından ortaya konan amaca hizmet etmesi, mesajı kime ve hangi yolla iletileceğine karar vermesi, tasarımın öğelerinin ve prensiplerinin etkin biçimde kullanılarak izleyicinin dikkatini çekmesine bağlı olduğu düşünülmektedir. Reklâm gibi görsel iletişimden yoğun olarak ve birbirinden çok farklı amaçlar doğrultusunda faydalanılan alanlarda, mesajın etkinliğinin tasarımın öğeleri ve prensiplerini etkin biçimde kullanılmasına bağlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Örücü (2005)'nin "Eğitim Amaçlı Afişlerin Tasarım İlkelerine Uygunluğu ve Görsel Materyal Olarak Etkililik Durumunun İncelenmesi" konulu araştırmasında; eğitim kampanyalarının yürütüldüğü afiş tasarımlarının, görsel materyal olarak etkililiğini saptamak amacıyla, kurumların yayınladığı eğitim amaçlı afiş tasarımları incelemiştir. Afiş tasarımlarının tarihsel süreci, önemi ve kullanım alanları, tasarımcının eğitim süreci, tasarım ilkeleri ve afişte olması gerekenler hakkında bilgiler aktarılmıştır.

Ankara ilindeki 3 meslek lisesinin Grafik Tasarım Eğitimi bölümü öğrencileri ve bu alanın öğretmenleri ile sosyal kurumların hazırladığı afişlerden araştırmanın amacına uygun seçilen 15 eğitim amaçlı afiş örneklem alınarak, geliştirilen anket öğretmen ve öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda; kurumların hazırlatmış olduğu "eğitim afişleri"nin tasarım ilkelerine ve bir afişte dikkat edilmesi

gerekli kurallara uyularak tasarlanması, afişin hedef kitlesi üzerindeki etkililiğinin daha fazla olabileceği sonucuna varılmıştır.

Ünal (1997) tarafından yapılan “Piktografik, İllüstratif, Fotoğraf ve Soyut tasarlanmış, Sosyal-Kültürel Konulu Afişlerde Biçimin İçeriğe Yansıması”, konulu yayınlanan araştırma; piktografik, illüstratif, fotoğraf ve soyut tasarlanmış, sosyal-kültürel konulu biçimlerin içeriği ne derece yansıttığını saptamak, analiz edip yorumlamak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak 28 yabancı afiş tesadüfî örneklem yöntemi seçilmiştir. Seçilen afişler geliştirilen anket ile üniversitelerin Grafik Sanat Eğitmcileri ve A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi öğrencilerine görüşleri alınmak üzere uygulanmıştır.

Araştırmada; afişin estetiksel ve iletişimsel açıdan işlevini yerine getirebilmesi için tasarımının titizlikle yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Araştırmacı biçimin içeriği yansıtabilmesi için;

- Piktografik afişlerde; tasarımcının doğru sembolleri, doğru kanalı seçerek alıcıya ulaştırması gerektiği,
- İllüstratif afişlerde; somut öğelerin kullanılması ve her düzeydeki insanlarda, estetiksel ve anlaşılabilirlik oranını yükselttiği,
- Foto grafik afişlerde; sanat eğitimi görmüş olmanın, algılama gücünü etkilediği,
- Soyut afişlerin toplumdaki her bireye ulaşabilme gücünün “az” olması, eğitim düzeyi, sanata bakış, çağdaş ve demokratik yaşamı benimseme ve yaşayabilme düzeyinin bir göstergesi olduğu sonucuna varılmıştır.

Afiş tasarımlarına ve eğitim amaçlı sosyal afişlere yönelik yapılan araştırmalar incelenmiştir. Araştırmaların; grafik tasarımda mesaj analizi ve görsel öğelerin düzenlenişi, sosyal – kültürel konulu afişlerde biçimin içeriğe yansıması gibi konularda yoğunlukta olduğu görülmüştür.

Eğitim amaçlı sosyal afişlere yönelik yapılan araştırmalara bakıldığında, sosyal – kültürel konulu afişlerin tasarım ilkelerine uygunluğu ve etkililik durumlarının incelenmesi üzerine yapılan araştırmalar bulunmaktadır. Ancak İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik hedef kitle olan öğrencilere, öğretmenlere ve uzmanlara başvurularak yapılan benzer bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırmayla ilköğretim kurumlarına asılan eğitsel afişlerin öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri alınarak etkililiği açıklanmak istenmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizi alt bölümlerine yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

“Araştırma modeli, araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlenebilmesidir” (Karasar, 1991, s. 76). Bu koşulların düzenlenmesinde tarama ve deneme olmak üzere iki temel yaklaşım vardır. Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır.

Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri betimlemeye çalışılmıştır. Araştırma İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerine dayanan veriler üzerinde yürütülmüştür.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2008 – 2009 öğretim yılında MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü’ne bağlı Ankara ilindeki İlköğretim kurumlarındaki ikinci kademe (6.7. ve 8. sınıf) öğrencileri ve ikinci kademe öğrencilerinin derslerine gören branş öğretmenleri ile uzman kapsamında da üniversitelerde grafik eğitimi veren öğretim elemanları ve piyasadaki üst düzey grafik çalışanları oluşturmaktadır.

Örneklem almada, tesadüfî (random) örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın öğrenci ve öğretmene yönelik örneklem grupları **Tablo 1**’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrenci ve Öğretmen Grupları

İlköğretim Kurumları	Öğrenci	Öğretmen
Ağa Ceylan İ.Ö.O.	13	5
Dumlupınar İ.Ö.O.	11	4
Etimesgut İ.Ö.O.	15	5
Hasan-Şükran Saruhan İ.Ö.O.	12	4
İstiklal İ.Ö.O.	12	5
Toplu Konut İ.Ö.O.	15	4
Zekiye Güdüllüoğlu İ.Ö.O.	12	3
TOPLAM	90	30

Verilerin Toplama Yolları ve Araçları

Bu araştırmada veriler, EK 1’de örneği bulunan bilgi toplama formu ile toplanmıştır. Bilgi toplama formunun hazırlanmasında, kavramsal çerçeve kapsamındaki literatür taramasından ve 10 uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. 36 maddelik hazırlanan bilgi toplama formu uzman görüşleri sonucunda 20 maddeye indirilmiştir.

Bilgi toplama formu 5’li likert ölçeği formunda hazırlanmıştır. Geliştirilen bilgi toplama formunda; Kesinlikle Katılıyorum (5), Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum (4), Orta Düzeyde Katılıyorum (3), Orta Düzeyin Altında Katılıyorum (2) ve Kesinlikle Katılmıyorum (1) gibi dereceler ve sayılar kullanılmıştır. Bilgi formu örneklem sayısı kadar çoğaltılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı’ndan İlköğretimde araştırma yapabilmek için gerekli izin alınmış ve Ek 2’de verilmiştir.

Bu form öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerine uygulanmadan önce ilköğretim kurumlarında yaygın olarak asılı olan eğitsel afişlerin tümü için öğrenci, öğretmen ve uzmanlardan toplu değerlendirme istemenin araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğinin olumsuz etkileyeceği düşünülerek örneklem afiş seçimi yapılmıştır.

Seçim için rneklemeye katılan ilköğretim kurumlarında yaygın olarak kullanılan 16 eğitsel afiş belirlenmiştir. Belirlenen afişlerden 9 farklı konuda afiş çalışması olduğu gözlenmiştir. Bu konularda en yaygın olarak kullanılan 9 afiş öğrenci, öğretmen ve uzmanların görüşlerine tek tek sunulmak üzere seçilmiştir. Afişler şunlardır: "Kuş Gribi", "Düğün", "Hayat", "Eğitime Destek", "Organ Bağışı", "Okuma", "Sigara", "Su" ve "Taşıt".

Bilgi toplama formu her afiş için öğrenci, öğretmen ve uzmanlara araştırmacı tarafından bizzat uygulanmıştır. Araştırmacı afişlerin bir örneğini yanında bulundurarak kurumlarda rastlamamış olan, hatırlamayan öğrenci, öğretmen ve uzmanlara göstermiş ve soruları bu doğrultuda yanıtlamalarını sağlamıştır. Her afiş için ayrı ayrı toplanan veriler alt amaçlardaki sıralamaya uygun olarak tablolastırılmıştır. Uygulanan formu Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı $\alpha=0,88$ olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmanın alt amaçlarına yönelik bilgi toplama formuyla elde edilen veriler SPSS 13.0 ve 15.0 (Statistical Package for Social Science) istatistik programından yararlanılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin analizinde yer alan istatistiksel işlemler araştırmanın alt amaçları doğrultusunda seçilmiştir.

Araştırmanın 1. ,2. ve 3. alt amaçlarına yönelik toplanan veriler araştırmaya katılan grupların görüşlerinin dağılımlarını vermek için yüzde (%) ve frekans (f) ile 4. alt amaca yönelik verilerde ise, grupların görüşlerinin karşılaştırılması için tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Uygulanan varyans analizi sonuçlarının anlamlı fark gösterdiği durumlarda farkın kaynağını bulmak için Scheffe testinden yararlanılmıştır. İstatistiklerin manidar olup olmadığını saptamada .05, .01 ve .001 düzeyleri benimsenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde alt amaçlarla ilgili veriler uygun ölçme araçları ile toplanmış, gerekli istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilmiş ve tablolar haline getirilerek açıklanıp yorumlanmıştır.

İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci Görüşleri

Araştırmanın birinci alt amacında belirtildiği gibi, bu bölümde İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci görüşleri, örneklem alınarak seçilen 9 eğitsel afiş üzerinde ayrı ayrı ele alınmıştır. Araştırmada her afiş ayrı başlık altında incelenerek aşağıdaki gibi ele alınmıştır.

Alt Amaç 1- A. Kuş Gribi Afişine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 2’de “Kuş Gribi” afişinin, mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri verilmiştir.

“Kuş Gribi” afişi ile kuş gribinden korunmak için dikkate alınması gereken uyarılar verilmekte ve kuş gribi ile ilgili tedavilerin ücretsiz olduğuna dikkat çekilmektedir.

Tablo 2’de “Kuş Gribi” afişinin mesaj iletimine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 44,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler “Kuş Gribi” afişini vermek istediği mesaj açısından büyük oranda bilgilendirici bulmaktadır. Afişin öğrencileri konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

Tablo 2. Kuş Gribi Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	40	44,9	27	30,3	12	13,5	1	1,1	1	1,1	8	9,0	89	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	51	57,3	23	25,8	7	7,9	-	-	-	-	8	9,0	89	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	23	25,8	23	25,8	26	29,2	5	5,6	4	4,5	8	9,0	89	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	50	56,2	17	19,1	10	11,2	1	1,1	2	2,2	9	10,1	89	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	29	32,6	22	24,7	20	22,5	5	5,6	5	5,6	8	9,0	89	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	39	43,8	25	28,1	12	13,5	2	2,2	3	3,4	8	9,0	89	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	32	36,0	27	30,3	17	19,1	3	3,4	2	2,2	8	9,0	89	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	27	30,3	33	37,1	15	16,9	3	3,4	3	3,4	8	9,0	89	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	32	36,0	27	30,3	14	15,7	5	5,6	1	1,1	8	9,0	89	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	23	25,8	23	25,8	22	24,7	7	7,9	5	5,6	9	10,1	89	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	21	23,6	18	20,2	13	14,6	20	22,5	8	9,0	9	10,1	89	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	33	37,1	25	28,1	16	18,0	5	5,6	1	1,1	9	10,1	89	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	32	36,0	20	22,5	17	19,1	8	9,0	4	4,5	8	9,0	89	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	41	46,1	24	27,0	11	12,4	2	2,2	3	3,4	8	9,0	89	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	36	40,4	15	16,9	19	21,3	3	3,4	7	7,9	9	10,1	89	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	16	18,0	24	27,0	22	24,7	11	12,4	6	6,7	10	11,2	89	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	16	18,0	16	18,0	19	21,3	12	13,5	18	20,2	8	9,0	89	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	28	31,5	22	24,7	15	16,9	5	5,6	11	12,4	8	9,0	89	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	12	13,5	14	15,7	18	20,2	13	14,6	24	27,0	8	9,0	89	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	9	10,1	16	18,0	11	12,4	15	16,9	30	33,7	8	9,0	89	100,0

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 57,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişin vermek istediği mesajı büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişin mesajının doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 29,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler “Kuş Gribi” afişini vermek istediği mesajı önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişin mesajının akılda kalıcılığının yüksek olduğu düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 56,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 11,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler “Kuş Gribi” afişinde verilen görsel bilgileri büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişte verilen görsellerin doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 32,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişte verilen görselleri dikkat çekici bir oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afiş görsellerinin akılda kalıcılığının yüksek olduğu söylenebilir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise, % 43,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar.

Öğrencilerin “Kuş Gribi” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin afişi büyük oranda bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgileri anlayabildiği, afişin yazılı ve görsel bilgilerini önemli oranda daha sonra hatırlayabildiği ve afişteki slogan, başlık yazıları ve sloganları öğrencilerin büyük oranda birbirleriyle uyumlu buldukları görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan Kuş gribi afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Kuş Gribi” afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 36,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler “Kuş Gribi” afişi aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında önemli oranda dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 30,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 37,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri, yazılı bilgilere günlük yaşamlarında oranla daha büyük oranda dikkate almaktadırlar. Öğrencilerin afiş aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri günlük yaşamlarında uyguladığı ve çevresiyle paylaştığı düşünülebilir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 36,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 15,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında önemli oranda etkisi olduğunu düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise, % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 24,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır.

Öğrenciler afişin kendilerine görsel ve estetik açıdan yarıya yakın oranda katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Kuş Gribi” afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin önemli oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri dikkate aldığı, afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı ve öğrencilere görsel ve estetik katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlamış olan afişin, öğrenci üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından önemli oranda başarılı olduğunu göstermektedir.

“Kuş Gribi” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 23,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler okullarında afiş ile aynı konuda birden fazla afişle yarıya yakın oranda karşılaşmaktadırlar. Bununla birlikte, kuş gribi konulu herhangi bir afişle karşılaşmadığını düşünen ve görüşe cevap vermeyen dikkati çeken bir oranda öğrenci bulunmaktadır.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesine bakıldığında, % 37,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 18,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler önemli oranda öğrencilerin ilgileri çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 36,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki yazılı ve metinsel öğeler öğrencilerin ilgisini önemli oranda çekmektedir. Metinsel öğelerin, afişin sağ ve soluna dengeli bir şekilde yerleştirilen görsellere hizalandığı ve görsellerin çevresinde kullanılan renklere benzer renklerde yazıldığı görülmektedir. Tipografi uyumuna dikkat edilerek yapılan bu yerleşimin ve kullanılan farklı renklerdeki metinlerin öğrencilerin ilgisini çektiği düşünülebilir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 46,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 27,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu öğrencilerin büyük oranda ilgilerini çekmektedir. “Kuş Gribi” konusu afişin sergilendiği dönemlerde toplumun gündeminde bir olay olması ve medyanın konuya geniş ölçüde yer vermesi öğrencilerin afişe yönelik seçici dikkatlerinin arttırmış olabilir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 40,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 21,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Kuş Gribi afişi renkleri öğrencilerin önemli oranda ilgilerini çekmektedir. “Kuş gribinden korunmak için”, “Unutmayınız!” sloganının büyük harflerle, kırmızı zemin üzerinde beyaz renkte olmasının ve görsellerle kullanılan metinlerin renklerinin öğrencilerin ilgilerini çektiği düşünülebilir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 27,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 24,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimi öğrencilerin yarıya yakın oranda ilgilerini çekmektedir. Slogan, tırnaksız ve kalın stilde bir yazı karakteri olan Impact ile kırmızı üzerine beyaz renkte yazılmıştır. Sloganın yazı karakteri, rengi ve boyutunun dikkat çektiği söylenebilir. Bununla birlikte, görselleri açıklayan metinlerin görsele hizalanmış, normal stilde Arial yazı karakteriyle farklı renklerde yerleştirilmesinin de ilgileri çektiği düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 21,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 13,5 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 20,2 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Bulgular, öğrencilerin “Kuş Gribi” afişinin konusuna yönelik herhangi bir çalışma yapma isteğinde farklılıklar olduğunu ve afişin bir kısım öğrencide çalışma yapma isteği uyandırdığını göstermektedir.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 31,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler önemli oranda afişlerin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler. Afişlerin sıklıkla karşılaşılabilecek yerlere asılmasından dolayı öğrencilerin dikkatini çektiği, % 11,2 oranında görüş bildirmeyen öğrencinin ise afiş ile karşılaşmamış olabileceği sonucu çıkarılabilir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 13,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 14,6 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 27,0 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrencilerin bir kısmının afişteki görselleri eğlendirici ve esprili bulduğu, diğer kısmının ise afişteki fotoğraflarda güldürü unsuru olmadığını düşünerek görselleri eğlendirici ve esprili bulmadıkları sonucu çıkarılabilir.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 10,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 16,9 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 33,7 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri ile yer almaktadır. Öğrencilerin metinleri görsellere nazaran daha az eğlendirici ve esprili bulduğu görülmektedir. Görüşlere katılmayan ve hiç görüş bildirmeyen bir kısım öğrencinin afişteki metinleri ve görselleri güldürü unsuru taşımadığı için esprili ve eğlenceli bulmadıkları söylenebilir.

“Kuş Gribi” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afiş konusu ve görsellerinin büyük oranda, afişin renkleri, yazılı, metinsel ve görsel öğelerin yarıya yakın oranda ve yazı biçiminin dikkat çekici bir oranda ilgilerini çektiği görülmektedir. Öğrencilerin yarıya yakın oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı, afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin bir kısmının afişteki görselleri ve metinleri eğlendirici / esprili bulmadıkları görülmektedir.

Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Kuş Gribi” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından belirli oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Kuş Gribi” afişinin mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; tasarımın ilgi çekiciliği dışında afişin mesaj iletimi, öğrenci üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda başarılı olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin önemli bir kısmının afiş aracılığıyla öğrendiği bilgileri yaşantılarında uygulayabildiği ve toplumsal sorumluluk bilincini kazanmalarında afişin etkisi olduğu söylenebilir.

Alt Amaç I- B. Düğün Afişine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 3’de “Düğün” afişinin, mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri verilmiştir.

“Düğün” afişi görselindeki traktör üzerinde düğüne gittiği anlaşılan bir grup ile yolcu ve yük taşıyan araçların kapasitelerine uygun yolcu ve yük taşımaları gerektiği anlatılmakta, trafikte uyması gereken kurallara dikkat çekilmektedir.

Tablo 3’de “Düğün” afişinin mesaj iletimine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 34,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 31,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 5,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler büyük oranda afişi bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişin öğrencileri konudan haberdar ettiği söylenebilir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 43,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler büyük oranda afişin vermek istediği mesajı anlayabilmektedirler. Afişin mesajının açık ve anlaşılır olduğu düşünülebilir.

Tablo 3. Düğün Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	31	34,8	28	31,5	5	5,6	3	3,4	1	1,1	21	23,6	89	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	39	43,8	18	20,2	7	7,9	2	2,2	2	2,2	21	23,6	89	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	23	25,8	25	28,1	9	10,1	7	7,9	4	4,5	21	23,6	89	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	42	47,2	18	20,2	7	7,9	1	1,1	-	-	21	23,6	89	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	27	30,3	19	21,3	15	16,9	3	3,4	4	4,5	21	23,6	89	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	41	46,1	16	18,0	10	11,2	-	-	1	1,1	21	23,6	89	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	23	25,8	25	28,1	11	12,4	5	5,6	4	4,5	21	23,6	89	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	29	32,6	24	27,0	7	7,9	3	3,4	4	4,5	22	24,7	89	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımla farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	30	33,7	26	29,2	9	10,1	2	2,2	-	-	22	24,7	89	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	18	20,2	18	20,2	18	20,2	7	7,9	7	7,9	21	23,6	89	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	11	12,4	18	20,2	19	21,3	10	11,2	10	11,2	21	23,6	89	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	29	32,6	23	25,8	9	10,1	-	-	4	4,5	24	27,0	89	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	28	31,5	15	16,9	11	12,4	7	7,9	7	7,9	21	23,6	89	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor.	30	33,7	16	18,0	15	16,9	3	3,4	4	4,5	21	23,6	89	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	21	23,6	17	19,1	18	20,2	8	9,0	3	3,4	22	24,7	89	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	20	22,5	17	19,1	14	15,7	7	7,9	8	9,0	23	25,8	89	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	12	13,5	16	18,0	12	13,5	11	12,4	17	19,1	21	23,6	89	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	16	18,0	18	20,2	15	16,9	9	10,1	10	11,2	21	23,6	89	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	14	15,7	14	15,7	17	19,1	9	10,1	14	15,7	21	23,6	89	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	8	9,0	17	19,1	13	14,6	11	12,4	19	21,3	21	23,6	89	100,0

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler, afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri önemli oranda hatırlayabilmektedirler.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 47,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğrenciler Düğün afişindeki görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler. Öğrencilerin, afişte trafik kurallarına aykırı şekilde traktör ile düğüne gittiği anlaşılan kalabalık grubun yanlış davranışlarını anlayabildikleri düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 30,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 21,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişte verilen görsel bilgileri önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişin mesaj iletiminde kullanılan görseli, öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları durumlarda hatırlayabildiği düşünülebilir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde % 46,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 11,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrencilerin afişte kullanılan slogan, başlık yazısı ve görselleri büyük oranda birbiri ile uyumlu buldukları anlaşılmaktadır.

“Düğün” afişinin mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin büyük oranda afiş bilgileştirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini anlayabildiği, yazılı ve görsel bilgileri önemli oranda daha sonra hatırlayabildiği ve afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Afişin vermek istediği mesajın günlük yaşamda sıklıkla karşılaşılan bir konu olması mesaj iletiminde başarılı olma nedeni

olarak düşünülebilir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Düğün” afişinin mesaj iletimi açısından önemli oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Düğün” afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında; “ Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler önemli oranda Düğün afişi aracılığıyla öğrendikleri yazılı bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 32,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 27,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrencilerin afiş aracılığıyla öğrendikleri görsel bilgileri yazılı bilgilere oranla daha büyük oranda dikkate aldıkları görülmektedir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 33,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afişin kendilerine toplumsal sorumluluklarının farkına varmada büyük oranda katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesine bakıldığında % 20,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” olmak üzere benzer oranlarda görüşler ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler yarıya yakın oranda afişte yer alan unsurların görsel ve estetik açıdan kendilerine katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Düğün” afişinin öğrenci davranış ve tutum değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri önemli oranlarda günlük yaşamlarında dikkate aldıkları, afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında büyük oranda katkı sağladığı ve

afişin yarıya yakın öğrenciye görsel ve estetik katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Düğün” afişinin öğrenci üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Düğün” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 12,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 21,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler dikkate değer bir oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 32,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğrencilerin önemli bir kısmının ilgilerini çekmektedir. Afişteki görselin renklerinin canlı olması ve hedef kitlenin anlayabileceği çizgilerle tasarlanmasının ilgi çektiği söylenebilir. İfadeye % 27,0 oranında görüş bildirmeyen öğrencilerin, afişteki görsellere ilişkin kararsız olduklarını düşündürmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 31,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğeler öğrencilerin yarıya yakın oranda ilgilerini çekmektedir. Slogan düz, tırnaksız bir yazı karakteri ile yeşil renkte yazılmış “Düğüne Mi,Ölüme Mi?” metninden oluşmaktadır. Slogandaki yazı renginin, sözcüklerin yerleşimi ve slogana dikkat çekmek için kullanılan soru işaretinin ilgi çektiği söylenebilir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 33,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş konusu öğrencilerin önemli bir kısmının ilgilerini çekmektedir. “Düğün” afişi konusunun trafik ve trafik kuralları olması ilgilerini çekme nedeni olarak düşünülebilir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 23,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş renkleri dikkate değer bir oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 22,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 15,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimi, afişin renklerine nazaran daha az bir oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir.

“Afiş ben de resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 13,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. “Düğün” afişi öğrencilerde dikkate değer bir oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Düğün” afişi belirli bir oranda dikkati çekebilecek uygun yerlere asılmaktadır. Afişin mesaj iletimine, öğrencinin tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlerin genelinde % 23,6 ve % 24,7 oranlarında afişe görüş bildirmeyen öğrenciler bulunmaktadır. Görüş bildirmeyen bu öğrencilerin afişle sıklıkla karşılaşmadığı bu nedenle afişin dikkati çekebilecek uygun yerlere asılmadığını düşündürmektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 15,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrencilerin bir kısmının afişteki görseli eğlendirici ve esprili buldukları anlaşılmaktadır. Afişte kullanılan traktör ve traktör üzerinde düğüne gittiği anlaşılan grubun görsel anlatımı bir grup öğrenci için eğlendirici ve esprili bulunmuş olabilir.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 9,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 12,4 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 21,3 “kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri yer almaktadır. Öğrenciler afişteki metinleri görsellere nazaran daha az eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar. Bununla birlikte önemli bir oranda öğrenciler afişteki metinleri eğlendirici ve esprili bulmadığı söylenebilir.

“Düğün” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin öğrencilerin önemli oranlarda ilgilerini çektiği ve afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği az oranda duydukları görülmektedir. Öğrencilerin dikkate değer oranlarda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı, afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı ve önemli oranlarda eğlenceli ve esprili bulmadıkları görülmektedir.

Afişin vermek istediği mesajın günlük yaşamda sıklıkla karşılaşılan bir konu olması ve tasarımında hedef kitlenin dikkatini çekebilecek yazılı ve görsel öğelerin kullanılmasının ilgi çektiği söylenebilir. Bununla birlikte afişe görüş bildirmeyen bir grup öğrenci bulunmaktadır. Görüş bildirmeyen öğrencilerin; araştırmaya katılan diğer afişlerden bir kısmına görüş bildirdiği ve bazı afişlerde de yoruldukları için görüş bildirmedikleri düşünülebilir. Bulgular, “Düğün” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından belirli bir oranda başarılı olduğu düşünülmektedir.

“Düğün” afişinin mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; mesaj iletimi açısından başarılı olduğu ve tasarımında hedef kitlenin dikkatini çekebilecek yazılı ve görsel öğelerin kullanıldığı ancak afişin tasarımının ilgi çekiciliğinin düşük olduğu söylenebilir.

Alt Amaç 1- C. Hayat Afişine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 4'te "Hayat" afişinin, mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri verilmiştir.

"Hayat" afişi ile araç sahiplerine, lastiklerinin yıpranması sonucunda oluşabilecek trafik kazalarını ve kayıplarını önlenmesi için araç lastiklerinin değişimi konusunda bilgi verilmekte ve konuya dikkat çekilmektedir.

Tablo 4'te "Hayat" afişinin mesaj iletimine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; "Afişi bilgilendirici buluyorum" ifadesine % 51,7 "Kesinlikle Katılıyorum", % 30,3 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 16,9 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afişi çoğunlukla bilgilendirici bulmaktadırlar. Öğrencilerin afişi bilgilendirici bulma nedeni; sloganı oluşturan kelimelerin ortasında sol kısımda bulunan "*sizin için değerliyse dış derinliği 3 mm.nin altına inmeden lastiklerinizi mutlaka değiştirin. Aracınız yola iyice tutunsun*" metni olabilir.

"Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum" ifadesinde % 62,9 "Kesinlikle Katılıyorum", % 24,7 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 11,2 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri yer almaktadır. Öğrenciler afişin vermek istediği mesajı çoğunlukla anlayabilmektedirler. Afişte; aracınızın lastiklerinin aşınması sonucu oluşabilecek trafik kazalarını önlemek için "araç lastiğiniz aşınmış ise lastiklerinizi değiştirmeniz gerekir" mesajı verilmektedir. Mesaj iletimini sağlayan metnin açık ve anlaşılır olduğu söylenebilir.

"Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum" ifadesinde % 37,1 "Kesinlikle Katılıyorum", % 29,2 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 20,2 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

Tablo 4. Hayat Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	46	51,7	27	30,3	15	16,9	-	-	-	-	1	1,1	89	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	56	62,9	22	24,7	10	11,2	-	-	1	1,1	-	-	89	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	33	37,1	26	29,2	18	20,2	6	6,7	5	5,6	1	1,1	89	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	63	70,8	16	18,0	6	6,7	3	3,4	1	1,1	-	-	89	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	34	38,2	23	25,8	18	20,2	7	7,9	4	4,5	3	3,4	89	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	48	53,9	20	22,5	16	18,0	5	5,6	-	-	-	-	89	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	46	51,7	22	24,7	14	15,7	5	5,6	2	2,2	-	-	89	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	43	48,3	27	30,3	11	12,4	3	3,4	2	2,2	3	3,4	89	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımin farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	52	58,4	20	22,5	15	16,9	1	1,1	1	1,1	-	-	89	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	36	40,4	27	30,3	19	21,3	3	3,4	3	3,4	1	1,1	89	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	21	23,6	23	25,8	21	23,6	15	16,9	8	9,0	1	1,1	89	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	44	49,4	19	21,3	15	16,9	4	4,5	6	6,7	1	1,1	89	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	42	47,2	28	31,5	12	13,5	7	7,9	-	-	-	-	89	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	40	44,9	26	29,2	17	19,1	5	5,6	1	1,1	-	-	89	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	24	27,0	21	23,6	28	31,5	5	5,6	10	11,2	1	1,1	89	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	22	24,7	32	36,0	20	22,5	8	9,0	2	2,2	5	5,6	89	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	21	23,6	21	23,6	16	18,0	15	16,9	15	16,9	1	1,1	89	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	29	32,6	21	23,6	16	18,0	8	9,0	6	6,7	9	10,1	89	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	16	18,0	18	20,2	9	10,1	9	10,1	28	31,5	9	10,1	89	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	16	18,0	15	16,9	13	14,6	13	14,6	23	25,8	9	10,1	89	100,0

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesine bakıldığında % 70,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Öğrenciler afişte verilen görsel bilgileri çoğunlukla anlayabilmektedirler. “Hayat” afişinde trafik işaret levhası ve araç lastiğinin kullanılması afişin araç lastiklerinin değişimi için hazırlandığını göstermektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 38,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler “Hayat” afişinde verilen görsel bilgileri önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişte kullanılan trafik işaret levhasının sloganı anlatacak şekilde tasarlanması, görselin daha sonra hatırlandığını düşündürmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde % 53,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 18,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Öğrenciler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar. “Hayatınız Kaymasın” sloganı ile trafik işaret levhasının birbirleri ile uyumlu olduğu söylenebilir.

“Hayat” afişinin mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin çoğunlukla afişi bilgilendirici bulduğu, görsel ve metinsel bilgileri anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki görsel ve metinsel öğeleri büyük oranda birbiri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular “Hayat” afişinin mesaj iletiminde büyük oranda başarılı olduğunu göstermektedir.

“Hayat” afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında; “ Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 51,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 15,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrendikleri yazılı bilgileri günlük

yaşantılarında büyük oranda dikkate almaktadırlar. Öğrencilerin afiştten öğrendiği bilgileri çevresindeki kişilerle paylaştığı düşünülebilir.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 48,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrencilerin afiş aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri yazılı bilgilerde olduğu gibi büyük oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 58,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler çoğunlukla afişin kendilerine toplumsal sorumluluklarının farkına varmada olumlu katkısı olduğunu düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesinde % 40,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 21,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Hayat afişi öğrencilere görsel ve estetik açıdan katkı büyük oranda sağlamaktadır.

“Hayat” afişinin öğrenci davranış ve tutum değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin çoğunluğunun afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin görsel ve estetik açıdan büyük oranda katkısı olduğu ve toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Hayat” afişinin öğrenci üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından çok büyük oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Hayat” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 23,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler okullarında

yarıya yakın oranda “Hayat” afişi ile aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar. İlköğretim kurumlarında sağlık, trafik, eğitim vb. sosyal konularda çok sayıda eğitim amaçlı afiş bulunmaktadır. Söz konusu afiş ise araç lastiklerinin değişiminin gerekliliğini anlatan trafik konulu eğitsel bir afiştir. Öğrencilerin görüş bildirirken, afişi trafik konulu eğitsel bir afiş olarak düşündüğü söylenebilir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 49,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 21,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,91 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğrencilerin büyük oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 47,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 31,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğeler öğrencilerin büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişin sloganında “Hayatınız Kaymasın” kelimelerinin arasına yerleştirilen beyaz renkli metnin ilgi çektiği söylenebilir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 44,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılacaktır. Afiş konusu öğrencilerin önemli oranda ilgisini çekmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 27,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 31,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişin renkleri öğrencilerin yarıya yakın oranda dikkatini çekmektedir. Mavi zemin üzerindeki beyaz yazının ve trafik işaret levhasındaki kırmızı rengin ilgi çektiği söylenebilir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 24,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılacaktır. Öğrenciler afişteki yazı biçimini önemli

oranda ilgi çekici bulmaktadırlar. Afiş sloganı oluşturan iki kelimenin arasına sağa hizalı biçimde yerleştirilen metnin ilgi çektiği düşünülebilir.

“Afiş ben de resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 23,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 18,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. “Hayat” afişinin öğrencilerde yarıya yakın oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 32,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 18,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler önemli oranda afişin uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler. Bulgular Hayat afişinin okullarda öğrencilerin sıklıkla karşılaşılabileceği uygun yerlere asıldığını düşündürmektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 10,1 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 31,5 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afişteki görselleri belirli bir oranda eğlendirici ve esprili bulmamaktadırlar. Afişte kullanılan trafik işaret levhasının anlatımı öğrencilere eğlendirici gelmemiş olabilir.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 14,6 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 25,8 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri ile bulunmaktadır. Öğrenciler afişteki metinleri görsellere nazaran daha fazla eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Hayat” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusu, yazı biçimi ve renklerinin önemli oranda; yazılı, metinsel ve görsel öğelerin büyük oranda ve renklerinin yarıya yakın oranda öğrencilerin ilgilerini çektiği görülmektedir. Afişin yarıya yakın oranda

öğrencide resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırdığı ve dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı, öğrencilerin önemli oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı bulgulanmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin afişteki görsel ve metinsel öğeleri dikkate değer bir oranda eğlendirici ve esprili bulmadıkları görülmektedir. Bulgular, Hayat afişi tasarımının öğrencilerin sınırlı oranda ilgilerini çektiğini, afişin genelde etkili ve başarılı olduğunu göstermektedir.

“Hayat” afişinin mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin Hayat afişini mesaj iletimi, davranış ve tutum değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından başarılı bulduğu ve afişten etkilendiği anlaşılmaktadır.

Alt Amaç 1- D. Eğitime Destek Afişine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 5’te “Eğitime Destek” afişinin, mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri verilmiştir.

“Eğitime % 100 Destek” M.E.B’ in 8 yıllık zorunlu eğitimi yaygın hale getirmeyi amaçlayan eğitim kampanyalarından biridir. Kampanyanın adı ve sloganı, bakanlık aracılığıyla dağıtılan ilköğretim ders kitaplarında, okul araç gereçlerinde ve eğitim yılı boyunca yapılan tüm etkinliklerde sıklıkla kullanılmaktadır. “Eğitime Destek” afişi ile zorunlu eğitime katılımı arttırmak ve ilköğretim çağındaki çocukların eğitimlerini desteklemek amaçlanmaktadır.

Tablo 5’te “Eğitime Destek” afişinin mesaj iletimine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afiş vermek istediği mesaj açısından yarıya yakın bir oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. % 37,1 oranında öğrencinin görüş bildirmediği görülmektedir.

Tablo 5. Eğitime Destek Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	23	25,8	18	20,2	9	10,1	5	5,6	1	1,1	33	37,1	89	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	19	21,3	25	28,1	12	13,5	-	-	-	-	33	37,1	89	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	13	14,6	21	23,6	19	21,3	2	2,2	1	1,1	33	37,1	89	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	17	19,1	14	15,7	12	13,5	8	9,0	4	4,5	34	38,2	89	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	17	19,1	16	18,0	17	19,1	1	1,1	4	4,5	34	38,2	89	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	15	16,9	16	18,0	13	14,6	7	7,9	5	5,6	33	37,1	89	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	13	14,6	16	18,0	18	20,2	6	6,7	2	2,2	34	38,2	89	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	12	13,5	14	15,7	18	20,2	7	7,9	5	5,6	33	37,1	89	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	14	15,7	22	24,7	14	15,7	3	3,4	2	2,2	34	38,2	89	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	9	10,1	11	12,4	20	22,5	8	9,0	7	7,9	34	38,2	89	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	21	23,6	10	11,2	10	11,2	10	11,2	4	4,5	34	38,2	89	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	17	19,1	12	13,5	15	16,9	5	5,6	7	7,9	33	37,1	89	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	19	21,3	16	18,0	11	12,4	4	4,5	6	6,7	33	37,1	89	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	26	29,2	13	14,6	11	12,4	3	3,4	3	3,4	33	37,1	89	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	19	21,3	12	13,5	13	14,6	3	3,4	9	10,1	33	37,1	89	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	19	21,3	8	9,0	14	15,7	7	7,9	7	7,9	34	38,2	89	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	6	6,7	9	10,1	10	11,2	19	21,3	12	13,5	33	37,1	89	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	15	16,9	15	16,9	11	12,4	4	4,5	9	10,1	35	39,3	89	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	3	3,4	5	5,6	9	10,1	12	13,5	25	28,1	35	39,3	89	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	7	7,9	1	1,1	8	9,0	16	18,0	22	24,7	35	39,3	89	100,0

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 21,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler “Eğitime Destek” afişinin söylemek istediğini yarıya yakın oranda anlayabilmektedirler. “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesinde olduğu gibi % 37,1 oranında yanıt vermeyen öğrencinin afişin vermek istediği mesajı anlayamadığı veya afişin ilgilerini çekmediği düşünülebilir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 14,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 21,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri dikkate değer bir oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 19,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişteki görsel bilgilerin ne söylemek istediğini dikkate değer bir oranda anlayabilmektedirler. İfadeye % 38,2 oranında öğrencinin görüş bildirmemesi, afişteki görselin söylemek istediğini öğrencilerin anlayamadığını düşündürmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 19,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Öğrenciler afişte verilen görsel bilgileri dikkate değer bir oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. “Eğitime % 100 Destek” kampanyası içerisinde yer alan “Eğitime Destek” afişi ve diğer afişler, bakanlık aracılığıyla dağıtılan ilköğretim ders kitaplarında, okul araç gereçlerinde ve eğitim yılı boyunca yapılan tüm etkinliklerde sıklıkla kullanılmaktadır. Öğrencilerin kampanya içerisindeki ürünlerle sıklıkla karşılaşması sonucunda, görsellerin akılda kaldığı ve daha sonra hatırlandığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 16,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afişin sloganını, başlık yazılarını ve görsellerini dikkate değer bir oranda birbiri ile uyumlu bulmaktadırlar. Afişin “Eğitime % 100 Destek” metni ile üst kısmında bulunan “Türkiye’nin “geleceğini” siz de destekleyin!” sloganının birbiriyle uyumlu olduğu söylenebilir.

“Eğitime Destek” afişinin mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin vermek istediği mesajı öğrencilerin yarıya yakın bir oranda anlayabildiği ve afişi bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini dikkate değer bir oranda anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği görülmektedir. Bununla birlikte, slogan, başlık yazıları ve görsellerin dikkat çekici bir oranda birbiriyle uyumlu olduğu görülmektedir. Bulgular Eğitime Destek afişinin mesaj iletimi açısından belirli bir oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Eğitime Destek” afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 14,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrencilerin bir kısmı “Eğitime Destek” afişi aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almakta, bir kısmı da dikkate almamaktadır.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 13,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 15,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 15,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında dikkate değer bir

oranda katkısı olduğunu düşünmektedirler. Afişteki “Türkiye’nin “geleceğini” siz de destekleyin!” sloganı ve “Eğitime % 100 Destek” metninin her yaş grubuna hitap ettiği ve bireylere toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı düşünülebilir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesinde % 10,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 12,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 22,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. “Eğitime Destek” afişinin tutum ve davranış değişimine yönelik diğer ifadelerine nazaran öğrenciler afişin kendilerine görsel ve estetik açıdan daha az katkı sağladığını düşünmektedirler. Afiş sloganındaki “geleceğini” kelimesindeki vurgunun öğrencilere estetik açıdan katkı sağlamadığı söylenebilir.

“Eğitime Destek” afişinin öğrenci davranış ve tutum değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin dikkate değer oranlarda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldıkları ve afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bununla birlikte afişin öğrencilere görsel ve estetik katkı sağlamadığı anlaşılmaktadır. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Eğitime Destek” afişinin öğrenci üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından sınırlı oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Eğitime Destek” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 23,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 11,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 11,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” olmak üzere benzer oranlarda görüşler ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler dikkate değer bir oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar. “Eğitime % 100 Destek” kampanyasının parçası olan “Eğitime Destek” afişiyle, ders kitaplarında, okul duvarlarında, öğrencilerin okul araç gereçlerinde sıklıkla karşılaştıkları söylenebilir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 19,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 13,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğrencilerin dikkate değer bir oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 21,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Afişteki yazılı öğeler, görsel öğelere nazaran daha fazla öğrencilerin ilgilerini çekmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 29,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 14,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afiş konusu dikkat çekici bir oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 21,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 13,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş renkleri dikkate değer bir oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir. Afişte kullanılan turuncu ve beyaz rengin öğrencilerin ilgilerini çektiği düşünülebilir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 21,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 9,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 15,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişteki yazı biçimini dikkate değer bir oranda ilgi çekici bulmaktadırlar.

“Türkiye’nin “geleceğini” siz de destekleyin!” sloganı normal tümce düzeninde, tırnaksız bir yazı karakterinde, turuncu zemin üzerinde beyaz renkte yazılmıştır. “geleceğini” kelimesi diğer kelimelere göre daha kalın stilde ve büyük boyutlarda kullanılmıştır. Bununla birlikte “Eğitime % 100 Destek” metni, üç sözcüğün Times New Roman yazı karakterinde, kırmızı zemin üzerinde beyaz renkte kare biçimindeki

bir alana alt alta hizalanarak oluşturulmuştur. Slogan ve diğer metinlerin yazı biçimlerindeki renk ve yazı stillerinin ilgi çektiği düşünülebilir.

“Afiş ben de resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 6,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 10,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 11,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş öğrencilerde az bir oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 16,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler dikkate değer bir oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 3,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 5,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 28,1 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrencilerin çok az bir kısmının afişteki görselleri eğlendirici ve esprili bulduklarını göstermektedir.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 7,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 1,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 9,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 24,7 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişteki metinleri, görsellerle aynı oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar. Öğrencilerin “Eğitime Destek” afişinin görselleri ve metinleri içerisinde güldürü unsuru olmadığı için eğlendirici ve esprili bulmadıkları düşünülmektedir.

“Eğitime Destek” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrenciler dikkat çekici bir oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı, afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, yazılı, metinsel ve görsel öğeleri dikkate değer bir oranda öğrencilerin ilgilerini

çektığı ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Öğrencilerin çok az bir kısmının afiş görselleri, yazılı ve metinsel öğelerini eğlenceli ve esprili bulduğu ve öğrencilerde afişin resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmada yetersiz olduğu düşünülmektedir.

“Eğitime Destek” afişinin mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından sınırlı bir oranda etkili olduğu söylenebilir.

Alt Amaç 1- E. Organ Bağışı Afişine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 6’da “Organ Bağışı” afişinin, mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri verilmiştir.

Organ Bağışı, kişi hayatta iken, serbest iradesi ile tıbben yaşamı sona erdikten sonra doku ve organlarının başka hastaların tedavisi için kullanılmasına izin vermesidir. Kişi organlarını bağışladığında çalışan sağlıklı bir organını ihtiyacı olan başka bir bedene nakledilmesi ile hasta bir bedene hayat vermiş sayılmaktadır. Afişin amacı, organ bağışı ve nakli konusunda kişileri bilgilendirmek ve organ bağışını yaygın hale getirmektir.

Tablo 6. Organ Bağışı Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	15	16,9	27	30,3	9	10,1	4	4,5	2	2,2	32	36,0	89	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	30	33,7	21	23,6	4	4,5	1	1,1	-	-	33	37,1	89	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	32	36,0	12	13,5	9	10,1	3	3,4	1	1,1	32	36,0	89	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	34	38,2	20	22,5	1	1,1	1	1,1	-	-	33	37,1	89	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	30	33,7	12	13,5	7	7,9	4	4,5	4	4,5	32	36,0	89	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	26	29,2	19	21,3	8	9,0	3	3,4	1	1,1	32	36,0	89	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	22	24,7	22	24,7	11	12,4	1	1,1	-	-	33	37,1	89	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	20	22,5	19	21,3	12	13,5	5	5,6	-	-	33	37,1	89	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	27	30,3	20	22,5	7	7,9	-	-	-	-	35	39,3	89	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	21	23,6	14	15,7	13	14,6	6	6,7	3	3,4	32	36,0	89	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	20	22,5	17	19,1	15	16,9	2	2,2	3	3,4	32	36,0	89	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	29	32,6	10	11,2	12	13,5	4	4,5	1	1,1	33	37,1	89	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	26	29,2	16	18,0	7	7,9	5	5,6	3	3,4	32	36,0	89	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	30	33,7	21	23,6	5	5,6	1	1,1	-	-	32	36,0	89	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	16	18,0	19	21,3	11	12,4	7	7,9	4	4,5	32	36,0	89	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	16	18,0	15	16,9	13	14,6	7	7,9	5	5,6	33	37,1	89	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	19	21,3	15	16,9	8	9,0	5	5,6	10	11,2	32	36,0	89	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	19	21,3	14	15,7	16	18,0	2	2,2	6	6,7	32	36,0	89	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	9	10,1	7	7,9	7	7,9	9	10,1	25	28,1	32	36,0	89	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	8	9,0	7	7,9	12	13,5	8	9,0	22	24,7	32	36,0	89	100,0

Tablo 6’da “Organ Bağışı” afişinin mesaj iletimine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 16,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afiş vermek istediği mesaj açısından yarıya yakın oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişte organ bağışının nasıl yapılacağı konusunda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak afişin alt kısmında organ bağışı konusunda bilgi alınabileceği düşünülen 15 kurumun amblemi bulunmaktadır.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 33,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 4,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişin vermek istediği mesajı önemli oranda anlayabilmektedirler. Öğrencilerin afiş ile kişinin hayatta iken kendi iradesiyle yaşamı sona erdikten sonra doku ve organlarının başka hastaların tedavisinde kullanılması için izin verilmesi mesajını anlayabildiği düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 36,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 13,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri yarıya yakın oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişteki sloganın akılda kalıcılığının yüksek olduğu söylenebilir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 38,2 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 22,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişteki görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler. Kalp imgesi ile; hayat, aşk, sevgi, önem gibi kavramlar anlatılır. Afişteki kalp resmi ile de, organ bağışı ile ihtiyacı olan bir bedenin sağlıklı bir organa kavuşması ve yeniden hayat bulması anlatılmaktadır.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 33,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 13,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişteki görselleri yarıya yakın oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Organ bağışı konusunda başvurulabilecek sağlık kurumlarının birkaçının ihtiyaç duyulduğunda hatırlandığı düşünülebilir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde % 29,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 21,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler Organ bağışı afişinin sloganı ve görsellerini önemli oranda birbiri ile uyumlu bulmaktadırlar. Afişte kullanılan kalp resmi ile sağlık ve hayatın önemi anlatılmaktadır. Görselin, sloganla birlikte kullanılan “kalbinize bir kez sorun...”, “hayat vermek ister mi?” metinleri ile uyumlu olduğu düşünülmektedir.

“Organ Bağışı” afişinin mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin vermek istediği mesajı öğrencilerin yarıya yakın oranda anlayabildiği, önemli oranda öğrencinin afişi bilgilendirici bulduğu, görsel ve metinsel öğelerini anlayabildiği, daha sonra hatırlayabildiği ve afişte kullanılan slogan, başlık yazıları ve görselin birbiriyle uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular Organ Bağışı afişinin mesaj iletiminde önemli oranda başarılı olduğunu göstermektedir.

“Organ Bağışı” afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “ Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 24,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında yarıya yakın oranda dikkate almaktadırlar. Afişin “organlarınızı bağışlayın” sloganını çevresiyle paylaşarak dikkate aldığı düşünülebilir.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 22,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 21,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri günlük yaşamlarında yazılı bilgilere nazaran daha az dikkate almaktadırlar.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 30,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler önemli oranda toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında afişin etkisi olduğunu düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesine bakıldığında % 23,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşler ile karşılaşılmaktadır. Afiş öğrencilere görsel ve estetik açıdan yarıya yakın oranda katkı sağlamaktadır.

“Organ Bağışı” afişinin öğrenci tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin afiş aracılığıyla öğrendikleri yazılı ve görsel bilgileri yarıya yakın oranda dikkate aldığı ve afişin yaşamsal önem taşıyan bir konu olmasından toplumsal sorumlulukların farkına varılmasında önemli oranda katkı sağladığı görülmektedir. Öğrenciler afişin kendilerine yarıya yakın oranda görsel ve estetik katkı sağladığını düşünmektedirler. Bulgular, “Organ Bağışı” afişinin öğrenci tutum ve davranış değişiminde önemli bir etkiye sahip olduğunu ve başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Organ Bağışı” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 22,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır.

Öğrenciler dikkati çekici bir oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 32,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 11,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler dikkati çeken bir oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 29,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 18,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişteki yazılı, metinsel öğeler yarıya yakın bir oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 33,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 5,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş konusu öğrencilerin önemli oranda ilgilerini çekmektedir. Afiş konusunun, organ bağışı ve nakli gibi yaşamsal önemi olan konulardan seçilmesinin öğrencilerin ilgilerini çektiği söylenebilir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 21,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişte bulunan renkler öğrencilerin belirli bir oranda ilgilerini çekmektedir. Kalp resmindeki kırmızı rengin sıcak bir etki bırakması ve kalbi tutan elin bileğindeki nazar boncuğu renklerinin ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki yazı biçimi öğrencilerin dikkate değer bir oranda ilgilerini çekmektedir.

Afiş sloganı ”kalbinize bir kez sorun...“, “hayat vermek ister mi?” ve “organlarınızı bağışlayın” metinleri olmak üzere farklı yazı biçimlerinde yazılmış üç

cümleden oluşmaktadır. Metinler kalın stilde Arial yazı karakteri kullanılarak küçük harflerle yazılmış, metinlere ilgi çekmek için noktalama işaretlerinden üç nokta ve soru işareti kullanılmıştır. Afişteki metinlerin yazı biçimlerinde okunabilir yazı karakteri ve noktalama işaretlerinin kullanılmasının ilgi çektiği düşünülebilir.

“Afiş ben de resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 21,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afiş öğrencilerde dikkati çeken bir oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır. Öğrencilerin, öğretmenleri aracılığıyla organ bağışı ve nakli konularında planlı bir çalışmaya katıldığı, sonucunda konuyla ilgili afiş, resim ve karikatür gibi ürünler ortaya çıkardığı düşünülebilir.

“Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 21,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 18,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler yarıya yakın oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesine % 10,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 7,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 10,1 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 28,1 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrencilerin çok az bir kısmı afişteki görselleri eğlendirici ve esprili bulmakta, diğer kısmı görselleri eğlendirici ve esprili bulmamaktadır.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 9,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 7,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 24,7 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrencilerin afişteki metinleri, görsellere nazaran daha fazla bir oranda eğlendirici / esprili bulmaktadırlar.

“Organ Bağışı” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusunun önemli oranda öğrencilerin ilgilerini çektiği görülmektedir. Afişin renkleri, yazı biçimi, görsel, yazılı ve metinsel öğelerin belirli oranlarda ilgilerini çektiği ve afişin dikkate değer bir oranda öğrencilerde resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırdığı görülmektedir. Afiş tasarımındaki metinlerin yazı biçimi, yerleşimi ve renklerinin öğrencilerin konuya ilgilerini çekebildiği söylenebilir. Öğrenciler dikkat çekici bir oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmekte ve okullarında aynı konuda birden fazla afişle sıklıkla karşılaşmaktadırlar. Bu sonuç afişlerin uygun yerlere asıldığını düşündürmektedir. Afişteki görsel ve metinsel öğeleri, öğrencilerin çoğunluğunun eğlendirici ve esprili bulmadığı görülmektedir.

Afiş tasarımının büyük oranda ilgi çektiği ancak tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 ifadeye % 36,0 oranında öğrencinin cevap vermediği görülmektedir. Cevap vermeyen öğrencilerin araştırmaya katılan diğer afişlere görüş bildirdikleri için yorgun oldukları düşünülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan Organ Bağışı afişi tasarımının dikkate değer oranda öğrencilerin ilgilerini çektiği ve afişin etkili olduğunu düşündürmektedir.

“Organ Bağışı” afişinin mesaj iletimi, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletiminde ve tasarımın ilgi çekiciliğinde etkili ve dikkate değer oranda başarılı olduğu ancak davranış ve tutum değişimi açısından yeterince etkili olmadığını düşündürmektedir.

Tablo 7. Okuma Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	18	20,2	32	36,0	12	13,5	1	1,1	1	1,1	25	28,1	89	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	36	40,4	21	23,6	7	7,9	2	2,2	-	-	23	25,8	89	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	12	13,5	24	27,0	13	14,6	10	11,2	6	6,7	21	27,0	89	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	36	40,4	18	20,2	7	7,9	1	1,1	2	2,2	25	28,1	89	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	17	19,1	18	20,2	10	11,2	9	10,1	12	13,5	23	25,8	89	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	33	37,1	14	15,7	10	11,2	3	3,4	6	6,7	23	25,8	89	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	9	10,1	30	33,7	22	24,7	3	3,4	2	2,2	23	25,8	89	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	12	13,5	24	27,0	21	23,6	3	3,4	5	5,6	24	27,0	89	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	32	36,0	12	13,5	15	16,9	4	4,5	3	3,4	23	25,8	89	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	14	15,7	13	14,6	23	25,8	9	10,1	5	5,6	25	28,1	89	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	21	23,6	14	15,7	15	16,9	12	13,5	2	2,2	25	28,1	89	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	26	29,2	13	14,6	16	18,0	6	6,7	5	5,6	23	25,8	89	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	22	24,7	21	23,6	18	20,2	4	4,5	1	1,1	23	25,8	89	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	27	30,3	22	24,7	11	12,4	3	3,4	2	2,2	24	27,0	89	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	8	9,0	21	23,6	18	20,2	12	13,5	7	7,9	23	25,8	89	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	10	11,2	17	19,1	15	16,9	14	15,7	8	9,0	25	28,1	89	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	10	11,2	10	11,2	11	12,4	18	20,2	17	19,1	23	25,8	89	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	16	18,0	21	23,6	15	16,9	4	4,5	8	9,0	25	28,1	89	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	7	7,9	10	11,2	13	14,6	14	15,7	20	22,5	25	28,1	89	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	7	7,9	10	11,2	13	14,6	15	16,9	19	21,3	25	28,1	89	100,0

Alt Amaç 1- F. Okuma Afişine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 7’de “Okuma” afişinin, mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri verilmiştir.

2007 - 2008 öğretim yılında Ankara ilinde M.E.B’ e bağlı ilköğretim kurumlarında, öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla her gün 20 dakika kitap okutulmaktadır. “Ankara Okuyor” afişi ilköğretim kurumlarındaki bu uygulama hakkında bilgi vermeyi ve öğrencilerin katılımını arttırmayı amaçlamaktadır.

Tablo 7’de “Okuma” afişinin mesaj iletimine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 20,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afişi vermek istediği mesaj açısından önemli oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. Öğrencilere “Daha çok okuyan bir toplum için her gün 20 dakika kitap okuyun” metni bilgilendirici gelmiş olabilir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 40,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişin vermek istediği mesajın söylemek istediğini büyük oranda anlamaktadırlar. Ankara’da ilköğretim öğrencilerinin okuma alışkanlığını kazanmaları için hazırlanan afişte; “Kitap Bütün Dünyadır, Okunarak Gezilir” metni ile kitabın içindeki bilgilerin okuyanı başka bir dünyadaymış gibi hissettirmesi anlatılmak istenmiştir. Kitaptan edinilen bilgilerin okuyanı evrensel düşündürebileceği ve her kitabın farklı bir dünya hissi vereceği anlaşılmaktadır.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 13,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 27,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri dikkate değer bir oranda

daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişin mesajı ve yazılı bilgilerinin akılda kalıcılığının yüksek olduğu düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 40,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişte verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 19,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 11,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişteki görsel bilgileri dikkate değer bir oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 37,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 11,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile önemli oranda uyumlu bulmaktadırlar. Afişte kullanılan “Kitap Bir Dünyadır, Okunarak Gezilir” metni ile görsel uyumlu görülmektedir.

“Okuma” afişinin mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin önemli oranda bilgilendirici olduğu, mesaj ve görselin büyük oranda anlaşıldığı ve dikkate değer oranda daha sonra hatırlandığı görülmektedir. Bununla birlikte, afişteki slogan, başlık yazıları ve görseller önemli oranda birbirleriyle uyumlu bulunmaktadır. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Okuma” afişinin mesaj iletimi açısından etkili ve önemli oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Okuma” afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “ Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 10,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 24,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum”

görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrenilen yazılı bilgileri günlük yaşamlarında yarıya yakın oranda dikkate almaktadır.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 13,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 27,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri belirli bir oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 36,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 13,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Öğrenciler afişin kendilerine toplumsal sorumluluklarının farkına varmada yarıya yakın oranda etkisi olduğunu düşünmektedirler. Afişin öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırarak toplumda daha çok okuyan, etkin bireyler olmalarını ve evrensel düşünebilmelerini sağladığı düşünülmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesine bakıldığında % 15,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 14,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşler bulunmaktadır. Afişin, öğrencilerin dikkate değer bir kısmına görsel ve estetik katkı sağladığı görülmektedir.

“Okuma” afişinin öğrenci tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afiş etkisiyle öğrenilen yazılı ve görsel bilgileri öğrencilerin dikkate değer bir oranda günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin yarıya yakın oranda öğrenciye toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkı sağladığı ve afişin belirli oranda görsel ve estetik katkı sağladığı görülmektedir. Bulguların sonucunda eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Okuma” afişinin öğrenci üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından belirli oranda etkili olduğu düşünülmektedir.

“Okuma” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 23,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler dikkate değer oranda “Okuma” afişi ile aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar. Araştırmanın evrenini oluşturan birkaç okulda “Ankara Okuyor” afişi dışında, A4 sayfaları kullanılarak “Ankara Okuyor”, “Daha çok okuyan bir toplum için her gün 20 dakika kitap okuyun” metinlerinden hazırlanan öğrenci çalışmaları bulunmaktadır. Öğrencilerin afişlerin yanında bu metinlerle de sıklıkla karşılaştığı söylenebilir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 29,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 14,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 18,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğrencilerin dikkat çekici bir oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 24,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişteki yazılı, metinsel öğeler öğrencilerin önemli oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 30,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişin konusu dikkate değer bir oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesine % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afiş renkleri dikkate değer bir oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir. Afiş sloganında kırmızı rengin kullanılması, sıcaklık ve canlılık etkisi, yeşil rengin kullanılması ile umut ve gelecek mesajı verilmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 11,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişte kullanılan yazı biçimi öğrencilerin bir kısmının ilgilerini çekmektedir. “Ankara Okuyor” sloganında “Ankara” ve “Okuyor” kelimeleri farklı yazı karakterlerinde ve kalınlıklarda kullanılmıştır. “Ankara” kelimesinin “Okuyor” kelimesine göre kalın yazı stilinde yazılmış olmasının ilgi çekmede yarıya yakın etkin olduğu düşünülmektedir.

“Afiş ben de resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesine % 11,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, %11,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş bir kısım öğrencide resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişin dikkate değer bir oranda dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 7,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 11,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 22,5 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrencilerin önemli bir oranda afişteki görselleri eğlendirici / esprili bulmadıkları, belirli bir oranda ise afişteki görselleri eğlendirici / esprili buldukları düşünülmektedir.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 7,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 11,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişteki metinleri görsellere yakın oranda eğlendirici ve esprili bulmamakta, benzer oranda metinleri eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Okuma” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afiş konusu, renkleri ve yazı biçiminin dikkate değer oranlarda; yazılı, metinsel ve görsel öğelerin yarıya yakın oranda öğrencilerin ilgilerini çektiği görülmektedir. Afişteki görselin kitap okumanın önemini vurgulayan “Kitap Bir Dünyadır, Okunarak Gezilir” metnini yansıttığı söylenebilir. Sloganında Ankara kelimesinin diğer metinsel öğelere göre daha kalın stilde yazılmış olması, renklerinde kırmızı ve yeşil kullanılması, sıcaklık ve canlılık etkisi vermesi öğrencilerin renklerden etkilendiğini düşündürmektedir.

Afişin dikkate değer bir oranda öğrencilerde resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırdığı, öğrencilerin okullarında aynı konuda birden fazla afişle dikkate değer bir oranda karşılaştığı ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan Okuma afişinin tasarımının, öğrencilerin ilgisini önemli oranda çektiği ve başarılı olduğunu göstermektedir.

“Okuma” afişinin mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin büyük oranda mesaj iletimi, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından etkili bir afiş olduğu düşünülmektedir.

Tablo 8. Sigara Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	53	59,6	26	29,2	9	10,1	-	-	1	1,1	-	-	89	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	52	58,4	29	32,6	5	5,6	-	-	2	2,2	1	1,1	89	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	42	47,2	29	32,6	9	10,1	3	3,4	6	6,7	-	-	89	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	62	69,7	18	20,2	6	6,7	2	2,2	1	1,1	-	-	89	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	41	46,1	31	34,8	7	7,9	3	3,4	7	7,9	-	-	89	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	42	47,2	25	28,1	19	21,3	2	2,2	1	1,1	-	-	89	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	57	64,0	18	20,2	7	7,9	5	5,6	1	1,1	1	1,1	89	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	55	61,8	18	20,2	11	12,4	4	4,5	1	1,1	-	-	89	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	51	57,3	22	24,7	8	9,0	4	4,5	4	4,5	-	-	89	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	42	47,2	21	23,6	16	18,0	4	4,5	4	4,5	1	1,1	89	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	35	39,3	21	23,6	14	15,7	12	13,5	7	7,9	-	-	89	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	52	58,4	20	22,5	13	14,6	2	2,2	1	1,1	1	1,1	89	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	43	48,3	29	32,6	11	12,4	3	3,4	2	2,2	1	1,1	89	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	58	65,2	18	20,2	9	10,1	1	1,1	3	3,4	-	-	89	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	39	43,8	21	23,6	17	19,1	8	9,0	3	3,4	1	1,1	89	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	39	43,8	21	23,6	10	11,2	9	10,1	4	4,5	6	6,7	89	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	26	29,2	20	22,5	28	31,5	8	9,0	6	6,7	1	1,1	89	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	37	41,6	23	25,8	20	22,5	5	5,6	3	3,4	1	1,1	89	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	14	15,7	24	27,0	20	22,5	12	13,5	19	21,3	-	-	89	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	16	18,0	14	15,7	22	24,7	15	16,9	22	24,7	-	-	89	100,0

Alt Amaç 1- G. Sigara Afişine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 8’de “Sigara” afişinin, mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri verilmiştir.

“Sigara” afişi ile sigaranın kalp hastalıklarına yakalanma riskini arttırdığını anlatmak ve Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumuna bağış toplamak amaçlanmaktadır.

Tablo 8’de “Sigara” afişinin mesaj iletimine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 59,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrencilerin tamamına yakın oranda afişi vermek istediği mesaj açısından bilgilendirici bulduğu görülmektedir. Öğrencilerin kalp hastalıklarına yakalanma riskinin sigara içenlerde yüksek olduğu mesajını afiş aracılığıyla aldıkları söylenebilir. Bununla birlikte afişte; Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu bağış adreslerinin bulunması, öğrencilerin afişi bilgilendirici bulma nedeni olarak düşünülebilir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 58,4 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 32,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler tamamına yakın oranda afişin vermek istediği mesajın söylemek istediğini anlayabilmektedirler. Öğrencilerin afişten, sigara içen kişilerin kalp rahatsızlıklarına yakalanma riskinin fazla olması nedeniyle sigarayı bırakmaları gerektiği mesajını anladığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 47,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler Sigara afişinin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 69,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler tamamına yakın bir oranda afişte verilen görsel bilgilerle sigaranın insan sağlığına zararlı olduğunu ve kalp hastalıklarına yakalanma riskini arttırdığını anlayabilmektedirler.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 46,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 34,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişte verilen sigara paketi ve üzerindeki kalp resmini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde % 47,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 21,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar. Görsel ve üzerindeki metinlerin “Kalbiniz sizi yarı yolda bırakmadan siz sigarayı bırakın! Çünkü sigara içenlerin kalp hastalıklarına yakalanma riski çok yüksektir.” metni ile uyumlu olduğu söylenebilir.

“Sigara” afişinin mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin çoğunlukla afişin sigarayı kullanan kişiler için kalp hastalıklarına yakalanma riskini arttırdığı ve sigarayı bırakmaları gerektiği mesajını anlayabildikleri, daha sonra hatırlayabildikleri ve afişi bilgilendirici bulduğu görülmektedir. Afişteki slogan, başlık yazıları ve metinlerin birbirleriyle büyük oranda uyumlu olduğu görülmektedir. Görselin “Kalbiniz sizi yarı yolda bırakmadan siz sigarayı bırakın!” metninin anlattığı düşünülmektedir.

“Sigara” afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “ Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 64,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 7,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum”

görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri büyük oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar. Öğrencilerin öğrendiği bilgileri çevresinde sigara kullanan kişilerle paylaşabileceği ve sigara kullanma alışkanlığı varsa alışkanlıklarını değiştirebileceği düşünüldüğünde, afişten öğrendiklerini günlük yaşamlarında dikkate aldıkları söylenebilir.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 61,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler yazılı bilgilerde olduğu gibi görsel bilgileri de büyük oranda günlük yaşamlarında uygulamaktadırlar.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 57,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişin büyük oranda toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesinde % 47,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 18,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişin büyük oranda kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Sigara” afişinin öğrenci davranış ve tutum değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin afiş aracılığıyla sigaranın kalp sağlığına zararlarını anlayabildiği, sigara kullanma alışkanlıklarını değiştirebileceği ve çevresini bu konuda olumlu yönde etkileyebileceği düşünülebilir.

“Sigara” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 39,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve

% 15,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğrenciler büyük oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 58,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görseller öğrencilerin büyük oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 48,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişteki metinsel öğeler öğrencilerin büyük oranda ilgilerini çekmektedir. “kalbi fesat”, “KALPLERİ YOK ETMEK İÇİN” ve “20 ADET ATEŞLEYİCİ” metnlerinin ilgilerini çektiği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 65,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Sigara afişinin konusu öğrencilerin büyük oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 43,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş renkleri öğrencilerin büyük oranda ilgilerini çekmektedir. Öğrencilerin ilgilerini koyu renk zemin üzerindeki beyaz yazıların çektiği söylenebilir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 43,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 11,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Afişteki yazı biçimi önemli oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir. “kalbi fesat” metni kalın yazı stilinde, küçük harflerle dikkat çekebilecek boyutlarda yerleştirilmiştir. Yazı biçiminde korku veren, tehlikeli ve önlem alınması gereken bir durum anlatılmak istenmiştir.

“Afiş ben de resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 29,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 31,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 9,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş belirli oranda öğrencilerde resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 41,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler büyük oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 15,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 27,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 22,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 21,3 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrencilerin önemli bir kısmı afişin görsellerini eğlendirici ve esprili bulmakta, çok az bir kısmının ise afişteki görselleri eğlendirici ve esprili bulmamaktadır.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesine ise % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 24,7 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişteki metinleri görsellere nazaran daha az eğlendirici ve esprili bulmakta, afişteki metinleri görsellerle benzer oranda öğrencinin eğlendirici ve esprili bulmamaktadır. Afişteki “fesat” kelimesinin anlamının ve yapılan benzetmenin bir kısım öğrenciye eğlendirici / esprili geldiği düşünülebilir.

“Sigara” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin ilgilerini büyük oranda afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin çektiği görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin belirli oranda afişin etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu anlaşılmaktadır. Afişte tek görsel öğe olan

sigara paketinin ilgi çektiği düşünölmektedir. Metinsel ögelerinse afişin koyu zemini üzerine beyaz ile yazılmış olması, sloganının yazı biçimi ve kullanılan diğeri metinlerin yazı büyüklüklerinin afişe göre küçük kalması ve merak edilmesi gibi nedenlerden dolayı ilgi çektiği söylenebilir.

Afişin önemli oranda öğrencilerin okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı bu nedenle dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı düşünölmektedir. Afişteki metinleri ve görselleri bir kısım öğrencinin eğlendirici ve esprili bulduğu görölmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Sigara” afişi tasarımının ilgi çekiciliği açısından öğrencilerin büyük oranda ilgisini çektiği ve afişin başarılı olduğunu göstermektedir.

“Sigara” afişi mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, davranış ve tutum değişimi ve tasarımın ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğu görölmektedirler.

Tablo 9. Su Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	38	42,7	36	40,4	12	13,5	1	1,1	2	2,2	-	-	89	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	50	56,2	31	34,8	6	6,7	-	-	2	2,2	-	-	89	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	17	19,1	35	39,3	24	27,0	6	6,7	7	7,9	-	-	89	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	43	48,3	31	34,8	11	12,4	2	2,2	1	1,1	1	1,1	89	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	24	27,0	22	24,7	21	23,6	12	13,5	9	10,1	1	1,1	89	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	36	40,4	29	32,6	17	19,1	5	5,6	2	2,2	-	-	89	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	45	50,6	28	31,5	9	10,1	5	5,6	2	2,2	-	-	89	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	29	32,6	35	39,3	19	21,3	3	3,4	2	2,2	1	1,1	89	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	46	51,7	23	25,8	12	13,5	2	2,2	3	3,4	3	3,4	89	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	31	34,8	25	28,1	19	21,3	8	9,0	5	5,6	1	1,1	89	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	6	6,7	17	19,1	31	34,8	19	21,3	16	18,0	-	-	89	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	39	43,8	29	32,6	11	12,4	6	6,7	4	4,5	-	-	89	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	41	46,1	23	25,8	17	19,1	3	3,4	3	3,4	2	2,2	89	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	61	68,5	14	15,7	9	10,1	4	4,5	1	1,1	-	-	89	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	21	23,6	22	24,7	24	27,0	14	15,7	7	7,9	1	1,1	89	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	27	30,3	23	25,8	21	23,6	8	9,0	10	11,2	-	-	89	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	14	15,7	12	13,5	23	25,8	21	23,6	16	18,0	3	3,4	89	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	22	24,7	17	19,1	34	38,2	7	7,9	9	10,1	-	-	89	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	6	6,7	13	14,6	15	16,9	28	31,5	27	30,3	-	-	89	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	9	10,1	8	9,0	15	16,9	23	25,8	34	38,2	-	-	89	100,0

Alt Amaç 1- H. Su Afişine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 9’da “Su” afişinin, mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri verilmiştir.

Afiş ile küresel ısınmanın etkisi ve bilinçsiz su kullanımı sonucu, su kaynaklarını kuruduğunu, dünyanın gelecekte su sıkıntısı yaşayabileceğini anlatılmaktadır. Afiş, su kaynaklarının kuruması sonucunda oluşabilecek kuraklığı önlemek için insanları bilinçli su kullanımına teşvik etmeyi ve bu konuda tedbir almayı amaçlamaktadır.

Tablo 9’da “Su” afişinin mesaj iletimine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 42,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler “Su” afişini vermek istediği mesaj açısından çoğunlukla bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişte “dikkat su bitiyor” sloganını destekleyen *“En değerli hazinemiz suyumuz tükeniyor. Bilinçsiz kullanım, su kaynaklarımızı kurutuyor. Felaket uzakta değil. Tedbir almazsak hayatımız kararacak.”* metni öğrencilerin afiş bilgilendirici bulma nedeni olabilir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 56,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 34,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler “Su” afişinin vermek istediği mesajın söylemek istediğini çoğunlukla anlayabilmektedirler. Afişte öğrencilerin “dikkat su bitiyor” sloganı ile su kaynaklarımızın bilinçsiz kullanım sonucu kurumakta olduğunu, bu nedenle suyu bilinçli kullanmaları gerektiği mesajını anlayabildiği düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 19,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 39,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 27,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afiştan aldıkları mesajı, yazılı bilgileri önemli oranda daha sonra

hatırlayabilmektedirler. Öğrencilerin afiş sloganını ve sloganın altında “En değerli hazinemiz suyumuz tükeniyor.” metnini karşılaştığı her durumda hatırlayabildiği düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 48,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 34,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişte bulunan görselin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler. “Su” afişinde, su damlası içerisinde bulunan dünya resmi ile yaşamın devamını sağlamak için dünyanın suya ihtiyaç duyduğu ve gerekli olduğu anlatılmaktadır. Öğrencilerin afişteki görsel bilgilerle suyun önemini anladığı söylenebilir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 27,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişte verilen görselleri önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişin bütünündeki su etkisi ve su damlası içerisindeki dünya resmini, öğrencilerin karşılaştığı durumlarda hatırlayabildiği düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde % 40,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar. Afişte “dünyayı bekleyen tehlike”, su damlası içerisindeki dünya resmi ve ”dikkat su bitiyor” metinlerinin bir bütünlük oluşturduğu düşünülmektedir.

“Su” afişinin mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişteki görsel ve metinsel öğelerle hayati önem taşıyan suyun bitmek üzere olduğunu öğrencilerin çoğunlukla anlayabildiği ve önemli oranda daha sonra hatırlayabildiği görülmektedir. Öğrenciler afiş ile su kaynaklarını

bilinçli kullanmaya yönelik tedbir almak gerektiği mesajını anlayabildiği ve bilgilendirici bulduğu anlaşılmaktadır.

"Su" afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; "Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum" ifadesine % 50,6 "Kesinlikle Katılıyorum", % 31,5 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 10,1 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri görülmektedir. Öğrenciler çoğunlukla afiş aracılığıyla öğrendikleri yazılı bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar. Afişin su kaynaklarımızı koruma uyarısını, öğrencilerin günlük yaşamlarında suyu bilinçli kullanarak uygulayabildiği düşünülmektedir.

"Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum" ifadesinde % 32,6 "Kesinlikle Katılıyorum", % 39,3 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 21,3 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrendikleri görsel bilgileri, yazılı bilgilerde olduğu gibi günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar. Öğrencilerin afişteki görsel bilgilerle suyun önemini anladığı ve günlük yaşamlarında suyu bilinçli kullanarak uygulayabildiği düşünülebilir.

"Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum" ifadesinde % 51,7 "Kesinlikle Katılıyorum", % 25,8 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 13,5 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişin kendilerine toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığını büyük oranda düşünmektedirler.

"Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum" ifadesine bakıldığında % 34,8 "Kesinlikle Katılıyorum", % 28,1 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 21,3 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afişin kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını önemli oranda düşünmektedirler. Afişte bulunan slogan, görsel ve diğer öğeler dengeli bir biçimde yerleştirilmiş, metin alanlarında dikkati çeken sarı, beyaz

renkler kullanılmıştır. Bu açıdan afişin, öğrencilere estetik açıdan katkı sağladığı düşünülebilir.

“Su” afişinin öğrenci davranış ve tutum değişimindeki etkisine yönelik 4 maddeden oluşan öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin canlılar için hayati bir önem taşıyan suyun önemini ve su kaynaklarımızı korumanın gerektiğini anlatması, öğrencilerin öğrendikleri yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında suyu bilinçli kullanarak büyük oranda dikkate aldıklarını göstermektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Su” afişinin öğrenci tutum ve davranış değişimine önemli oranda katkı sağladığı ve afişin başarılı olduğu düşünülmektedir.

“Su” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 6,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 34,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrencilerin bir kısmı okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 43,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki dünya resmi büyük oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 46,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişteki yazılı ve metinsel öğeler, görsel öğelere nazaran öğrencilerin ilgilerini daha az çekmektedir. Afişteki “dünyayı bekleyen tehlike” metni ve “dikkat su bitiyor” sloganının boyutu ve yerleşiminin ilgi çektiği düşünülebilir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 68,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş konusu öğrencilerin çoğunlukla ilgilerini çekmektedir.

Afişin hayati önem taşıyan su kaynaklarını bilinçli kullanmayı anlatması ve bu konuda tedbir almayı önermesinin ilgi çektiği söylenebilir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 23,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 24,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 27,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri öğrencilerin ilgilerini yarıya yakın oranda çekmektedir. Afişin yukarıdan aşağıya gidildikçe koyulaşan mavi rengin üzerinde sarı renkte yazılmış sloganının dikkati çektiği söylenebilir. “dünyayı bekleyen tehlike” metninde de aynı denge ile siyah zemin üzerinde beyaz yazının kullanılması dikkat çekici gelmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 30,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Afişteki yazı biçimi öğrencilerin ilgilerini önemli oranda çekmektedir. Sloganın kalın küçük harflerle, dikkat çekici bir boyutta, sol köşeye düşüyormuş gibi yerleştirilmesinin ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afiş ben de resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 15,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 13,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afiş öğrencilerin bir kısmında öğrencide resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 24,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 38,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler dikkate değer bir oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 14,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 31,5 “Orta

Düzeğin Altında Katılıyorum” ve % 30,3 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğrenciler büyük oranda afişteki görselleri eğlendirici ve esprili bulmamakta, dikkate değer bir oranda afişteki görselleri eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesine % 10,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 9,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğrenciler afişteki metinleri görsellere nazaran daha fazla eğlendirici ve esprili bulduğu, öğrencilerin büyük bir oranının metinleri eğlendirici ve esprili bulmadıkları düşünülmektedir.

“Su” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusu, görselleri, yazılı ve metinsel öğeleri çoğunlukla öğrencilerin ilgilerini çektiği; afişin renkleri, yazı biçiminin önemli oranda ilgilerini çektiği ve afişin dikkate değer bir öğrenci oranında resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırdığı görülmektedir. Afişin; hayati önem taşıyan su kaynaklarının bitmek üzere olduğu ve suyu bilinçli kullanmaya yönelik tedbir alınması gerektiğini anlatması açısından konusunun ilgi çektiği düşünülmektedir.

Su kaynaklarının bilinçli kullanımı ve önemi konularının gündemde olduğu dönemlerde öğrencilerin bir kısmının okullarında afişle aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişlerin öğrencilerin önemli oranda dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin bir kısmının afişteki görsel ve metinsel öğeleri eğlendirici ve esprili bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı Su afişinin tasarımın ilgi çekiciliği açısından önemli oranda etkili ve başarılı olduğunu göstermektedir.

“Su” afişi mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin su kaynaklarını bilinçli kullanma ve korumaya yönelik mesajı öğrencilerin

büyük oranda anlayabildiği, daha sonra hatırlayabildiği ve hayati önem taşıyan suyu bilinçli kullanarak davranış-tutumlarına olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

Afişin mesaj iletimi ve öğrenciler üzerindeki davranış ve tutum değişimini açısından öğrencilere büyük katkı sağladığı ve başarılı olduğu, tasarımının ilgi çekiciliği açısından afişin geliştirilebileceği düşünülmektedir.

Alt Amaç 1- İ. Taşıt Afişine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 10’da “Taşıt” afişinin, mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşleri verilmiştir.

“Taşıt” afişi ile öğrencilerin trafik lambaları ve yaya geçitlerini kullanarak trafik kurallarına uymalarını amaçlamaktadır. “TAŞITLAR DURUNCA GEÇMELİSİN...” ve “SEN GELECEĞİMİZSİN!” sloganı ile trafik kurallarına uymanın gerekliliği ve insan hayatının özellikle çocukların geleceğimizi oluşturduğu anlatılmaktadır.

Tablo 10’da “Taşıt” afişinin mesaj iletimine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 39,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 38,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afişin vermek istediği mesaj açısından büyük oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişte kullanılan trafik lambası ve yaya geçidinin öğrencilere trafik kurallarına uymaları konusunda bilgi verdiği söylenebilir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 44,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişin trafik kurallarına ve ışıklarına uyulması gerektiği mesajını büyük oranda anlayabilmektedirler.

Tablo 10. Taşıt Afişi'ne Yönelik Öğrenci Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	35	39,3	34	38,2	13	14,6	4	4,5	1	1,1	2	2,2	89	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	40	44,9	27	30,3	12	13,5	7	7,9	1	1,1	2	2,2	89	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	17	19,1	36	40,4	20	22,5	6	6,7	8	9,0	2	2,2	89	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	55	61,8	21	23,6	5	5,6	5	5,6	1	1,1	2	2,2	89	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	14	15,7	35	39,3	13	14,6	12	13,5	12	13,5	3	3,4	89	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	35	39,3	25	28,1	15	16,9	7	7,9	5	5,6	2	2,2	89	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	40	44,9	23	25,8	15	16,9	3	3,4	4	4,5	4	4,5	89	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	38	42,7	30	33,7	9	10,1	6	6,7	3	3,4	3	3,4	89	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	35	39,3	30	33,7	12	13,5	7	7,9	3	3,4	2	2,2	89	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	32	36,0	25	28,1	16	18,0	8	9,0	6	6,7	2	2,2	89	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	31	34,8	13	14,6	31	34,8	7	7,9	4	4,5	3	3,4	89	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	49	55,1	14	15,7	14	15,7	8	9,0	2	2,2	2	2,2	89	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	27	30,3	28	31,5	14	15,7	11	12,4	6	6,7	3	3,4	89	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	29	32,6	25	28,1	22	24,7	9	10,1	2	2,2	2	2,2	89	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	34	38,2	23	25,8	14	15,7	10	11,2	5	5,6	3	3,4	89	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	13	14,6	25	28,1	31	34,8	12	13,5	6	6,7	2	2,2	89	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	20	22,5	14	15,7	26	29,2	18	20,2	9	10,1	2	2,2	89	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	24	27,0	21	23,6	21	23,6	13	14,6	7	7,9	3	3,4	89	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	16	18,0	15	16,9	22	24,7	19	21,3	14	15,7	3	3,4	89	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	8	9,0	17	19,1	24	27,0	19	21,3	18	20,2	3	3,4	89	100,0

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 19,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler yayaların trafik lambalarına dikkat ederek ve yaya geçitlerini kullanarak karşıya geçebileceğini önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 61,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 5,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler, çoğunlukla afişteki görsel ile çocuğun yeşil ışık yandığında karşıya geçtiği ve trafik kurallarını doğru olarak uyguladığını anlayabilmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 15,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 39,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 14,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişteki görsel bilgileri önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde % 39,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrenciler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbiri ile uyumlu bulmaktadırlar.

“Taşıt” afişinin mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişte kullanılan trafik lambası ve yaya geçidinin öğrencilere trafik kurallarına uymaları konusunda bilgi verdiği görülmektedir. Öğrencilerin afişteki görsel, metinsel öğeleri çoğunlukla anlayabildiği ve önemli oranda daha sonra hatırlayabildiği, slogan, başlık yazıları ve görselleri birbiri ile uyumlu olduğu görülmektedir. Bulgular, afişin mesaj iletiminde görsel ve metinsel öğelerin etkili ve başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Taşıt” afişinin öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “ Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 44,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrendikleri yazılı bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 42,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afiş aracılığıyla öğrendikleri görsel bilgileri, yazılı bilgilere oranla daha büyük oranda günlük yaşamlarında uygulamaktadırlar. Öğrencilerin trafik lambaları ve yaya geçitlerini dikkate aldığı ve günlük yaşamlarında kullandığı düşünülebilir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 39,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrenciler afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında kendilerine katkı sağladığını büyük oranda düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesinde % 36,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 18,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” olmak üzere benzer oranlarda görüşler ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler afişin kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını büyük oranda düşünmektedirler.

“Taşıt” afişinin öğrenci davranış ve tutum değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğrencilerin afiş aracılığıyla öğrendikleri trafik işaretleri ile ilgili bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate aldığı, çevresiyle paylaşarak katkıda bulunduğu ve afişin öğrencilere görsel ve estetik açıdan katkı sağladığı düşünülebilir.

“Taşıt” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 34,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 14,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 34,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrenciler yarıya yakın oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar. Araştırmanın evreni olan okullarda trafik konulu Kara Yolları Genel Müdürlüğü’nün hazırladığı farklı afişler bulunmaktadır. Öğrencilerin söz konusu afişle birlikte diğer afişlerle karşılaştığı da düşünülebilir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 55,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 15,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğrencilerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 30,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 31,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 15,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişteki yazılı ve metinsel öğeler, görsel öğelere nazaran öğrencilerin ilgilerini daha az bir oranda çekmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 32,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 24,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş konusu büyük oranda öğrencilerin ilgilerini çekmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 38,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 15,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afiş renkleri öğrencilerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir. Afişte sloganın mavi üzerinde beyaz renkte yazılmış olması, trafik lambasının renklerinin görselde ve sloganın devamında kullanılması öğrencilerin ilgisini çektiği söylenebilir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 14,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 28,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 34,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişin yazı biçimi öğrencilerin dikkati çeken bir oranda ilgilerini çekmektedir. Afişte sloganın Arial yazı karakterinde kalın stilde, büyük harflerle ve dikkat çekici boyutlarda yazılması ve üç nokta, ünlem gibi noktalama işaretlerinin kullanılmasının ilgi çektiği söylenebilir.

“Afiş ben de resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 22,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 15,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 29,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş bir kısım öğrencide resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 27,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğrencilerin bir kısmı afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir. Araştırmanın evreni olan okullarda Taşıt afişi dışında, trafik ve trafik kuralları konularında hazırlanmış farklı afişlerin bulunması ve öğrencilerin bu afişlerle sıklıkla karşılaşması, afişlerin dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığını göstermektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 18,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 24,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğrencilerin bir kısmı afişteki görselleri eğlendirici / esprili bulmaktadır.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesine ise % 9,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 27,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 20,2 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğrencilerin afişteki metinleri görsellere nazaran daha fazla eğlendirici ve esprili bulduğu görülmektedir.

“Taşıt” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusu, yazı biçimi, yazılı, metinsel ve görsel öğeleri ve renklerinin öğrencilerin ilgilerini büyük oranda çektiği görülmektedir. Görselin renkleri, siyah zemin üzerine kırmızı ile yazılan “SEN GELECEĞİMİZSİN!” metni ve sloganda kullanılan noktalama işaretlerinin önemli oranda öğrencilerin ilgilerini çektiği söylenebilir. Afişin bir kısım öğrencide resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırdığı, görsel ve metinsel öğelerin eğlendirici ve esprili bulunduğu görülmektedir.

Öğrencilerin araştırmanın evreni olan okullarda Taşıt afişi ile birlikte trafik konulu Kara Yolları Genel Müdürlüğü’nün hazırladığı farklı afişler ile sıklıkla karşılaşması, söz konusu afişlerin önemli oranda dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığını göstermektedir. Bulgular eğitim amaçlı Taşıt afişinin tasarımın ilgi çekiciliği açısından önemli orada etkili ve başarılı bulunduğunu göstermektedir.

“Taşıt” afişi mesaj iletimine, öğrenci üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişte kullanılan görsel ve metinsel öğelerin mesaj iletiminde etkili olduğu ve öğrencilerin tutum-davranış değişimine olumlu katkısı olduğu anlaşılmaktadır. Afiş etkisiyle öğrenciler trafik kurallarını uygulayabilmekte, çevresine de bu konuda katkı sağlamaktadır. Sonuçlar afişin mesaj iletimi ve öğrenci üzerinde tutum-davranış değişimine etkisi açısından önemli oranda başarılı olduğunu göstermektedir. Taşıt afişinin tasarımına bakıldığında; afişin konusunun, yazı biçiminin, yazılı ve metinsel öğelerinin büyük oranda ilgi çektiği görülmektedir.

İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğretmen Görüşleri

Alt Amaç 2- A. Kuş Gribi Afişine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 11’de “Kuş Gribi” afişinin, mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 11. Kuş Gribi Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	19	61,3	10	32,3	1	3,2	-	-	-	-	1	3,2	31	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	19	61,3	10	32,3	1	3,2	-	-	-	-	1	3,2	31	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	16	51,6	7	22,6	3	9,7	3	9,7	1	3,2	1	3,2	31	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	20	64,5	6	19,4	3	9,7	1	3,1	-	-	1	3,2	31	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	13	41,9	9	29,0	2	6,5	5	16,1	1	3,2	1	3,2	31	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	6	19,4	13	41,9	6	19,4	4	12,9	1	3,2	1	3,2	31	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	19	61,3	10	32,3	1	3,2	-	-	-	-	1	3,2	31	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	16	51,6	10	32,3	4	12,9	-	-	-	-	1	3,2	31	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	21	67,7	7	22,6	2	6,5	-	-	-	-	1	3,2	31	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	11	35,5	7	22,6	5	16,1	6	19,4	1	3,2	1	3,2	31	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	5	16,1	8	25,8	3	9,7	14	45,2	-	-	1	3,2	31	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	7	22,6	11	35,5	6	19,4	6	19,4	-	-	1	3,2	31	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	13	41,9	6	19,4	7	22,6	4	12,9	-	-	1	3,2	31	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	18	58,1	8	25,8	3	9,7	1	3,2	-	-	1	3,2	31	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	8	25,8	14	45,2	1	3,2	7	22,6	-	-	1	3,2	31	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	6	19,4	10	32,3	6	19,4	8	25,8	-	-	1	3,2	31	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	1	3,2	9	29,0	8	25,8	9	29,0	3	9,7	1	3,2	31	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	9	29,0	4	12,9	10	32,3	4	12,9	2	6,5	2	6,5	31	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	3	9,7	11	35,5	4	12,9	9	29,0	2	6,5	2	6,5	31	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	2	6,5	10	32,3	7	22,6	7	22,6	3	9,7	2	6,5	31	100,0

Tablo 11’de “Kuş Gribi” afişinin mesaj iletimine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 61,3 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler tamamına yakın oranda “Kuş Gribi” afişini bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişin hedeflediği kitleyi konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 61,3 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler tamamına yakın oranda afişin vermek istediği mesajı anlayabilmektedirler. Mesajın doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 51,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin vermek istediği mesajı büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişteki mesajın akılda kaldığı söylenebilir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 64,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler “Kuş Gribi” afişinde verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişteki görselin doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin görsellerini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. “Kuş Gribi” afişindeki görsellerin akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise, % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 41,9 “Orta Düzeyin Üstünde

Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişte kullanılan slogan, başlık yazıları ve görselleri önemli oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar. Görsellerin afiş sloganını ve diğer metinleri açıkladığı, birbiriyle uyumlu olduğu düşünülmektedir.

Öğretmenlerin “Kuş Gribi” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin tamamına yakın oranda afişi bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgileri anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Kuş Gribi” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Kuş Gribi” afişinin öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 61,3 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında tamamına yakın oranda dikkate almaktadırlar. Öğretmenlerin öğrenilen yazılı bilgileri öğrencilerle paylaştığı ve günlük yaşamlarında uyguladığı düşünülmektedir.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 51,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar. Öğretmenlerin afiş aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri yazılı bilgilerde olduğu gibi günlük yaşamlarında uyguladığı ve çevresiyle paylaştığı söylenebilir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 67,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler Kuş gribi afişinin toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkısı

olduğunu tamamına yakın oranda düşünmektedir. Öğretmenlerin afiş aracılığıyla öğrencilerini kuş gribi ve insan sağlığı konularında bilgilendirerek toplumsal sorumluluklarını yerine getirdiği düşünülebilir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesinde ise, % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişin kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını önemli oranda düşünmektedirler.

“Kuş Gribi” afişinin öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin öğretmenlere görsel ve estetik açıdan etkisi olduğu ve toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan Kuş Gribi afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğu düşünülmektedir.

“Kuş Gribi” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler önemli oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 22,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğretmenlerin ilgilerini önemli oranda çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşler bulunmaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğeler, öğretmenlerin

büyük oranda ilgisini çekmektedir. Metinlerin ilişkili görsellerle tipografi uyumuna dikkat edilerek yerleştirilmiş olmasının ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 58,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu öğrencilerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir. Afiş konusu, afişin sergilendiği dönemlerde toplumun gündeminde bir olay olması ve medyanın konuya geniş ölçüde yer vermesinin öğretmenlerin afişe seçici dikkatlerini arttırmış olabilir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 45,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 3,2 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri öğretmenlerin büyük oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimleri öğretmenlerin önemli oranda ilgilerini çekmektedir. Afişteki metin alanları, sloganda dahil olmak üzere yazı büyüklüğü ve renklerinin dikkati çekecek biçimde yerleştirildiği söylenebilir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 3,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş öğretmenlerin belirli bir kısmında resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 12,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler dikkate değer bir oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 9,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki görselleri dikkat çekici bir oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 6,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Öğretmenler afişteki metinleri görsellere nazaran daha az eğlendirici ve esprili bulmaktadır.

“Kuş Gribi” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin ilgilerini büyük oranda afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, yazılı ve metinsel öğelerin çektiği, okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişlerin önemli oranda dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Afişin sergilendiği dönemlerde toplumun gündeminde bir olay olması ve medyanın konuya geniş ölçüde yer vermesinin öğretmenleri afişe seçici dikkatlerini arttırmış olabilir.

Öğretmenlerin bir kısmının afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu, afişteki görselleri ve metinleri eğlendirici ve esprili bulduğu görülmektedir. Afişin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında bulgular; afişin büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu göstermektedir.

“Kuş Gribi” afişinin mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, davranış ve tutum değişimi ve tasarımın ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğu anlaşılmaktadır.

Alt Amaç 2- B. Düğün Afişine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 12’de “Düğün” afişinin, mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 12. Düğün Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	11	35,5	9	29,0	2	6,5	3	9,7	3	9,7	3	9,7	31	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	17	54,8	4	12,9	4	12,9	1	3,2	2	6,5	3	9,7	31	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	11	35,5	7	22,6	2	6,5	5	16,1	3	9,7	3	9,7	31	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	17	54,8	5	16,1	5	16,1	1	3,2	-	-	3	9,7	31	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	11	35,5	7	22,6	5	16,1	2	6,5	2	6,5	4	12,9	31	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	10	32,3	10	32,3	5	16,1	2	6,5	1	3,2	3	9,7	31	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	15	48,4	7	22,6	4	12,9	1	3,2	1	3,2	3	9,7	31	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	15	48,4	7	22,6	3	9,7	2	6,5	1	3,2	3	9,7	31	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	15	48,4	8	25,8	3	9,7	-	-	2	6,5	3	9,7	31	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	10	32,3	9	29,0	3	9,7	2	6,5	4	12,9	3	9,7	31	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	4	12,9	2	6,5	5	16,1	8	25,8	8	25,8	4	12,9	31	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	14	45,2	5	16,1	3	9,7	4	12,9	2	6,5	3	9,7	31	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	11	35,5	8	25,8	2	6,5	5	16,1	2	6,5	3	9,7	31	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	19	51,6	4	12,9	4	12,9	1	3,2	3	9,7	3	9,7	31	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	10	32,3	8	25,8	4	12,9	4	12,9	2	6,5	3	9,7	31	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	8	25,8	11	35,5	4	12,9	4	12,9	1	3,2	3	9,7	31	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	7	22,6	6	19,4	7	22,6	3	9,7	5	16,1	3	9,7	31	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	5	16,1	6	19,4	5	16,1	7	22,6	3	9,7	5	16,1	31	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	9	29,0	7	22,6	5	16,1	6	19,4	-	-	4	12,9	31	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	9	29,0	6	19,4	5	16,1	7	22,6	-	-	4	12,9	31	100,0

Tablo 12’de “Düğün” afişinin mesaj iletimine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişi önemli oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişin öğretmenleri konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 54,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 12,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişin vermek istediği mesajı önemli oranda anlayabilmektedirler. Afişin mesajının doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişteki mesajın akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 54,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişte verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişteki görselin doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afiş görsellerini önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişteki görselin akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde

Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar.

Öğretmenlerin “Düğün” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin afişi önemli oranda bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini anlayabildiği, daha sonra hatırlayabildiği ve afişteki slogan, başlık yazıları ve görsellerin büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulunduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Düğün” afişinin mesaj iletimi açısından önemli oranda etkili olduğunu düşündürmektedir.

“Düğün” afişinin öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 48,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrendikleri yazılı bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 48,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrendikleri görsel bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar. Öğretmenlerin yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı ve mesleki yaşantıları gereği çevresiyle paylaştığı düşünülmektedir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 48,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin öğretmenlere toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında büyük oranda katkı sağladığı düşünülmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise, % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler görselin kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını büyük oranda düşünmektedirler.

“Düğün” afişinin öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin öğretmenlere görsel ve estetik açıdan etkisi olduğu ve toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Düğün” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda başarılı olduğunu düşündürmektedir. Bununla birlikte; görselin tutum ve davranış değişimine etkisini attırmak için geliştirilebileceği düşünülebilir.

“Düğün” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 12,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 6,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenlerin çok az bir kısmı okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 45,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görselin öğretmenlerin ilgilerini belirli oranda çektiği görülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki yazılı ve metinsel öğelerin görsel öğelerle aynı oranda öğretmenlerin ilgilerini çektiği görülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 51,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 12,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu öğretmenlerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri öğretmenlerin ilgilerini dikkat çekici bir oranda çekmektedir. Sloganın ve görselin canlı renklerle, koyu renk zemin üzerine yerleştirilmesinin dikkat çektiği söylenebilir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimleri öğretmenlerin büyük oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 22,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş öğretmenlerin dikkate değer bir kısmında resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler dikkate değer bir oranda afişlerin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki görselleri önemli oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile yer almaktadır. Öğretmenler afişteki metinleri görsellere nazaran daha az eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Düğün” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afiş konusu, yazı biçimi, renkleri, yazılı, metinsel ve görsel öğeleri önemli oranlarda öğretmenlerin ilgilerini çekmektedir. Öğretmenler dikkate değer oranlarda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişlerin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, afişin bir kısım öğretmende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırdığı, öğretmenin afişteki görsel ve metinsel öğeleri eğlendirici ve esprili bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan afişin tasarımının ilgi çekiciliği açısından önemli oranda etkili olduğunu göstermektedir.

“Düğün” afişinin mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi ile tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu anlaşılmaktadır.

Alt Amaç 2- C. Hayat Afişine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 13’de “Hayat” afişinin, mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 13’de “Hayat” afişinin mesaj iletimine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 67,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler Hayat afişini büyük oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişin öğretmenleri konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

Tablo 13. Hayat Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	21	67,7	6	19,4	4	12,9	-	-	-	-	-	-	31	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	20	64,5	8	25,8	3	9,7	-	-	-	-	-	-	31	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	10	32,3	9	29,0	7	22,6	4	12,9	1	3,2	-	-	31	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	16	51,6	13	41,9	1	3,2	1	3,2	-	-	-	-	31	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	13	41,9	9	29,0	4	12,9	2	6,5	3	9,7	-	-	31	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	8	25,8	14	45,2	7	22,6	1	3,2	1	3,2	-	-	31	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	18	58,1	9	29,0	1	3,2	3	9,7	-	-	-	-	31	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	16	51,6	8	25,8	5	16,1	1	3,2	1	3,2	-	-	31	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	19	61,3	9	29,0	-	-	2	6,5	1	3,2	-	-	31	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	7	22,6	15	48,4	4	12,9	2	6,5	3	9,7	-	-	31	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	3	9,7	6	19,4	5	16,1	14	45,2	2	6,5	1	3,2	31	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	15	48,4	5	16,1	8	25,8	2	6,5	1	3,2	-	-	31	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	9	29,0	11	35,5	8	25,8	2	6,5	1	3,2	-	-	31	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	14	45,2	11	35,5	4	12,9	2	6,5	-	-	-	-	31	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	7	22,6	13	41,9	8	25,8	3	9,7	-	-	-	-	31	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	5	16,1	15	48,4	8	25,8	3	9,7	-	-	-	-	31	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	3	9,7	9	29,0	6	19,4	9	29,0	4	12,9	-	-	31	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	5	16,1	7	22,6	13	41,9	3	9,7	2	6,5	1	3,2	31	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	7	22,6	8	25,8	7	22,6	7	22,6	1	3,2	1	3,2	31	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	8	25,8	7	22,6	7	22,6	8	25,8	-	-	1	3,2	31	100,0

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 64,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler “Hayat” afişinin vermek istediği mesajı tamamına yakın oranda anlayabilmektedirler. “Hayat” afişinde araç lastiklerinin aşınması sonucu oluşabilecek trafik kazalarını önlemek için “araç lastiğiniz aşınmış ise lastiklerinizi değiştirmeniz gerekir” mesajı verilmekte, araç lastiklerini değiştirmenin gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Afişin mesajının doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler “Hayat” afişinin vermek istediği mesajı büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişte “hayatınız kaymasın” sloganı ile verilmek istenen mesajın, akılda kaldığı anlaşılmaktadır.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 51,6 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 41,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler “Hayat” afişinde verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini tamamına yakın oranda anlayabilmektedirler. Öğretmenlerin görselleri doğru anladığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin görsellerini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. “Hayat” afişinde kullanılan trafik işaret levhası ve araç lastiğinin akılda kaldığı söylenebilir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise, % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 45,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile

uyumlu bulmaktadırlar. Görsellerin afiş sloganını ve diğer metinleri açıkladığı, birbirleriyle uyumlu olduğu düşünülmektedir.

Öğretmenlerin “Hayat” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin çoğunlukla afişi bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgileri anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Hayat” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Hayat” afişinin öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 58,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler büyük oranda “Hayat” afişi aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 51,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenlerin tamamına yakını “Hayat” afişi aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almaktadır.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 61,3 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin kendilerine toplumsal sorumlulukların farkına varmalarında katkı sağladığını tamamına yakın oranda düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise % 22,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 48,4 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır.

Öğretmenler afişin kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını büyük oranda düşünmektedirler.

“Hayat” afişinin öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin görsel ve estetik açıdan etkisi olduğu ve öğretmenlere toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Hayat” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Hayat” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 9,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenlerin bir kısmı okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır. Öğretmenler trafik ve trafik kuralları konulu farklı afişlerle karşılaştığı ancak “Hayat” afişi dışında araç lastikleri konulu farklı bir afişle karşılaşmadığı sanılmaktadır. İfadeye katılan öğretmenlerin aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığını düşündüğü afişlerin, trafik ve trafik kuralları konulu afişler olarak düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 48,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. “Hayat” afişindeki görsel öğeler öğretmenlerin büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişte trafik işaret levhası ve yeni araç lastiğinin hedef kitle olan yetişkinlerin seviyesine uygun olmasının ilgi çektiği düşünülebilir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazılı ve metinsel öğeler, görsel öğelerle aynı oranda öğretmenlerin ilgilerini çekmektedir. Afiş sloganı ve sloganı

oluşturan iki kelime arasında yerleştirilmiş metnin, ilişkili görsellerle tipografi uyumuna dikkat edilerek yerleştirilmesinin ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 45,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu öğrencilerin büyük oranda ilgilerini çekmektedir. “Hayat” afişi konusu öğretmenlerin büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişin eski araç lastiklerini değiştirme ve oluşabilecek trafik kazalarını önlemeye yönelik bilgi vermesinin uzmanların ilgisini çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 22,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 41,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri öğretmenlerin önemli oranda ilgilerini çekmektedir. Afişte mavi zemin üzerinde beyaz renk ile trafik işaret levhasındaki kırmızı rengin ilgi çektiği düşünülebilir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 48,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimleri öğretmenlerin önemli oranda ilgilerini çekmektedir. Afişteki metin alanlarının sloganda dahil olmak üzere yazı büyüklüğü ve renklerinin dikkati çekecek biçimde yerleştirildiği söylenebilir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 9,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 12,9 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Hayat” afişi öğretmenlerde belirli oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesine bakıldığında % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde

Katılıyorum” ve % 41,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğretmenlerin bir kısmı “Hayat” afişinin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 22,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki görselleri yarıya yakın oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile yer almaktadır. Öğretmenler “Hayat” afişindeki metinleri, görsellerle aynı oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Hayat” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin ilgisini afiş konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerinin büyük oranda çektiği, afişteki görsel-metinsel öğelerin yarıya yakın oranda eğlendirici bulunduğu ve afişin öğretmenlerde dikkate değer oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırdığı görülmektedir. Bununla birlikte; bir kısım öğretmen afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını ve okullarda “Hayat” afişi ile aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Hayat” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından etkili ve başarılı olduğunu göstermektedir.

“Hayat” afişinin mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda başarılı ve etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 14. Eğitime Destek Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	9	29,0	12	38,7	7	22,6	3	9,7	-	-	-	-	31	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	11	35,5	13	41,9	5	16,1	2	6,5	-	-	-	-	31	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	9	29,0	13	41,9	5	16,1	4	12,9	-	-	-	-	31	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	11	35,5	11	35,5	5	16,1	3	9,7	1	3,2	-	-	31	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	10	32,3	11	35,5	6	19,4	4	12,9	-	-	-	-	31	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	5	16,1	14	45,2	6	19,4	3	9,7	3	9,7	-	-	31	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	13	41,9	11	35,5	6	19,4	1	3,2	-	-	-	-	31	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	14	45,2	10	32,3	6	19,4	1	3,2	-	-	-	-	31	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	13	41,9	10	32,3	5	16,1	2	6,5	1	3,2	-	-	31	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	6	19,4	11	35,5	7	22,6	2	6,5	5	16,1	-	-	31	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	12	38,7	9	29,0	4	12,9	4	12,9	2	6,5	-	-	31	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	7	22,6	8	25,8	10	32,3	2	6,5	4	12,9	-	-	31	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	6	19,4	13	41,9	7	22,6	5	16,1	-	-	-	-	31	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	11	35,5	15	48,4	4	12,9	1	3,2	-	-	-	-	31	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	6	19,4	13	41,9	7	22,6	5	16,1	-	-	-	-	31	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	8	25,8	10	32,3	9	29,0	3	9,7	1	3,2	-	-	31	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	2	6,5	7	22,6	8	25,8	10	32,3	4	12,9	-	-	31	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	6	19,4	15	48,4	9	29,0	-	-	-	-	1	3,2	31	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	1	3,2	5	16,0	11	35,5	11	35,5	2	6,5	1	3,2	31	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	1	3,2	3	9,7	11	35,5	11	35,5	4	12,9	1	3,2	31	100,0

Alt Amaç 2- D. Eğitime Destek Afişine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 14’te “Eğitime Destek” afişinin, mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 14’te “Eğitime Destek” afişinin mesaj iletimine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 38,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenlerin belirli bir oranı afişi bilgilendirici bulmaktadır. Öğretmenler tıpkı öğrenciler gibi sıklıkla “Eğitime Destek” kampanyası ile karşılaşmaktadır. Bu nedenle söz konusu afişin öğretmenleri konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 41,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişin vermek istediği mesajı büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişin mesajının doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 41,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler “Eğitime Destek” afişinin vermek istediği mesajı büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Öğretmenlerin eğitim kampanyası ile sıklıkla karşılaşmaları sonucunda mesajı hatırlayabildiği ve mesajın akılda kaldığı düşünülebilir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişte verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranca anlayabilmektedirler. Afişteki görselle ilköğretim çağındaki tüm çocukların eğitim hakkına sahip olduğu ve

eğitimlerinin desteklenmesi gerektiği anlatılmak istenmiştir. Afişte kullanılan görselleri öğretmenlerin doğru anladığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenlerin belirli bir kısmı afişte verilen görselleri daha sonra hatırlayabilmektedirler. Eğitim kampanyası içerisinde aynı konuda farklı afişler bulunduğu ve öğretmenlerin tıpkı öğrenciler gibi söz konusu afiş dışında kampanya içerisindeki diğer afişleri hatırlayabildiği düşünülmektedir. Buna rağmen “Eğitime Destek” afişinde kullanılan görselin akılda kaldığı söylenebilir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise, % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 45,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri önemli oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar. Afiş sloganındaki “geleceğini” kelimesi ile görseli öğretmenlerin birbiriyle uyumlu bulduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin “Eğitime Destek” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin büyük oranda afiş bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Eğitime Destek” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili olduğunu düşündürmektedir.

“Eğitime Destek” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrenilen yazılı bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 45,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin kendilerine toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında büyük oranda katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesinde ise % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler önemli oranda afişin kendilerine görsel ve estetik katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Eğitime Destek” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı ve afişin kendilerine önemli oranda görsel ve estetik açıdan katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Eğitime Destek” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından belirli oranda etkili olduğunu göstermektedir.

“Eğitime Destek” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 38,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler büyük oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 22,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğretmenlerin ilgilerini yarıya yakın oranda çekmektedir. Görselin büyük boyutlarda olmasının dikkat çektiği söylenebilir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 41,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişteki yazılı öğeler öğretmenlerin ilgilerini önemli oranda çekmektedir. Slogandaki “geleceğini” kelimesinin vurgulamasının ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 48,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş konusu öğrencilerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir. Afişin eğitim kampanyasının bir parçası olmasının ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 41,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. “Eğitime Destek” afişinin renkleri büyük oranda öğretmenlerin ilgilerini çekmektedir. Afişte sıcak ve canlı bir renk olan turuncunun kullanılmasının ilgi çektiği söylenebilir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” , % 29,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimi öğretmenlerin ilgilerini önemli oranda çekmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 6,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş

öğretmenlerin dikkate değer bir oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesine bakıldığında % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 48,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 29,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişin dikkate değer bir oranda dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler. Öğretmenlerin söz konusu afişle birlikte kampanya içerisindeki diğer afiş ve görsellerle sıklıkla karşılaştığı düşünülebilir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 16,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 35,5 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin dikkate değer bir kısmı afişteki görseli eğlendirici ve esprili bulmaktadır.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 9,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 35,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile yer almaktadır. Öğretmenler afişteki metinleri, görsellere oranla daha az eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Eğitime Destek” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin renkleri, yazı biçimi, görsel, metinsel öğelerin önemli oranda, konusunun ise büyük oranda öğretmenlerin ilgilerini çektiği görülmektedir. Öğretmenlerin büyük oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı, afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı ve afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu görülmektedir. Afişin görsel ve metinsel öğelerin bir kısım öğretmene eğlendirici ve esprili geldiği anlaşılmaktadır. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Eğitime Destek” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından önemli oranda etkili olduğunu göstermektedir.

“Eğitime Destek” afişinin mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine genel

olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından öğrencilere oranla büyük oranda etkili ve başarılı olduğu düşünülmektedir.

Alt Amaç 2- E. Organ Bağışı Afişine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 15’te “Organ Bağışı” afişinin, mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 15’te “Organ Bağışı” afişinin mesaj iletimine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 22,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 38,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler “Organ Bağışı” afişini büyük oranda bilgilendirici bulmaktadırlar.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişin vermek istediği mesajın söylemek istediğini önemli oranda anlayabilmektedirler.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler “Organ Bağışı” afişini vermek istediği mesajı önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Mesajın akılda kaldığı söylenebilir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 38,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişte verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini, yazılı bilgilere oranla daha az bir oranda anlayabilmektedirler. Öğretmenlerin görselleri doğru anladığı düşünülmektedir.

Tablo 15. Organ Bağışı Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	7	22,6	12	38,7	3	9,7	2	6,5	1	3,2	6	19,4	31	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	10	32,3	8	25,8	4	12,9	2	6,5	1	3,2	6	19,4	31	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	6	19,4	11	35,5	4	12,9	4	12,9	-	-	6	19,4	31	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	12	38,7	5	16,1	5	16,1	3	9,7	-	-	6	19,4	31	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	7	22,6	8	25,8	5	16,1	4	12,9	1	3,2	6	19,4	31	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	8	25,8	7	22,6	6	19,4	2	6,5	2	6,5	6	19,4	31	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	8	25,8	9	29,0	5	16,1	2	6,5	1	3,2	6	19,4	31	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	8	25,8	8	25,8	5	16,1	4	12,9	-	-	6	19,4	31	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	12	38,7	9	29,0	3	9,7	1	3,2	-	-	6	19,4	31	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	8	25,8	7	22,6	5	16,1	2	6,5	2	6,5	7	22,6	31	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	2	6,5	4	12,9	7	22,6	10	32,3	2	6,5	6	19,4	31	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	8	25,8	8	25,8	3	9,7	3	9,7	2	6,5	7	22,6	31	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	9	29,0	8	25,8	4	12,9	3	9,7	1	3,2	6	19,4	31	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	13	41,9	8	25,8	2	6,5	1	3,2	1	3,2	6	19,4	31	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	8	25,8	7	22,6	5	16,1	3	9,7	2	6,5	6	19,4	31	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	6	19,4	7	22,6	5	16,1	3	9,7	3	9,7	7	22,6	31	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	2	6,5	8	25,8	5	16,1	3	9,7	7	22,6	6	19,4	31	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	3	9,7	6	19,4	6	19,4	3	9,7	5	16,1	8	25,8	31	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	3	9,7	4	12,9	7	22,6	7	22,6	3	9,7	7	22,6	31	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	5	16,1	4	12,9	4	12,9	6	19,4	4	12,9	8	25,8	31	100,0

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 22,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin görsellerini yarıya yakın oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. “Organ Bağışı” afişinde kullanılan kalp resminin akılda kaldığı düşünülebilir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri öğretmenler yarıya yakın bir oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar. Afişteki kalp resminin, afiş sloganını ve diğer metinleri açıkladığı, birbirleri ile uyumlu olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin “Organ Bağışı” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin afişi önemli oranda bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri yarıya yakın oranda birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Organ Bağışı” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili olduğunu düşündürmektedir.

Afişin mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine % 19,4 oranında öğretmenin cevap vermediği görülmektedir. Afişin organ bağışına katılımı arttırmak amacıyla hazırlandığı düşünülmekte ancak içerisinde bağışın nasıl yapılacağını anlatan herhangi bir metin bulunmamaktadır. Öğretmenlerin afiş içerisinde organ bağışının nasıl yapılacağını anlatan herhangi bir metnin bulunmadığı için mesaj iletime yönelik görüşlere cevap vermediği düşünülebilir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Organ Bağışı” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili olduğunu göstermektedir.

“Organ Bağışı” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimindeki etkisine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı

bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında önemli oranda dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğretmenler “Organ Bağışı” afişi aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri, yazılı bilgilere nazaran günlük yaşamlarında daha az bir oranda dikkate almaktadırlar. Öğretmenlerin afişteki görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, öğrencileriyle ve çevresiyle paylaştığı düşünülebilir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 38,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin kendilerine toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında büyük oranda katkısı olduğunu düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise, % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğretmenler afişin kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını yarıya yakın oranda düşünmektedir. Afişteki metin ve görsellerin yerleşiminin öğretmenlere katkı sağladığı düşünülmektedir.

“Organ Bağışı” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin önemli oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin yarıya yakın oranda görsel ve estetik katkısı olduğu ve öğretmenlere toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Organ Bağışı”

afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından önemli oranda etkili olduğunu düşündürmektedir.

“Organ Bağışı” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 12,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler dikkate değer bir oranda, okullarında organ bağışı konulu birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesine bakıldığında, % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğretmenlerin ilgilerini önemli oranda çekmektedir. Öğretmenlerin ilgisini afişteki kalbi tutan elin bileğindeki nazar boncuğu ve alt kısmındaki kurum logolarının çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğeler öğretmenlerin görsel öğelere oranla daha fazla ilgilerini çekmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu öğretmenlerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir. Afişin konusundan ve sergilendiği dönemlerde güncel olmasından dolayı ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri öğretmenlerin yarıya yakın oranda ilgilerini

çekmektedir. Afişteki kırmızı rengin ve nazar boncuğu renklerinin ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimleri öğretmenlerin dikkat çekici bir oranda ilgilerini çekmektedir. Afişteki metin alanlarının yazı büyüklüğü ve renklerinin dikkati çekecek biçimde olduğu düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Organ Bağışı” afişi öğretmenlerin bir kısmında resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 9,7 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler dikkate değer bir oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir. Afişin dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığı söylenebilir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 12,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki görselleri dikkate değer bir oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 12,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile yer almaktadır. Öğretmenler afişteki metinleri, görsellere oranla daha fazla eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Organ Bağışı” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin dikkati çeken oranlarda ilgilerini afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin çektiği, afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Bununla birlikte, öğretmenlerin okullarında dikkat çekici bir oranda aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve bir kısım öğretmenin afişteki görsel ve metinsel öğeleri eğlendirici bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Organ Bağışı” afişi tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı bulunduğu düşünülmektedir.

“Organ Bağışı” afişinin mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik görüşlere genel olarak bakıldığında; afişin en fazla öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimi açısından etkili olduğu, mesaj iletimi ve tasarımın ilgi çekiciliği açısından önemli oranda etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Alt Amaç 2- F. Okuma Afişine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 16’da “Okuma” afişinin, mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 16’da “Okuma” afişinin mesaj iletimine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 45,2 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 45,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler tamamına yakın oranda afiş vermek istediği mesaj açısından bilgilendirici bulmaktadırlar.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 67,7 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişin vermek istediği mesajı büyük oranda anlayabilmektedirler.

Tablo 16. Okuma Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	14	45,2	14	45,2	1	3,2	2	6,5	-	-	-	-	31	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	21	67,7	5	16,1	2	6,5	3	9,7	-	-	-	-	31	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	13	41,9	12	38,7	3	9,7	2	6,5	1	3,2	-	-	31	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	19	61,3	6	19,4	4	12,9	1	3,2	-	-	1	3,2	31	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	13	41,9	7	22,6	8	25,8	2	6,5	1	3,2	-	-	31	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	11	35,5	8	25,8	9	29,0	1	3,2	2	6,5	-	-	31	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	13	41,9	11	35,5	4	12,9	3	9,7	-	-	-	-	31	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	10	32,3	12	38,7	5	16,1	4	12,9	-	-	-	-	31	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	17	54,8	9	29,0	5	16,1	-	-	-	-	-	-	31	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	12	38,7	5	16,1	9	29,0	4	12,9	1	3,2	-	-	31	100,0
TASARIMIN İLGI ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	8	25,8	7	22,6	10	32,3	6	19,4	-	-	-	-	31	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	12	38,7	7	22,6	8	25,8	4	12,9	-	-	-	-	31	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	13	41,9	11	35,5	5	16,1	2	6,5	-	-	-	-	31	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	18	58,1	7	22,6	4	12,9	2	6,5	-	-	-	-	31	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	12	38,7	5	16,1	10	32,3	4	12,9	-	-	-	-	31	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	11	35,5	8	25,8	3	9,7	5	16,1	3	9,7	1	3,2	31	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	4	12,9	9	29,0	5	16,1	10	32,3	3	9,7	-	-	31	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	8	25,8	9	29,0	7	22,6	4	12,9	2	6,5	1	3,2	31	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	9	29,0	7	22,6	7	22,6	5	16,1	2	6,5	1	3,2	31	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	4	12,9	11	35,5	8	25,8	4	12,9	3	9,7	1	3,2	31	100,0

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 38,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler “Okuma” afişinin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişin mesajının akılda kaldığı söylenebilir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 61,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğretmenler “Okuma” afişinde verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişteki görsellerin doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler “Okuma” afişinin görsellerini önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişteki görsellerin akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 29,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri belirli bir oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar.

Öğretmenler “Okuma” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin çoğunluğunun afişi bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgileri büyük oranda anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Okuma” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğu düşünülmektedir.

“Okuma” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 38,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 54,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenlerin tamamına yakını “Okuma” afişinin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkısı olduğunu düşünmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise, % 38,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,1 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişin kendilerine görsel ve estetik katkı sağladığını önemli oranda düşünmektedirler.

“Okuma” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin görsel ve estetik açıdan katkısı olduğu ve öğretmenlere toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında önemli oranda katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Okuma” afişinin öğretmen

üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda etkili olduğunu göstermektedir.

“Okuma” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler yarıya yakın oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesine bakıldığında, % 38,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki görsel öğeler önemli oranda öğretmenlerin ilgilerini çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğelerin, görsel öğelere oranla öğretmenlerin ilgilerini daha fazla çekmektedir. Ankara” kelimesinin “Okuyor” kelimesine göre kalın yazı stilinde yazılmış olmasının ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 58,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu büyük oranda öğretmenlerin ilgilerini çekmektedir. Afişin okuma alışkanlığını kazandırmak amacıyla tasarlanmasının öğretmenlerin ilgilerini çektiği söylenebilir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 38,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri önemli oranda öğretmenlerin ilgilerini çekmektedir. Afişteki renklerin metin alanlarına ve görsele dikkat çekmek amacıyla kullanılmasının ilgi çekmede etkili olduğu düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Afişteki yazı biçimleri önemli oranda öğretmenlerin ilgilerini çekmektedir. Metinleri vurgulamak için kullanılan farklı yazı stillerinin ilgi çektiği söylenebilir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 12,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Okuma” afişi dikkat çekici bir oranda öğretmende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğretmenler önemli oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler. Öğretmenlerin afişle sıklıkla karşılaşması afişin dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşündürmektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler “Okuma” afişindeki görselleri dikkati çeken bir oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 12,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile yer almaktadır. Öğretmenler afişteki metinleri, görsellere oranda daha az eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Okuma” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin öğretmenlerin büyük oranda ilgilerini çektiği, okullarında

aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişin önemli oranda dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Öğretmenlerin dikkat çekici bir oranda afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu ve bir kısmının afişteki görsel ve metinsel öğeleri eğlendirici bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Okuma” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili olduğunu düşündürmektedir.

“Okuma” afişinin mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğu düşünülmektedir.

Alt Amaç 2- G. Sigara Afişine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 17’de “Sigara” afişinin, mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 17’de “Sigara” afişinin mesaj iletimine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 51,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Öğretmenler afişi büyük oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişin sigaranın kalp sağlığına zararlarını anlatmak ve Türk Kanseri Araştırma ve Savaş Kurumu bağış toplamak amacıyla hazırlanmasının öğretmenleri konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler “Sigara” afişinin vermek istediği mesajı büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişin sigaranın kalp sağlığına zararlarını anlatmasını öğretmenlerin doğru anladığı düşünülmektedir.

Tablo 17. Sigara Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	16	51,6	6	19,4	2	6,5	4	12,9	3	9,7	-	-	31	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	13	41,9	11	35,5	1	3,2	5	16,1	1	3,2	-	-	31	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	10	32,3	11	35,5	1	3,2	7	22,6	1	3,2	1	3,2	31	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	14	45,2	11	35,5	4	12,9	2	6,5	-	-	-	-	31	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	9	29,0	8	25,8	8	25,8	5	16,1	1	3,2	-	-	31	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	6	19,4	11	35,5	8	25,8	4	12,9	2	6,5	-	-	31	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	13	41,9	5	16,1	11	35,5	2	6,5	-	-	-	-	31	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	13	41,9	6	19,4	11	35,5	1	3,2	-	-	-	-	31	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	15	48,4	9	29,0	4	12,9	3	9,7	-	-	-	-	31	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	8	25,8	10	32,3	5	16,1	5	16,1	3	9,7	-	-	31	100,0
TASARIMIN İLGI ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	3	9,7	5	16,1	10	32,3	8	25,8	4	12,9	1	3,2	31	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	12	38,7	3	9,7	9	29,0	3	9,7	4	12,9	-	-	31	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	9	29,0	10	32,3	7	22,6	3	9,7	2	6,5	-	-	31	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	16	51,6	8	25,8	3	9,7	3	9,7	-	-	1	3,2	31	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	10	32,3	12	38,7	4	12,9	5	16,1	-	-	-	-	31	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	5	16,1	9	29,0	9	29,0	6	19,4	2	6,5	-	-	31	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	3	9,7	3	9,7	8	25,8	13	41,9	4	12,9	-	-	31	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	4	12,9	5	16,1	13	41,9	5	16,1	5	16,1	2	6,5	31	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	5	16,1	8	25,8	6	19,4	7	22,6	3	9,7	2	6,5	31	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	4	12,9	6	19,4	8	25,8	8	25,8	3	9,7	2	6,5	31	100,0

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 45,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişte verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini çoğunlukla anlayabilmektedirler.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afiş görsellerini önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişteki içi dolu sigara paketi ve paket üzerindeki kalp resminin akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise, % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişte kullanılan slogan, başlık yazıları ve görselleri önemli bir oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar.

Öğretmenler “Sigara” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişi öğretmenlerin büyük oranda bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini büyük oranda anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri önemli oranda birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Sigara” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu göstermektedir.

“Sigara” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 35,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrendikleri yazılı bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar. Öğretmenlerin afiş aracılığıyla öğrenilen yazılı bilgileri günlük yaşamda dikkate alarak uyguladığı ve öğrencilerle paylaştığı söylenebilir.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 35,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 48,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişin kendilerine toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkı sağladığını büyük oranda düşünmektedirler. Öğretmenlerin afiş etkisiyle “Sigara” kullanma alışkanlıklarını değiştirebileceği ve çevresine iyi bir model olarak toplumsal sorumluluklarını yerine getirebileceği düşünülmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise, % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişin kendilerine büyük oranda görsel ve estetik katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Sigara” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate

aldığı, afişin görsel ve estetik açıdan etkisi olduğu ve öğretmenlere toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Sigara” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda etkili olduğunu düşündürmektedir.

“Sigara” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenlerin dikkate değer bir kısmı okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 38,7 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 29,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel, öğretmenlerin yarıya yakın bir oranda ilgilerini çekmektedir. Afişteki içi dolu sigara paketi ile paket üzerindeki kalp resmi ve uyarıcı yazıların ilgi çektiği söylenebilir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşler belirtilmiştir. Afişteki yazılı ve metinsel öğeler, görsel öğelere oranla öğretmenlerin daha fazla ilgilerini çekmektedir. Görsel üzerindeki metinlerin sigaranın kalp sağlığına zararlarını anlattığı için ilgi çektiği düşünülebilir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 51,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu öğretmenlerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir. Afişin kalp sağlığına zararlarını anlatmak ve kanser kurumuna bağış toplamak amacıyla hazırlanmasının öğretmenlerin ilgilerini çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 38,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum”

görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri öğretmenlerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir. Afişte koyu renk üzerinde beyaz yazıların kullanılmasının öğretmenlerin ilgilerini çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 29,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimleri dikkati çeken bir oranda öğretmenlerin ilgilerini çekmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 9,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 9,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Sigara afişi öğretmenlerin belirli bir kısmında resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesine bakıldığında % 12,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 41,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler dikkate değer bir oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişin görsellerini dikkat çekici bir oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 12,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile yer almaktadır. Öğretmenler afişin metinlerini görsellere oranla daha az eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Sigara” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusu, renkleri, metinsel öğelerin büyük oranda; yazı biçimi ve görsellerinin önemli oranda öğretmenlerin ilgilerini çektiği ve dikkate değer bir kısmının afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin dikkat çekici bir oranda afişteki görsel-metinsel öğeleri eğlendirici bulduğu, okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan Sigara afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından belirli oranlarda etkili ve başarılı olduğunu göstermektedir.

“Sigara” afişinin mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından önemli oranda etkili ve başarılı olduğunu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin afişin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik görüşlerinin, mesaj iletimine ve davranış-tutum değişimindeki etkisine oranla daha az etkili olduğu düşünülmektedir.

Alt Amaç 2- H. Su Afişine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 18’da “Su” afişinin, mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 18’da “Su” afişinin mesaj iletimine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 45,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler Su afişini büyük oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişte su kaynaklarının kuruduğu ve dünyanın gelecekte su sıkıntısı yaşayabileceğinin anlatılması öğretmenleri konudan haberdar etmektedir.

Tablo 18. Su Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	11	35,5	14	45,2	4	12,9	2	6,5	-	-	-	-	31	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	19	61,3	11	35,5	1	3,2	-	-	-	-	-	-	31	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	14	45,2	8	25,8	3	9,7	5	16,1	1	3,2	-	-	31	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	12	38,7	14	45,2	4	12,9	1	3,2	-	-	-	-	31	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	8	25,8	8	25,8	7	22,6	7	22,6	1	3,2	-	-	31	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	3	9,7	19	61,3	7	22,6	1	3,2	1	3,2	-	-	31	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	16	51,6	11	35,5	4	12,9	-	-	-	-	-	-	31	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	13	41,9	10	32,3	6	19,4	-	-	-	-	2	6,5	31	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	19	61,3	6	19,4	6	19,4	-	-	-	-	-	-	31	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	11	35,5	9	29,0	4	12,9	5	16,1	2	6,5	-	-	31	100,0
TASARIMIN İLGI ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	3	9,7	9	29,0	7	22,6	8	25,8	4	12,9	-	-	31	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	8	25,8	12	38,7	6	19,4	5	16,1	-	-	-	-	31	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	12	38,7	13	41,9	2	6,5	4	12,9	-	-	-	-	31	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	21	67,7	6	19,4	3	9,7	1	3,2	-	-	-	-	31	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	5	16,1	11	35,5	9	29,0	5	16,1	-	-	1	3,2	31	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	3	9,7	16	51,6	7	22,6	5	16,1	-	-	-	-	31	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	1	3,2	8	25,8	10	32,3	8	25,8	4	12,9	-	-	31	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	3	9,7	11	35,5	8	25,8	6	19,4	2	6,5	1	3,2	31	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	-	-	4	12,9	13	41,9	10	32,3	3	9,7	1	3,2	31	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	-	-	5	16,1	12	38,7	11	35,5	2	6,5	1	3,2	31	100,0

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 61,3 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler tamamına yakın oranda afişin vermek istediği mesajın söylemek istediğini anlayabilmektedir. Afişin suyu bilinçli kullanamaya yönelik mesajın doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 45,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin vermek istediği mesajı büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişteki mesajın, akılda kalıcılığının yüksek olduğu söylenebilir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 38,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 45,2 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler Su afişinde verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini tamamına yakın oranda anlayabilmektedirler. Afişte, su damlası içerisindeki dünya resmi ile suyun dünya için önemli olduğunun anlatıldığı ve görselin doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin görsellerini önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 9,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 61,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişte kullanılan slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar. Afişteki dünya resminin, “DÜNYAYI BEKLEYEN TEHLİKE” metni ve “dikkat su bitiyor” sloganının birbirlerini tamamladığı ve uyumlu olduğu söylenebilir.

Öğretmenler “Su” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin çoğunlukla afişi bilgilendirici bulduğu, vermek istediği mesajı, yazılı ve görsel bilgileri büyük oranda anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Su” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Su” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimindeki etkisine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 51,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında çoğunlukla dikkate almaktadırlar. Öğretmenlerin günlük yaşamlarında suyu bilinçli kullanarak afiştten öğrendiği bilgileri dikkate aldığı söylenebilir.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 61,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler çoğunlukla afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkısı olduğunu düşünmektedirler. Öğretmenlerin suyun dünya için önemli olduğu ve bilinçli tüketilmesi gerektiği düşüncesini öğrencileri ve çevresiyle paylaşarak toplumsal ve mesleki sorumluluklarını yerine getirdiği düşünülmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise, % 35,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişin kendilerine büyük oranda görsel ve estetik katkı sağladığını düşünmektedirler. Afişteki görsel ve metinsel öğelerdeki uyum ve anlatımın öğretmenlere estetik katkı sağladığı söylenebilir.

“Su” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin çoğunlukla afiş aracılığıyla öğrendikleri yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin görsel ve estetik katkısı olduğu ve öğretmenlere toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Su” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğu düşünülmektedir.

“Su” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 9,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenlerin bir kısmı okullarında afiş ile aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır. Öğretmenlerin okullarında ve yakın çevrelerindeki bazı kamu kurumlarında suyun önemini anlatan çalışmalarla sıklıkla karşılaştığı ve ifadeye cevap vermiş olabileceği düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesine bakıldığında, % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 38,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğretmenlerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 38,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 41,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşler belirtilmiştir. Afişteki yazılı, metinsel

ögeler öğretmenlerin büyük bir kısmının ilgilerini çekmektedir. Öğretmenler “DÜNYAYI BEKLEYEN TEHLİKE” ve “dikkat su bitiyor” metnlerinin afişin konusuna dikkati çekmede etkili olduğunu söylenebiler.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 67,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 19,4 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmalıdır. Afiş konusu öğretmenlerin tamamına yakın oranda ilgilerini çekmektedir. Afişin, bilinçsiz su kullanımı ve küresel ısınma sonucunda gelecekte su kaynaklarının kuruyacağı, dünyayı ciddi bir tehlikenin beklediğini anlattığı için öğretmenlerin ilgilerini çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 16,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 29,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri öğretmenlerin ilgilerini önemli oranda çekmektedir. Afişte, koyu renk zemin üzerinde, sloganın sarı renkte ve metinlerin beyaz renkte olmasının dikkati çektiği söylenebiler.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 9,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 51,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmalıdır. Afişteki yazı biçimi öğretmenlerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 3,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş öğretmenlerin bir kısmında resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 9,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmalıdır. Öğretmenler yarıya yakın oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını

düşünmektedirler. Öğretmenlerin okullarında afişle sıklıkla karşılaşması “Su” afişinin dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığını göstermektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 12,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 41,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görselleri öğretmenlerin çok az bir kısmı eğlendirici ve esprili bulmaktadır.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 38,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki metinleri, görsellere nazaran daha fazla oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır.

“Su” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusu, görsel ve metinsel öğeleri, yazı biçimi ve renklerinin önemli oranlarda öğretmenlerin ilgilerini çektiği, yarıya yakın oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı ve öğretmenlerin bir kısmının okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı görülmektedir. Bununla birlikte; öğretmenlerin bir kısmında afişin etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandığı, afişteki görsel ve metinsel öğeleri eğlendirici bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Su” afişin tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Su” afişinin mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin afişin tasarımının ilgi çekiciliği açısından, mesaj iletimi ile davranış ve tutum değişimi açısından etkisinin nazaran daha az olduğu görülmüştür.

Tablo 19. Taşıt Afişi'ne Yönelik Öğretmen Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	15	48,4	9	29,0	3	9,7	1	3,2	-	-	1	3,2	31	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	14	45,2	9	29,0	5	16,1	-	-	-	-	3	9,7	31	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	9	29,0	13	41,9	3	9,7	2	6,5	1	3,2	3	9,7	31	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	14	45,2	11	35,5	2	6,5	1	3,2	-	-	3	9,7	31	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	9	29,0	11	35,5	3	9,7	4	12,9	1	3,2	3	9,7	31	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	7	22,6	16	51,6	1	3,2	3	9,7	1	3,2	3	9,7	31	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	18	58,1	7	22,6	3	9,7	-	-	-	-	3	9,7	31	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	16	51,6	9	29,0	3	9,7	-	-	-	-	3	9,7	31	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	15	48,4	10	32,3	3	9,7	-	-	-	-	3	9,7	31	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	9	29,0	11	35,5	4	12,9	4	12,9	-	-	3	9,7	31	100,0
TASARIMIN İLGI ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	2	6,5	5	16,1	12	38,7	6	19,4	3	9,7	3	9,7	31	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	9	29,0	12	38,7	4	12,9	3	9,7	-	-	3	9,7	31	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	10	32,3	10	32,3	6	19,4	2	6,5	-	-	3	9,7	31	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	13	41,9	10	32,3	5	16,1	-	-	-	-	3	9,7	31	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	9	29,0	7	22,6	9	29,0	2	6,5	1	3,2	3	9,7	31	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	8	25,8	8	25,8	10	32,3	1	3,2	1	3,2	3	9,7	31	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	3	9,7	9	29,0	5	16,1	9	29,0	2	6,5	3	9,7	31	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	4	12,9	10	32,3	8	25,8	3	9,7	2	6,5	4	12,9	31	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	6	19,4	10	32,3	7	22,6	4	12,9	-	-	4	12,9	31	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	6	19,4	10	32,3	5	16,1	5	16,1	1	3,2	4	12,9	31	100,0

Alt Amaç 2- İ. Taşıt Afişine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 19’da “Taşıt” afişinin, mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 19’da “Taşıt” afişinin mesaj iletimine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 48,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler “Taşıt” afişini büyük oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişin, trafik lambaları ve yaya geçitlerini kullanarak trafik kurallarına uyulması gerekliliğini anlatmasının öğretmenleri konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 45,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler “Taşıt” afişinin vermek istediği mesajı büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişin trafik kurallarına uymaya yönelik mesajını öğretmenlerin doğru anladığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 41,9 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişin mesajının akılda kaldığı anlaşılmaktadır.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 45,2 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,5 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler çoğunlukla afişteki görsel bilgileri anlayabilmektedirler. Afişte çocuğun yeşil ışık yandığı ve araçlar durduğu için yaya geçidini kullanarak yolun karşısına geçtiği anlatılmaktadır. Öğretmenlerin görseli doğru anladığı düşünülebilir.

“Afişin verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Öğretmenler afiş görsellerini önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişteki görselin akılda kalıcılığını yüksek olduğu söylenebilir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise, % 22,6 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 51,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar.

Öğretmenlerin “Taşıt” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin afişi büyük oranda bilgilendirici bulduğu, afişin vermek istediği mesajı, yazılı ve görsel bilgileri anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afiş sloganı, başlık yazıları ve görselleri mesajı iletimi açısından önemli oranda birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular, eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Taşıt” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Taşıt” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 58,1 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler “Taşıt” afişi aracılığıyla öğrenilen yazılı bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar. Öğretmenlerin öğrendiği yazılı bilgileri öğrencileriyle paylaşarak dikkate aldıkları söylenebilir.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 51,6 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afiş aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri, yazılı

bilgilerle aynı oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar. Öğretmenlerin öğrendiği görsel bilgileri günlük yaşamlarında trafikte karşılaştıkları durumlarda uygulayabileceği düşünülebilir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 48,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 9,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. “Taşıt” afişinin öğretmenlere toplumsal sorumluluklarını farkına varmada katkı sağladığı büyük oranda düşünülmektedirler. Öğretmenlerin trafik kurallarına uyararak, öğrencilerini trafik kuralları konusunda bilgilendirerek ve iyi bir model olarak hem toplumsal hem de toplumsal sorumluluklarını yerine getirdiği düşünülmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise, % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 35,5 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler önemli oranda “Taşıt” afişinin kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Taşıt” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin görsel ve estetik açıdan etkisi olduğu ve öğretmenlere toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Taşıt” afişinin öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda etkili olduğu düşünülmektedir.

“Taşıt” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 6,5 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,1 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 38,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenlerin bir kısmı okullarında afiş ile aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadırlar.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesine bakıldığında, % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 38,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler öğretmenlerin ilgilerini büyük oranda çekmektedirler.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 32,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 19,4 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşler bulunmaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğelere oranla öğretmenlerin daha az oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 41,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu öğretmenlerin ilgilerini büyük oranda çekmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 29,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 29,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afiş renkleri öğretmenlerin önemli oranda ilgilerini çekmektedir. Afişte canlı ve dikkat çekici renklerin kullanılmasının ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 25,8 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 25,8 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 32,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimi önemli oranda öğretmenlerin ilgilerini çekmektedir. Afişteki metinlerin büyük harflerle ve kalın stilde yazılması, üç nokta ve ünlem gibi noktalama işaretlerinin kullanılması öğretmenlerin ilgilerini çekme nedeni olarak düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 29,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 29,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri

bulunmaktadır. “Taşıt” afişi öğretmenlerde önemli oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesine bakıldığında % 12,9 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 25,8 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Öğretmenler afişin yarıya yakın oranda dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 22,6 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 12,9 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler afişteki görselleri önemli oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 19,4 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 32,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,1 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Öğretmenler afişteki metinleri görsellerle aynı oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Taşıt” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; öğretmenlerin önemli bir kısmında afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin ilgilerini çektiği, afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu görülmektedir. Öğretmenlerin dikkati çeken bir oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı, afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı ve afişteki görsel-metinsel öğeleri eğlendirici bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Taşıt” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından önemli oranda etkili ve başarılı olduğunu göstermektedir.

“Taşıt” afişinin mesaj iletimine, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğretmen görüşlerine genel olarak

bakıldığında; afişin mesaj iletimi, öğretmen üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin “Taşıt” afişi mesaj iletimi ve davranış-tutum değişimine etkisine yönelik görüşlerinin, tasarımının ilgi çekiciliğine oranla daha yüksek olduğu görülmektedir.

İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Uzman Görüşleri

Araştırmanın üçüncü alt amacında belirtildiği gibi, bu bölümde İlköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik uzman görüşleri, örneklem alınarak seçilen 9 eğitsel afiş üzerinde ayrı ayrı ele alınmıştır. Araştırmada her afiş ayrı başlık altında incelenerek aşağıdaki gibi ele alınmıştır.

Alt Amaç 3- A. Kuş Gribi Afişine Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 20’de “Kuş Gribi” afişinin, mesaj iletimine, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşleri verilmiştir.

Tablo 20’de “Kuş Gribi” afişinin mesaj iletimine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesinde % 43,3 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 56,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanların tamamı “Kuş Gribi” afişini vermek istediği mesaj açısından bilgilendirici bulmaktadır. Afişin uzmanları konudan haberdar ettiği ve eğitici bir içerik taşıdığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 26,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 66,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişin vermek istediği mesajı büyük oranda anlayabilmektedirler. Afiş mesajının uzmanlar tarafından doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

Tablo 20. Kuş Gribi Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	13	43,3	17	56,7	-	-	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	8	26,7	20	66,7	2	6,7	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	9	30,0	17	56,7	4	13,3	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	11	36,7	11	36,7	5	16,7	2	6,7	1	3,3	-	-	30	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	15	50,0	6	20,0	8	26,7	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	1	3,3	5	16,7	15	50,0	8	26,7	1	3,3	-	-	30	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	12	40,0	16	53,3	2	6,7	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	11	36,7	17	56,7	1	3,3	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	12	40,0	11	36,7	6	20,0	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	6	20,0	6	20,0	7	23,3	1	3,3	10	33,3	-	-	30	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	4	13,3	11	36,7	6	20,0	5	16,7	4	13,3	-	-	30	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	2	6,7	10	33,3	6	20,0	7	23,3	5	16,7	-	-	30	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	1	3,3	13	43,3	5	16,7	9	30,0	2	6,7	-	-	30	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	7	23,3	12	40,0	10	33,3	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	3	10,0	9	30,0	9	30,0	4	13,3	5	16,7	-	-	30	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	4	13,3	8	26,7	10	33,3	5	16,7	3	10,0	-	-	30	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	-	-	7	23,3	9	30,0	5	16,7	9	30,0	-	-	30	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	5	16,7	6	20,0	14	46,7	2	6,7	2	6,7	1	3,3	30	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	1	3,3	3	10,0	11	36,7	9	30,0	6	20,0	-	-	30	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	-	-	4	13,3	11	36,7	7	23,3	8	26,7	-	-	30	100,0

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 56,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin vermek istediği mesajı tamamına yakın oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişteki mesajın, akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 36,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişte verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişte kullanılan görsellerin doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 50,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar afişin görsellerini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler. Afişte kullanılan görsellerin akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 3,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 50,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanların dikkate değer bir kısmı afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadır.

Uzmanların “Kuş Gribi” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların büyük oranda afişi bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği görülmektedir. Ancak uzmanların bir kısmının afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu diğer kısmının afişteki görsel ve metinleri uyumlu bulmadığı için ifadeye katılmadığı görülmektedir. Eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Kuş Gribi” afişinin, uzman görüşlerine göre mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Kuş Gribi” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 40,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 53,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar tamamına yakın oranda afiş aracılığıyla öğrendikleri yazılı bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 36,7 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 56,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afiş aracılığıyla öğrendikleri görsel bilgileri, yazılı bilgilerle aynı oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 40,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin kendilerine toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığını büyük oranda düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesinde ise, % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişin kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını yarıya yakın bir oranda düşünmektedirler.

“Kuş Gribi” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların tamamına yakını afiş aracılığıyla öğrendikleri yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı ve toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığını görülmektedir. Bulgular “Kuş Gribi” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğu düşündürmektedir.

“Kuş Gribi” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar yarıya yakın bir oranda görev yaptığı kurumlarda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır. Araştırmanın örneklemine katılan uzmanların ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında görev yaptığı ve söz konusu afişle kendi okullarında karşılaşmış olabileceği düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişindeki görsel öğeler yarıya yakın oranda uzmanların ilgilerini çekmektedir. Görsellerin fotoğraflardan oluşmasının uzmanların ilgileri çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 43,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğeler, uzmanların büyük oranda ilgilerini çekmektedir. Metinlerin ilişkili görsellerle tipografi uyumuna dikkat edilerek yerleştirilmiş olmasının uzmanların ilgisini çektiği düşünülmektedir. Uzmanların ifadeye % 30,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 6,7 “Kesinlikle Katılmıyorum” oranlarında görüşlerin bulunması, metinsel öğelerin dikkati çekebilecek büyüklükte ve netlikte olmadığı için uzmanların ilgilerini çekmediği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş konusu uzmanların büyük oranda ilgilerini çekmektedir. Afişin eğitici bir içerik taşıması ve sergilendiği dönemlerde güncel bir olay olmasının uzmanların ilgisini çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişin renkleri büyük oranda uzmanların ilgisini

çekmektedir. Afişteki metinlerin renk ve biçimlerinin uzmanların ilgisini çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” bulunmaktadır. Afişteki yazı biçimleri yarıya yakın oranda uzmanların ilgilerini çekmektedir. Afişteki metin alanlarının sloganda dahil olmak üzere yazı büyüklüğü ve renklerinin dikkati çekecek biçimde yerleştirildiği söylenebilir. Uzmanlar görselleri destekleyen metinlerin boyutlarının, görme durumlarını düşünerek belli uzaklıktan fark edilebilmesi açısından daha büyük boyutlarda olabileceğini düşünmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş, uzmanların bir kısmında resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır. Uzmanların ifadeye % 16,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 30,0 “Kesinlikle Katılmıyorum” oranlarında görüş bildirmeleri afiş tasarımının izleyende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme gibi herhangi bir etkinlikte bulunma isteği uyandırmadığını düşündürmektedir.

“Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 46,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Uzmanların bir kısmı afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir. Afişin araştırmanın örnekleme olan kurumlarda duvarlara, duyuru panoları ve kapı girişlerine asıldığı, uzmanların söz konusu afişle sıklıkla karşılaştığı düşünülmektedir. Uzmanların % 59,1 gibi dikkati çeken bir oranda görüşlere katılmadığı görülmektedir. Görüşlere katılmayan uzmanların, “Kuş Gribi” afişi ile daha önce karşılaşmamış olabileceği ve ifadeye görüş bildirmediği düşünülebilir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 10,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanların bir kısmı görselleri eğlendirici ve esprili bulmaktadır.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 13,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile yer almaktadır. Uzmanlar afişteki metinleri, görsellerle aynı oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır. Uzmanların “Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ve “Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadelerine büyük oranlarda katılmadıkları görülmektedir. Uzmanların afişin görsel ve metinsel öğelerini eğlendirici ve esprili bulmadığı için ifadeye katılmadığı düşünülmektedir.

“Kuş Gribi” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların ilgisini önemli oranlarda afişin konusu, renkleri, yazı biçimi ve içerisindeki yazılı - metinsel öğelerin çektiği, kurumlarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı, afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı ve afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu görülmektedir. Bununla birlikte uzmanların ilgisini yarıya yakın oranda afişteki görsel öğelerin ilgisini çektiği düşünülmektedir. Bununla birlikte; uzmanların afişin görsel ve metinsel öğelerini eğlendirici ve esprili bulmadığı için ifadeye katılmadığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Kuş Gribi” afişi, tasarımının ilgi çekiciliği açısından önemli oranda etkili olduğunu göstermektedir.

“Kuş Gribi” afişinin mesaj iletimine, uzman üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda etkili olduğu ancak tasarımın ilgi çekiciliği açısından geliştirilebileceği düşünülmektedir.

Tablo 21. Düğün Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	2	6,7	9	30,0	6	20,0	9	30,0	4	13,3	-	-	30	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	2	6,7	16	53,3	10	33,3	2	6,7	-	-	-	-	30	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	3	10,0	12	40,0	12	40,0	2	6,7	1	3,3	-	-	30	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	4	13,3	12	40,0	9	30,0	3	10,0	2	6,7	-	-	30	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	6	20,0	9	30,0	10	33,3	4	13,3	1	3,3	-	-	30	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	2	6,7	3	10,0	12	40,0	8	26,7	5	16,7	-	-	30	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	5	16,7	10	33,3	6	20,0	7	23,3	2	6,7	-	-	30	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	3	10,0	13	43,3	6	20,0	6	20,0	2	6,7	-	-	30	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	6	20,0	7	23,3	8	26,7	7	23,3	2	6,7	-	-	30	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	4	13,3	9	30,0	7	23,3	4	13,3	6	20,0	-	-	30	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	5	16,7	7	23,3	1	3,3	2	6,7	15	50,0	-	-	30	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	4	13,3	11	36,7	8	26,7	3	10,0	4	13,3	-	-	30	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	5	16,7	11	36,7	5	16,7	2	6,7	7	23,3	-	-	30	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	6	20,0	6	20,0	13	43,0	4	13,3	1	3,3	-	-	30	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	3	10,0	10	33,3	12	40,0	3	10,0	2	6,7	-	-	30	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	3	10,0	7	23,3	11	36,7	6	20,0	3	10,0	-	-	30	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	-	-	4	13,3	8	26,7	13	43,3	5	16,7	-	-	30	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	2	6,7	3	10,0	15	50,0	6	20,0	3	10,0	1	3,3	30	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	2	6,7	2	6,7	14	46,7	8	26,7	4	13,3	-	-	30	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	2	6,7	2	6,7	12	40,0	8	26,7	6	20,0	-	-	30	100,0

Alt Amaç 3- B. Düğün Afişine Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 21’de “Düğün” afişinin, mesaj iletimine, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşleri verilmiştir.

Tablo 21’de “Düğün” afişinin mesaj iletimine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyinde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar belirli bir oranda afişin mesajını bilgilendirici bulmaktadırlar.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 53,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanların bir kısmı afişin vermek istediği mesajı anlayabilmektedirler.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Düğün” afişinde verilen görsel bilgilerin ne söylemek istediğini önemli oranda anlayabilmektedirler.

“Afişin verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin görsellerini önemli oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde % 10,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri önemli oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadır. Uzmanlar görselin, sloganı açıkladığı ve uyumlu olduğu ancak tek başına yeterli olmadığını “düğün” ve “ölüm” kavramları bir arada kullanmanın daha etkili olabileceğini düşünmektedir.

Uzmanların “Düğün” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanlar önemli oranda afişi bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Uzmanların önemli bir bölümünün afişin mesaj iletiminde kullandığı görseli anlayabildiği ancak daha sonra hatırlayamadığı, afişi yeterince bilgilendirici bulmadığı düşünülerek görüşlere katılmadığı düşünülebilir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Düğün” afişinin mesaj iletimi açısından etkisinin araştırmaya katılan diğer afişlere göre oranla az olduğunu göstermektedir.

“Düğün” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar önemli oranda “Düğün” afişi aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 43,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Düğün” afişi aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri, yazılı bilgilere oranla daha büyük oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadır.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin

Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afiş uzmanların yarıya yakın oranda toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağlamaktadır.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş uzmanlara dikkate değer bir oranda görsel ve estetik katkı sağlamaktadır. Afişteki görselin izleyenlerin dikkatini çekebilecek biçimde resimlenmesinin görsel açıdan katkı sağladığı düşünülmektedir.

“Düğün” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların önemli oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin uzmanlara dikkate değer bir oranda görsel ve estetik açıdan ve toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular “Düğün” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından dikkati çeken bir oranda etkili olduğunu göstermektedir. Uzmanlar görselin tutum ve davranış değişimine etkisini attırmak için geliştirilebileceğini düşünmektedir.

“Düğün” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 3,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar yarıya yakın bir oranda görev yaptığı kurumlarda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Düğün” afişindeki görsel öğeler uzmanların önemli oranda ilgilerini çekmektedir. Görseldeki traktör ile düğüne giden grubun resimlenmesinin uzmanların ilgilerini çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel ögeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki yazılı ve metinsel ögeler, görsel öğelere nazaran daha az bir oranda uzmanların ilgilerini çekmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 43,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusunun günlük yaşamda sıklıkla karşılaşılan bir konu olması uzmanların dikkate değer bir oranda ilgilerini çekmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum” % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişin renkleri yarıya yakın oranda uzmanların ilgilerini çekmektedir. Sloganın ve görselin canlı renklerle, koyu renk zemin üzerine yerleştirilmesinin uzmanların dikkatini çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimleri dikkat çekici bir oranda uzmanların ilgilerini çekmektedir. Afiş sloganındaki renk ve yerleşimin dikkat çektiği düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 13,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Düğün” afişi uzmanların bir kısmında resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır. Görüşlere katılmayan uzmanların afiş etkisiyle etkinlik yapma isteği olmadığı ve görselin konusundan etkilenmediği düşünülebilir.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 10,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 50,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar

çok az bir kısmı afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asılmadığını düşünmekte, önemli bir kısmı ise afişlerin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 6,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 6,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 46,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanların önemli bir kısmı, afişteki görseli eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 6,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 6,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar afişteki metinleri görsellere yakın oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Düğün” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların ilgilerini afiş konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin önemli oranda çektiği görülmektedir.

Uzmanların yarıya yakın oranda kurumlarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı, afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu ve bir kısım uzmanın afişteki görsel-metinsel öğeleri eğlendirici bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Düğün” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından dikkate değer bir oranda etkili olduğunu ancak afiş tasarımında yazılı öğelerinin mesajı iletmede etkili olmasına rağmen ilgi çekmede beklenildiği kadar etkili olmadığını göstermektedir.

“Düğün” afişinin mesaj iletimine, uzman üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından dikkat çekici bir oranda etkili olduğu ancak tasarımının beklenildiği kadar ilgi çekici olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 22. Hayat Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	8	26,7	17	56,7	5	16,7	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	6	20,0	20	66,7	4	13,3	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	7	23,3	13	43,3	8	26,7	2	6,7	-	-	-	-	30	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	8	26,7	17	56,7	4	13,3	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	9	30,0	15	50,0	5	16,7	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	2	6,7	9	30,0	16	53,3	3	10,0	-	-	-	-	30	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	8	26,7	20	66,7	2	6,7	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	10	33,3	14	46,7	6	20,0	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	7	23,3	11	36,7	9	30,0	2	6,7	1	3,3	-	-	30	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	1	3,3	8	26,7	9	30,0	10	33,3	2	6,7	-	-	30	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	5	16,7	4	13,3	9	30,0	5	16,7	7	23,0	-	-	30	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	3	10,0	6	20,0	11	36,7	8	26,7	2	6,7	-	-	30	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	3	10,0	14	46,7	11	36,7	2	6,7	-	-	-	-	30	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	4	13,3	11	36,7	11	36,7	3	10,0	1	3,3	-	-	30	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	3	10,0	9	30,0	12	40,0	1	3,3	5	16,7	-	-	30	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	5	16,7	6	20,0	10	33,3	7	23,3	2	6,7	-	-	30	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	-	-	9	30,0	5	16,7	11	36,7	5	16,7	-	-	30	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	6	20,0	3	10,0	14	46,7	3	10,0	3	10,0	1	3,3	30	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	-	-	8	26,7	11	36,7	7	23,3	4	13,3	-	-	30	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	2	6,7	6	20,0	12	40,0	6	20,0	4	13,3	-	-	30	100,0

Alt Amaç 3- C. Hayat Afişine Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 22’de “Hayat” afişinin, mesaj iletimine, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşleri verilmiştir.

Tablo 22’de “Hayat” afişinin mesaj iletimine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 26,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 56,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanların “Hayat” afişini vermek istediği mesaj açısından büyük oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. “Hayat” afişinin uzmanları konudan haberdar ettiği ve eğitici bir içerik taşıdığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 66,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar Hayat afişinin vermek istediği mesajı çoğunlukla anlayabilmektedirler. “Hayat” afişinde araç lastiklerinin aşınması sonucu oluşabilecek trafik kazalarını önlemek için “araç lastiğiniz aşınmış ise lastiklerinizi değiştirmeniz gerekir” mesajı verilmekte ve araç lastiklerini değiştirmenin gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Afişin mesajının doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 43,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar “Hayat” afişinin vermek istediği mesajı büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Afişte “hayatınız kaymasın” sloganı ile vermek istenen mesajın, akılda kaldığı anlaşılmaktadır.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 26,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 56,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Hayat” afişinde verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini çoğunlukla anlayabilmektedirler. Afişin trafik işaret levhası ve araç lastiği kullanılarak hazırlanması, afişin araç

lastiklerinin değişimi için hazırlandığını göstermektedir. Uzmanların afişteki görseller doğru anladığı düşünülmektedir.

“Afişin verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde %30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 50,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin görsellerini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. “Hayat” afişinde kullanılan trafik işaret levhası ve araç lastiğinin akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 6,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 53,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri dikkate değer bir oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar. Görsellerin afiş sloganını ve diğer metinleri açıkladığı, birbiriyle uyumlu olduğu düşünülmektedir.

Uzmanların “Hayat” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların afişi çoğunlukla bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgileri anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri dikkate değer bir oranda birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Hayat” afişinin mesaj iletimi açısından büyük oranda etkili olduğunu açıklamaktadır.

Hayat afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 26,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 66,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar “Hayat” afişi aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri tamamına yakın oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 33,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 46,7 “Orta Düzeyin Üstünde

Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Hayat” afişi aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri yazılı bilgilere nazaran daha az oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar. Araç sahibi uzmanların öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı ve çevresiyle paylaştığı düşünülebilir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve %30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. “Hayat” afişi uzmanlara önemli oranda toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağlamaktadır.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise % 26,7 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, ve görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar afişin dikkate değer bir oranda kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını düşünmektedirler. Uzmanlar afişteki görselin hedef kitlenin dikkatini çekebilecek biçimde tasarlandığı ve trafik işaret levhasındaki anlatımın kendilerine görsel açıdan katkı sağladığını düşünmektedir.

“Hayat” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri önemli oranda günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin kendilerini görsel ve estetik açıdan ve toplumsal sorumluluklarının farkına varması açısından dikkate değer oranda katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular afişin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından önemli oranda etkili olduğu ve afişin davranış ve tutum değişiminde başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Hayat” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 13,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar dikkat

çekici bir oranda kurumlarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır. Uzmanların trafik ve trafik kuralları konulu farklı afişlerle karşılaştığı ancak söz konusu afiş dışında araç lastikleri konulu farklı bir afişle karşılaşmadığı bilinmektedir. İfadeye katılan uzmanların aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığını düşündüğü afişlerin konusunun trafik ve trafik kuralları olduğu düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Hayat” afişindeki görsel öğeler uzmanların önemli oranda ilgisini çekmektedir. Afişte trafik işaret levhası ve yeni araç lastiğinin hedef kitle olan yetişkinlerin seviyesine uygun olmasının ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 46,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşler ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğeler uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afiş sloganı ve sloganı oluşturan iki kelime arasında yerleştirilmiş metnin, ilişkili görsellerle tipografi uyumuna dikkat edilerek yerleştirilmesinin ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş konusu uzmanların yarıya yakın bir oranda ilgilerini çekmektedir. Afişin, eski araç lastiklerini değiştirme ve oluşabilecek trafik kazalarını önlemeye konusunda bilgi vermesi uzmanların ilgilerini çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri uzmanların dikkate değer bir oranda ilgilerini çekmektedir. Afişte mavi zemin üzerinde beyaz renk ile trafik işaret levhasındaki kırmızı rengin ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Hayat” afişindeki yazı biçimleri dikkat çekici bir oranda uzmanların ilgilerini çekmektedir. Afişteki metin alanlarının sloganda dahil olmak üzere yazı büyüklüğü ve renklerinin dikkati çekecek biçimde tasarlandığı düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. “Hayat” afişi uzmanlarda yarıya yakın oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 10,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 46,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanların bir kısmı afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedirler. Afişin kurumlarında sıklıkla karşılaşılan noktalara, duyuru panolarına asılmış olabileceği ve uzmanların afişle sıklıkla karşılaşabileceği düşünülmektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanların bir kısmı afişteki görselleri eğlendirici ve esprili bulmaktadır. Afişteki trafik işaret levhasındaki anlatımın uzmanlara eğlendirici geldiği düşünülmektedir.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Hayat” afişindeki metinleri, görsellerle aynı oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Hayat” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusu, renkleri, yazı biçimi ve afişteki

görsel, metinsel öğelerin uzmanların ilgisini önemli oranda çektiği görülmektedir. Uzmanların bir kısmının kurumlarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişin dikkate değer bir oranda dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir.

Uzmanların yarıya yakın oranda afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu ve afişteki görsel ve metinsel öğelerin bir kısım uzman tarafından eğlendirici ve esprili olduğu görülmektedir. Bulgular “Hayat” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından önemli oranlarda etkili ve başarılı olduğunu göstermektedir.

“Hayat” afişinin mesaj iletimine, uzman üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından büyük oranda etkili olduğu düşünülmektedir.

Alt Amaç 3- D. Eğitime Destek Afişine Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 23’te “Eğitime Destek” afişinin, mesaj iletimine, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşleri verilmiştir.

Tablo 23’te “Eğitime Destek” afişinin mesaj iletimine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 43,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar “Eğitime Destek” afişini mesaj iletimi açısından büyük oranda bilgilendirici bulmaktadır. Uzmanların “Eğitime Destek” kampanyası ile sıklıkla karşılaştığı söz konusu afişin uzmanları konudan haberdar ettiği söylenebilir.

Tablo 23. Eğitim Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	9	30,0	13	43,3	2	6,7	4	13,3	1	3,3	1	3,3	30	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	6	20,0	6	20,0	16	53,3	5	16,7	2	6,7	1	3,3	30	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	9	30,0	11	36,7	7	23,3	2	6,7	-	-	1	3,3	30	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	8	26,7	10	33,3	10	33,3	1	3,3	-	-	1	3,3	30	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	7	23,3	12	40,0	6	20,0	4	13,3	-	-	1	3,3	30	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	5	16,7	4	13,3	10	33,3	7	23,3	3	10,0	1	3,3	30	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	6	20,0	16	53,3	4	13,3	1	3,3	2	6,7	1	3,3	30	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	6	20,0	14	46,7	4	13,3	1	3,3	4	13,3	1	3,3	30	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	4	13,3	17	56,7	8	26,7	-	-	-	-	1	3,3	30	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	5	16,7	11	36,7	3	10,0	2	6,7	8	26,7	1	3,3	30	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	4	13,3	7	23,3	7	23,3	7	23,3	4	13,3	1	3,3	30	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	5	16,7	10	33,3	4	13,3	4	13,3	6	20,0	1	3,3	30	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	5	16,7	10	33,3	10	33,3	4	13,3	-	-	1	3,3	30	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	6	20,0	15	50,0	5	16,7	3	10,0	-	-	1	3,3	30	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	6	20,0	11	36,7	6	20,0	2	6,7	4	13,3	1	3,3	30	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	5	16,7	8	26,7	9	30,0	3	10,0	4	13,3	1	3,3	30	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	1	3,3	6	20,0	10	33,3	6	20,0	6	20,0	1	3,3	30	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	2	6,7	8	26,7	12	40,0	5	16,7	1	3,3	2	6,7	30	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	1	3,3	3	10,0	13	43,3	6	20,0	6	20,0	1	3,3	30	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	2	6,7	3	10,0	11	36,7	6	20,0	7	23,3	1	3,3	30	100,0

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” % 53,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Eğitime Destek” afişi mesajını dikkat çekici bir oranda anlayabilmektedirler.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar “Eğitime Destek” afişinin vermek istediği mesajı büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Uzmanların eğitim kampanyası ile sıklıkla karşılaşmaları sonucunda mesajı hatırlayabildiği düşünülebilir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 26,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Eğitime Destek” afişinde verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişteki görselle ilköğretim çağındaki tüm çocukların eğitim hakkına sahip olduğu anlatılmak istenmiştir. Eğitim alması gereken çocukların eğitime katılımının sağlanması ve eğitimlerinin desteklenmesi anlaşılmaktadır. Uzmanların afişte kullanılan görselleri doğru anladığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişteki görseli büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Uzmanların Eğitim kampanyasındaki diğer afişleri hatırlayabildiği düşünülmektedir. Buna rağmen “Eğitime Destek” afişinde kullanılan görselin akılda kaldığı söylenebilir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 13,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri dikkate değer bir oranda birbirleri

ile uyumlu bulmaktadırlar. Afiş sloganındaki “geleceğini” kelimesi ile görseli uzmanların uyumlu bulduğu düşünülmektedir.

Uzmanların “Eğitime Destek” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların belirli oranda afişi bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Eğitime Destek” afişinin mesaj iletimi açısından etkisinin araştırmaya katılan diğer afişlere oranla daha az etkili olduğunu göstermektedir.

“Eğitime Destek” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 53,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve %13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanların çoğunluğu afiş aracılığıyla öğrenilen yazılı bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 46,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanların büyük bir kısmı afiş aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate almaktadır.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 56,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar çoğunlukla afişin kendilerine toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesinde ise % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve

% 10,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişin önemli oranda kendilerine görsel ve estetik katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Eğitime Destek” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin uzmanların toplumsal sorumluluklarının farkına varmada ve görsel ve estetik açıdan katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan afişin, görüş bildiren uzmanlar üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından önemli oranda etkili olduğunu göstermektedir. Ancak afişe yarıya yakın oranda uzmanın cevap vermediği görülmektedir.

“Eğitime Destek” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar görev yaptığı kurumlarda ve ilköğretim kurumlarında yarıya yakın oranda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır. Bununla birlikte uzmanların “Eğitime % 100 Destek” kampanyasının parçası olan “Eğitime Destek” afişiyle, ilköğretim ders kitaplarında karşılaştığı da düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler uzmanların önemli oranda ilgilerini çekmektedir. Afiş görselinin büyük boyutlarda olması uzmanların dikkatlerini çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişteki yazılı öğeler uzmanların görsel öğelerle aynı oranda ilgilerini çekmektedir. Slogandaki “geleceğini” kelimesi ve “Eğitime % 100 Destek” metninin ilgilerini çektiği düşünülebilir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 50,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş konusu uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişin eğitim kampanyasının bir parçası olmasından ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. “Eğitime Destek” afişinin renkleri önemli oranda uzmanların ilgisini çekmektedir. Uzmanlar afişin genelindeki turuncu ve kırmızı renklerin, kampanyanın geleceğimiz olan çocukların hepsi için uygun olduğu ve kampanyadan verimlilik beklendiği için kullanılmış olabileceğini düşünmektedir. Afişteki renklerin anlamlarının ilgisi çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimi uzmanların dikkate değer bir oranda ilgisini çekmektedir. “Eğitime % 100 Destek” metni ve slogandaki “geleceğini” kelimesinin yazı stilinin ilgilerini çektiği düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş uzmanlarda büyük oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar afişin büyük oranda dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir. Uzmanların söz konusu afişle birlikte kampanya içerisindeki diğer afiş ve görsellerle sıklıkla karşılaştığı düşünülmektedir. Bu açıdan bakıldığında afişlerin dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığı söylenebilir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 10,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 43,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 20,0 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanların önemli bir kısmı “Eğitime Destek” afişindeki görseli eğlendirici ve esprili bulmakta, çok az bir kısmı ise afişteki görseli eğlendirici ve esprili bulmamaktadır.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 6,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 10,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 23,3 “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanların metinleri, görsellere oranla daha fazla eğlendirici ve esprili bulduğu görülmektedir.

“Eğitime Destek” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerinin önemli oranda uzmanların ilgilerini çektiği görülmektedir. Afişteki görsel-metinsel öğelerin bir kısım uzman tarafından eğlendirici ve esprili bulunduğu ve uzmanların afiş etkisiyle dikkate değer oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu görülmektedir. Uzmanların dikkat çekici oranda kurumlarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı anlaşılmaktadır. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan afişin, görüş bildiren uzmanlar üzerindeki tasarımın ilgi çekiciliği açısından dikkate değer oranda etkili olduğu anlaşılmaktadır.

“Eğitime Destek” afişinin mesaj iletimine, uzman üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından dikkate değer oranlarda etkili olduğu ve geliştirilebileceği anlaşılmaktadır.

Tablo 24. Organ Bağışı Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	4	13,3	15	50,0	6	20,0	3	10,0	1	3,3	1	3,3	30	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	8	26,7	13	43,3	6	20,0	2	6,7	-	-	1	3,3	30	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	9	30,0	11	36,7	8	26,7	-	-	-	-	2	6,7	30	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	9	30,0	13	43,3	5	16,7	2	6,7	-	-	1	3,3	30	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	10	33,3	10	33,3	7	23,3	1	3,3	-	-	2	6,7	30	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	4	13,3	9	30,0	10	33,3	4	13,3	2	6,7	1	3,3	30	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	11	36,7	8	26,7	7	23,3	2	6,7	1	3,3	1	3,3	30	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	11	36,7	8	26,7	7	23,3	2	6,7	1	3,3	1	3,3	30	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	12	40,0	11	36,7	2	6,7	2	6,7	2	6,7	1	3,3	30	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	4	13,3	10	33,3	11	36,7	4	13,3	-	-	1	3,3	30	100,0
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	5	16,7	5	16,7	5	16,7	7	23,3	7	23,3	1	3,3	30	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	4	13,3	11	36,7	9	30,0	4	13,3	1	3,3	1	3,3	30	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	5	16,7	12	40,0	7	23,3	5	16,7	-	-	1	3,3	30	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	15	50,0	5	16,7	9	30,0	-	-	-	-	1	3,3	30	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	12	40,0	9	30,0	7	23,3	1	3,3	-	-	1	3,3	30	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	6	20,0	7	23,3	12	40,0	4	13,3	-	-	1	3,3	30	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	3	10,0	8	26,7	7	23,3	8	26,7	3	10,0	1	3,3	30	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	1	3,3	3	10,0	19	63,3	3	10,0	2	6,7	2	6,7	30	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	-	-	2	6,7	14	46,7	9	30,0	4	13,3	1	3,3	30	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	1	3,3	3	10,0	12	40,0	9	30,0	4	13,3	1	3,3	30	100,0

Alt Amaç 3- E. Organ Bağışı Afişi 'ne Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 24'te "Organ Bağışı" afişinin, mesaj iletimine, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşleri verilmiştir.

Tablo 24'te "Organ Bağışı" afişinin mesaj iletimine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; "Afişi bilgilendirici buluyorum" ifadesine % 13,3 "Kesinlikle Katılıyorum", % 50,0 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 20,0 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar "Organ Bağışı" afişini önemli oranda bilgilendirici bulmaktadırlar. Afişin uzmanları konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

"Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum" ifadesinde % 26,7 "Kesinlikle Katılıyorum", % 43,3 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 20,0 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişin vermek istediği mesajın ne söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedirler. Afişin mesajının doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

"Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum" ifadesinde % 30,0 "Kesinlikle Katılıyorum", % 36,7 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 26,7 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri görülmektedir. Uzmanlar "Organ Bağışı" afişini vermek istediği mesajı büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Afişteki mesajın akılda kaldığı anlaşılmaktadır.

"Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum" ifadesinde % 30,0 "Kesinlikle Katılıyorum", % 43,3 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 16,7 "Orta Düzeyde Katılıyorum" görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar "Organ Bağışı" afişinde verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedir. Uzmanların afişteki görselleri doğru anladığı düşünülmektedir.

"Afişin verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum" ifadesinde % 33,3 "Kesinlikle Katılıyorum", % 33,3 "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve % 23,3

“Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin görsellerini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedirler.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri yarıya yakın oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadırlar. Afişteki kalp resminin, afiş sloganını ve diğer metinleri açıkladığı, birbirleri ile uyumlu olduğu düşünülmektedir.

Uzmanların “Organ Bağışı” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların afişi önemli oranda bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri yarıya yakın oranda birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Organ Bağışı” afişinin mesaj iletimi açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Organ Bağışı” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 36,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri büyük oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadırlar.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 36,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Organ Bağışı” afişi aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadırlar. Uzmanların afişteki görsel bilgileri, yazılı bilgilerle aynı oranda günlük yaşamlarında dikkate aldığı, öğrencileriyle ve çevresiyle paylaştığı düşünülebilir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 40,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığını büyük oranda düşünmektedirler.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişin kendilerine yarıya yakın oranda görsel ve estetik katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Organ Bağışı” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin uzmanlara yarıya yakın oranda görsel ve estetik açıdan katkı sağladığı ve uzmanların toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkısı olduğu görülmektedir. Bulgular “Organ Bağışı” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından önemli oranda etkili olduğunu düşündürmektedir.

“Organ Bağışı” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar büyük oranda kurumlarında organ bağışı konulu ikinci bir afişle karşılaşmaktadır. Uzmanların görev yaptığı kurumlar dışından çeşitli kamu kurumlarında organ bağışı konulu farklı afişlerle günlük yaşamlarında karşılaşmış olabileceği düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler uzmanların

büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişteki kalp resmi, kalbi tutan elin bileğindeki nazar boncuğu ve afişin alt kısmındaki kurumların logolarının ilgi çektiği düşünülmektedir. Uzmanlar kurum logolarının, izleyenin görme durumlarını düşünerek belli uzaklıktan tanınması için daha büyük boyutlarda olması gerektiğini düşünmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğeler uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Metinlerin ilişkili görselle renk ve tipografi uyumuna dikkat edilerek yerleştirilmiş olmasının ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 50,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş konusu uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişin konusundan dolayı ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 40,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişin renkleri uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişteki kırmızı rengin ve nazar boncuğu renklerinin ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimleri büyük oranda uzmanların ilgisini çekmektedir. Afişteki metin alanlarının yazı büyüklüğü ve renklerinin dikkati çekecek biçimde olduğu düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin

Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş uzmanlarda büyük oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 10,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 63,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Uzmanlar büyük oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir. Uzmanların söz konusu afişle sıklıkla karşılaşması afişin dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşündürmektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 6,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 46,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki görselleri büyük oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır. Uzmanların afişteki nazar boncuğunu anlamından dolayı eğlendirici bulduğu düşünülmektedir.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 3,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 10,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki metinleri, büyük oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır.

“Organ Bağışı” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların ilgisini afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin büyük oranda çektiği, afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu, afişteki görsel ve metinsel öğeleri eğlendirici buldukları görülmektedir. Bununla birlikte uzmanların büyük oranda kurumlarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Organ Bağışı” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı bir afiş olduğunu düşündürmektedir.

“Organ Bağı” afişinin mesaj iletimine, uzman üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından başarılı olduğunu anlaşılmaktadır.

Alt Amaç 3- F. Okuma Afişine Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 25’te “Okuma” afişinin, mesaj iletimine, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşleri verilmiştir.

Tablo 25’te Okuma afişinin mesaj iletimine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 40,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 50,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar “Okuma” afişini vermek istediği mesaj açısından büyük oranda bilgilendirici bulmaktadır. Afişin uzmanları konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 33,3 “Kesinlikle Katılıyorum” ve % 60,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişin vermek istediği mesajı büyük oranda anlayabilmektedir. Afişin mesajının doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 60,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar “Okuma” afişinin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Afişin mesajının akılda kaldığı anlaşılmaktadır.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 46,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Okuma” afişinde verilen görsel bilgilerin ne söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedir. Afişteki görsellerin doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

Tablo 25. Okuma Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	12	40,0	15	50,0	2	6,7	-	-	1	3,3	-	-	30	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	10	33,3	18	60,0	1	3,3	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	9	30,0	18	60,0	2	6,7	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	14	46,7	10	33,3	4	13,3	2	6,7	-	-	-	-	30	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	14	46,7	9	30,0	6	20,0	-	-	1	3,3	-	-	30	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	3	10,0	9	30,0	13	43,3	2	6,7	3	10,0	-	-	30	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	10	33,3	11	36,7	6	20,0	2	6,7	1	3,3	-	-	30	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	11	36,7	13	43,3	3	10,0	2	6,7	1	3,3	-	-	30	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	10	33,3	12	40,0	7	23,3	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	2	6,7	9	30,0	11	36,7	5	16,7	3	10,0	-	-	30	100,0
TASARIMIN İLGI ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	2	6,7	11	36,7	8	26,7	3	10,0	6	20,0	-	-	30	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	1	3,3	11	36,7	11	36,7	6	20,0	1	3,3	-	-	30	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	3	10,0	16	53,3	8	26,7	3	10,0	-	-	-	-	30	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	7	23,3	17	56,7	4	13,3	1	3,3	1	3,3	-	-	30	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	4	13,3	13	43,3	8	26,7	3	10,0	2	6,7	-	-	30	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	4	13,3	11	36,7	9	30,0	4	13,3	2	6,7	-	-	30	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	4	13,3	10	33,3	7	23,3	4	13,3	5	16,7	-	-	30	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	7	23,3	7	23,3	12	40,0	1	3,3	3	10,0	-	-	30	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	3	10,0	10	33,3	11	36,7	5	16,7	1	3,3	-	-	30	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	2	6,7	8	26,7	15	50,0	3	10,0	2	6,7	-	-	30	100,0

“Afişin verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 46,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar “Okuma” afişinin görsellerini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Afişteki görsellerin akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 43,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadır. Uzmanlar afiş sloganının bölgesel, görselinin ise evrensel olduğunu düşünmektedir. Afişteki görselin slogan dışındaki diğer metinleri yansıttığı ve metinlerle uyumlu olduğu düşünülmektedir.

Uzmanlar “Okuma” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların afişi büyük oranda bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini büyük oranda anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Okuma” afişinin mesaj iletimi açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Okuma” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 33,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri büyük oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadır.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 36,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 43,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri

bulunmaktadır. Uzmanlar afiş aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadır.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 33,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar “Okuma” afişinin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında büyük oranda katkısı olduğunu düşünmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise % 6,7 Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişin kendilerine büyük oranda görsel ve estetik katkı sağladığını düşünmektedir.

“Okuma” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin görsel ve estetik açıdan etkisi olduğu ve uzmanlara toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Okuma” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Okuma” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 6,7 Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar kurumlarında büyük oranda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır. Uzmanların “Okuma” afişiyle kurumlarında karşılaşmadığı ancak kitap konulu farklı afişlerle karşılaştıkları düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesine bakıldığında % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğelerin uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişteki görselde dünya üzerinde birbirine kitaplarla bağlanmış çocukların ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 53,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşler bulunmaktadır. Afişteki yazılı, metinsel öğeler büyük oranda uzmanların ilgisini çekmektedir. Afişin bölgesel olduğunu gösteren sloganın uzmanların ilgisini çektiği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 56,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Uzmanların afişi ilk bakışta kitap konulu bir yarışma olarak düşündüğü sonrasında afişin kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için hazırlandığını anladığı ve ilgisi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 43,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki renkler uzmanların büyük oranda ilgisinin çekmektedir. Uzmanlar afişte kırmızı rengin; sıcaklık ve canlılık etkisi, yeşil rengin ise umut ve gelecek mesajları verdiğini düşünmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimleri büyük oranda uzmanların ilgisini çekmektedir. Metinleri vurgulamak için kullanılan farklı yazı stillerinin ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş uzmanlarda büyük oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar büyük oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki görselleri büyük oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır. Uzmanlar afişteki dünya üzerinde birbirine kitaplarla bağlanmış çocuk resimlemesini büyük oranda eğlendirici bulmaktadır.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 50,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 10,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki metinleri büyük oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır.

“Okuma” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların ilgisini büyük oranda afişin konusu, renkleri, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin çektiği , afişteki görsel ve metinsel öğeleri eğlendirici bulduğu ve afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu görülmektedir. Bununla birlikte, uzmanların büyük oranda kurumlarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Okuma” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı bir afiş olduğunu düşündürmektedir.

“Okuma” afişinin mesaj iletimine, uzman üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu anlaşılmaktadır.

Alt Amaç 3- G. Sigara Afişine Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 26’da “Sigara” afişinin, mesaj iletimine, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşleri verilmiştir.

Tablo 26’da “Sigara” afişinin mesaj iletimine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar “Sigara” afişini büyük oranda bilgilendirici bulmaktadır. Afişin sigaranın kalp sağlığına zararlarını anlatmak ve Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu bağış toplamak amacıyla hazırlandığı, afişin uzmanları konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

Tablo 26. Sigara Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	6	20,0	8	26,7	6	20,0	7	23,3	3	10,0	-	-	30	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	4	13,3	10	33,3	9	30,0	4	13,3	3	10,0	-	-	30	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	5	16,7	13	43,3	7	23,3	3	10,0	1	3,3	1	3,3	30	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	5	16,7	9	30,0	13	43,3	2	6,7	1	3,3	-	-	30	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	5	16,7	9	30,0	12	40,0	2	6,7	-	-	2	6,7	30	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	3	10,0	7	23,3	9	30,0	5	16,7	6	20,0	-	-	30	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	9	30,0	7	23,3	6	20,0	6	20,0	2	6,7	-	-	30	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	9	30,0	8	26,7	7	23,3	4	13,3	2	6,7	-	-	30	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	9	30,0	10	33,3	7	23,3	3	10,0	1	3,3	-	-	30	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	3	10,0	9	30,0	4	13,3	5	16,7	9	30,0	-	-	30	100,0
TASARIMIN İLGI ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	5	16,7	8	26,7	1	3,3	4	13,3	12	40,0	-	-	30	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	2	6,7	11	36,7	4	13,3	10	33,3	3	10,0	-	-	30	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	1	3,3	9	30,0	12	40,0	2	6,7	6	20,0	-	-	30	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	4	13,3	10	33,3	9	30,0	6	20,0	1	3,3	-	-	30	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	5	16,7	9	30,0	4	13,3	8	26,7	4	13,3	-	-	30	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	6	20,0	6	20,0	6	20,0	8	26,7	4	13,3	-	-	30	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	2	6,7	7	23,3	6	20,0	7	23,3	8	26,7	-	-	30	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	1	3,3	6	20,0	14	46,7	5	16,7	3	10,0	1	3,3	30	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	-	-	5	16,7	7	23,3	5	16,7	13	43,3	-	-	30	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	-	-	3	10,0	11	36,7	4	13,3	12	40,0	-	-	30	100,0

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Sigara” afişinin vermek istediği mesajı büyük oranda anlayabilmektedirler. Uzmanların afişi doğru anladığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 43,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar “Sigara” afişinin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Mesajın akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 43,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Uzmanlar “Sigara” afişinde verilen görsel bilgilerin ne söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedir. Uzmanların afişteki içi dolu sigara paketi ve paket üzerindeki kalp resmini doğru anladığı düşünülmektedir.

“Afişin verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar “Sigara” afişi görsellerini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Afişteki görselin akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri sınırlı oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadır.

Uzmanlar “Sigara” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların afişi büyük oranda bilgilendirici bulduğu, afişin mesajı, yazılı ve görsel bilgilerini anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Sigara” afişinin mesaj iletimi açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Sigara” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri büyük oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadır.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar “Sigara” afişi aracılığıyla öğrenilen görsel bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadır. Uzmanların afişten öğrendiği görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı ve çevresiyle paylaştığı düşünülmektedir.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Sigara” afişinin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında büyük oranda katkı sağladığını düşünmektedir. Afişin uzmanların sigaraya yönelik tutumlarını değiştirerek çevresine iyi bir model olacağı düşünülmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde

Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Uzmanlar “Sigara” afişinin kendilerine belirli oranda görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını düşünmektedir.

“Sigara” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, afişin görsel ve estetik açıdan etkisi olduğu ve uzmanlara toplumsal sorumluluklarının farkına varmada katkı sağladığı görülmektedir.

Uzmanlar afişteki görsel ve metinsel öğelerin tutum ve davranış değişimine etkisini attırmak için geliştirilebileceğini düşünmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Sigara” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Sigara” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 3,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Uzmanlar yarıya yakın oranda görev yaptığı kurumlarda ve yakın çevresinde aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır. “Sigara” afişinin araştırmanın evreni olan okulların dışında ilçede bulunan bazı kamu kurumlarında asıldığı bilinmektedir. Uzmanların söz konusu afişle kendi kurumları dışında bazı kamu kurumlarında karşılaşmış olabileceği düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 6,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üzerinde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Sigara” afişindeki görsel, uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişteki içi dolu sigara paketi ile paket üzerindeki kalp resmi ve uyarıcı yazıların ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel ögeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Sigara” afişindeki yazılı, metinsel ögeler uzmanların belirli oranda ilgisini çekmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu uzmanların büyük oranda ilgilerini çekmektedir. Uzmanlar afişin sigaranın kalp sağlığına zararlarını anlatmak ve kanser kurumuna bağış toplamak amacıyla hazırlandığını anlayabildiği ve afiş konusuyla ilgilendiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişin renkleri uzmanların yarıya yakın oranda ilgisini çekmektedir. Afişte koyu renk üzerinde beyaz yazıların uzmanların ilgilerini çektiği düşünülmektedir. Bununla birlikte bazı uzmanlar, sigara paketi üzerindeki kalp görselini dikkat çekebilecek kadar canlı renklerde olmadığı için ilgi çekmediğini düşünmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimleri büyük oranda uzmanların ilgilerini çekmektedir. Afiş görselindeki metinlerin büyük harflerle yazılması, slogandaki yazı stili ve büyüklüğün ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Sigara” afişi uzmanlarda yarıya yakın oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır. Uzmanların afiş etkisiyle sigaranın kalp sağlığına zararları konulu çalışmalara yöneldiği düşünülmektedir.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 3,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 46,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Uzmanlar büyük oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir. Uzmanların afişle sıklıkla karşılaşması afişin dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşündürmektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 16,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 16,7 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % 43,3 “Kesinlikle Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişin görsellerini yarıya yakın oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise, % 10,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum”, % 13,3 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” ve % “Kesinlikle Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişin metinlerini yarıya yakın oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır. Afişteki sigara paketi üzerinde “20 adet ateşleyici” benzetmesinin uzmanlara esprili geldiği düşünülmektedir. Bununla birlikte; uzmanların afişteki metinleri önemli oranda eğlendirici ve esprili bulmadıkları görülmektedir.

“Sigara” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların ilgilerini afişin konusu, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin büyük oranda çektiği, afişteki metinleri eğlendirici bulduğu ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir.

Uzmanların yarıya yakın oranda okullarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı, afişin renklerinin ilgilerini çektiği, görsellerini eğlendirici bulduğu görülmektedir. Bununla birlikte uzmanların, afişin etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı

tasarlanmış olan “Sigara” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Sigara” afişinin mesaj iletimine, uzman üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, uzman üzerindeki tutum - davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğu görülmektedir. Bununla birlikte afişin tasarımda kullanılan görselin etkisini arttırmak için geliştirilebileceği düşünülebilir.

Alt Amaç 3- H. Su Afişine Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 27’de “Su” afişinin, mesaj iletimine, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşleri verilmiştir.

Tablo 27’de “Su” afişinin mesaj iletimine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 53,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar “Su” afişini büyük oranda bilgilendirici bulmaktadır. Afişte su kaynaklarının kuruduğu ve dünyanın gelecekte su sıkıntısı yaşayabileceğinin uzmanları konudan haberdar etmektedir.

Tablo 27. Su Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	7	23,3	16	53,3	5	16,7	1	3,3	1	3,3	-	-	30	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	9	30,0	18	60,0	3	10,0	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	14	46,7	10	33,3	4	13,3	2	6,7	-	-	-	-	30	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	13	43,3	9	30,0	8	26,7	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	14	46,7	7	23,3	9	30,0	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	4	13,3	7	23,3	9	30,0	9	30,0	1	3,3	-	-	30	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	21	70,0	6	20,0	2	6,7	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	18	60,0	8	26,7	2	6,7	2	6,7	-	-	-	-	30	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	15	50,0	6	20,0	8	26,7	1	3,3	-	-	-	-	30	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	7	23,3	10	33,3	4	13,3	5	16,7	4	13,3	-	-	30	100,0
TASARIMIN İLGI ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	6	20,0	9	30,0	6	20,0	4	13,3	5	16,7	-	-	30	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	5	16,7	11	36,7	7	23,3	5	16,7	2	6,7	-	-	30	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	9	30,0	13	43,3	6	20,0	-	-	2	6,7	-	-	30	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	16	53,3	9	30,0	4	13,3	-	-	1	3,3	-	-	30	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	7	23,3	12	40,0	4	13,3	2	6,7	5	16,7	-	-	30	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	7	23,3	13	43,3	6	20,0	2	6,7	2	6,7	-	-	30	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	5	16,7	7	23,3	7	23,3	9	30,0	2	6,7	-	-	30	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	5	16,7	6	20,0	12	40,0	4	13,3	2	6,7	1	3,3	30	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	3	10,0	5	16,7	10	33,3	9	30,0	3	10,0	-	-	30	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	2	6,7	7	23,3	12	40,0	6	20,0	3	10,0	-	-	30	100,0

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 60,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar büyük oranda afişin vermek istediği mesajın söylemek istediğini anlayabilmektedir. “Su” afişinde suyu bilinçli kullanamaya yönelik mesajın doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 46,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar “Su” afişinin vermek istediği mesajı büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Afişteki mesajın, akılda kaldığı anlaşılmaktadır.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 43,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Uzmanlar “Su” afişinde verilen görsel bilgilerin söylemek istediğini büyük oranda anlayabilmektedir. Afişte, su damlası içerisindeki dünya resmi ile suyun dünya için önemli olduğunun anlatıldığı ve görselin doğru anlaşıldığı düşünülmektedir.

“Afişin verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 46,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin görsellerini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. “Su” afişinde kullanılan su damlası içerisinde bulunan dünya resminin akılda kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise, % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadır. Uzmanlar afişteki dünya resminin, “DÜNYAYI

BEKLEYEN TEHLİKE” metni ve “dikkat su bitiyor” sloganının birbirlerini tamamladığı ve uyumlu olduğu düşünülmektedir.

Uzmanlar “Su” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların afişi büyük oranda bilgilendirici bulunduğu, vermek istediği mesajı, yazılı ve görsel bilgileri anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği, afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu bulunduğu görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Su” afişinin mesaj iletimi açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Su” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 70,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadır. Uzmanların günlük yaşamlarında suyu bilinçli kullanarak ve bilinçli su kullanımına yönelik uyarıları çevresiyle paylaşarak afişten öğrendiği bilgileri dikkate aldığı düşünülmektedir.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 60,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 6,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afiş aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadır.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 50,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 26,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında büyük oranda katkısı olduğunu düşünülmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise, % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Su” afişinin kendilerine büyük oranda görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını düşünmektedir. Afişteki görsel ve metinsel öğelerdeki uyumun ve anlatımdaki yalınlığın uzmanlara estetik katkı sağladığı düşünülmektedir.

“Su” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, uzmanlara afişin görsel ve estetik açıdan etkisi olduğu ve toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Su” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Su” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” % 20,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar büyük oranda görev yaptığı kurumlarda “Su” afişi ile aynı konuda ikinci bir afişle karşılaşmaktadır. Su kaynaklarımızın önemini anlatan farklı afişler ve çalışmaların, araştırmanın evrenini oluşturan okullarda ve ilçedeki bazı kamu kurumlarında asıldığı bilinmektedir. Uzmanların görev yaptığı kurumlarda ve yakın çevresinde bulunan bazı kamu kurumlarında suyun bilinçli tüketimini anlatan çalışmalarla sıklıkla karşılaştığı ve ifadeye cevap vermiş olabileceği düşünülmektedir.

Uzmanlar yarıya yakın oranda görev yaptığı kurumlarda ve yakın çevresinde aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır. “Su” afişinin araştırmanın evreni olan okulların dışında ilçede bulunan bazı kamu kurumlarında asıldığı bilinmektedir. Uzmanların söz konusu afişle kendi kurumları dışında bazı kamu kurumlarında karşılaşmış olabileceği düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesine bakıldığında, % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 36,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki görsel öğelerin uzmanların ilgilerini büyük oranda çekmektedir. Su damlası içindeki dünya resminin, suyun dünya için önemli ve gerekli olduğunu anlattığı için uzmanların ilgisini çektiği düşünülmektedir. Bununla birlikte uzmanlar, afişteki görselin ilk karşılaşmalarında anlaşılmadığını ve daha büyük boyutlarda olması gerektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 43,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşler belirtilmiştir. Afişteki yazılı, metinsel öğeler uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Uzmanlar siyah zemin üzerine beyaz ile yazılan “DÜNYAYI BEKLEYEN TEHLİKE” ve sarı renkte, dikkat çekici bir büyüklükte yazılan “dikkat su bitiyor” metinlerinin afiş konusuna dikkati çekmede etkili olduğunu düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 53,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Su” afişi konusu uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişin, bilinçsiz su kullanımı ve küresel ısınma gibi faktörlerin sonucunda gelecekte su kaynaklarının kuruyacağı, dünyayı ciddi bir tehlikenin beklediğini anlattığı için uzmanların ilgisini çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 13,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin renkleri büyük oranda uzmanların ilgisini çekmektedir. “Su” afişinde, koyu renk zemin üzerinde beyaz renk yazı ile slogandaki sarı renk yazının dikkati çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 43,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta

Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. “Su” afişindeki yazı biçimi uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişteki metinlerin tipografik uyuma dikkat edilerek yerleştirilmesinin dikkat çektiği düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 23,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afiş, uzmanlarda büyük oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır. Uzmanların, bilinçsiz su kullanımı ve küresel ısınma gibi faktörlerin sonucunda gelecekte su kaynaklarının kuruyacağı anlatan su kaynaklarımızın önemini vurgulayan resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme gibi çalışmalarla ilgilendiği düşünülmektedir.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesinde % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşmaktadır. Uzmanlar büyük oranda afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir. Uzmanların görev yaptığı kurumlarda ve çevrelerindeki kamu kurumlarında afişle sıklıkla karşılaşmaları “Su” afişinin dikkati çekebilecek uygun yerlere asıldığını göstermektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 10,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Su” afişindeki görselleri büyük oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır. Afişte suyun önemini anlatan su damlası içerisindeki dünya resminin eğlendirici olduğu düşünülmektedir.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 6,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 20,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Su” afişindeki metinleri büyük oranda

eğlendirici ve esprili bulmaktadır. Uzmanlar afiş konusuna ilgi çekmek için kullanılan metinlerin mizahı yönünden çok yerinde kullanıldıkları için dikkat çektiğini ve metinlerle espriyi yakaladığını düşünmektedir.

“Su” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların ilgisini büyük oranda afişin görsel ve metinsel öğeleri, konusu, renkleri, yazı biçiminin çektiği, afişin görsel-metinsel öğelerini eğlendirici bulduğu ve afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu görülmektedir.

Uzmanların büyük oranda görev yaptığı kurumlarda aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Su” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Su” afişinin mesaj iletimine, uzman üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu anlaşılmaktadır.

Alt Amaç 3- İ. Taşıt Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 28’da “Taşıt” afişinin, mesaj iletimine, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimindeki, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşleri verilmiştir.

Tablo 28’da “Taşıt” afişinin mesaj iletimine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Afişi bilgilendirici buluyorum” ifadesine % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 63,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 60,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar “Taşıt” afişini büyük oranda bilgilendirici bulmaktadır. Afişin, trafik lambaları ve yaya geçitlerini kullanarak trafik kurallarına uyulması gerekliliğini anlattığı görülmektedir. Afişin uzmanları konudan haberdar ettiği düşünülmektedir.

Tablo 28. Taşıt Afişi'ne Yönelik Uzman Görüşleri

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum		Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Orta Düzeyin Altında Katılıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Cevap Vermeyen Sayısı		TOPLAM	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum	5	16,7	19	63,3	2	60,0	1	3,3	3	10,0	-	-	30	100,0
	2. Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum.	9	30,0	12	40,0	9	30,0	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	3. Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	7	23,3	14	46,7	9	30,0	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	4. Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	12	40,0	7	23,3	9	30,0	2	6,7	-	-	-	-	30	100,0
	5. Afişte verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	12	40,0	10	33,3	3	10,0	5	16,7	-	-	-	-	30	100,0
	6. Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum.	5	16,7	10	33,3	10	33,3	5	16,7	-	-	-	-	30	100,0
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	15	50,0	9	30,0	3	10,0	-	-	3	10,0	-	-	30	100,0
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum.	16	53,3	8	26,7	3	10,0	2	6,7	1	3,3	-	-	30	100,0
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	8	26,7	12	40,0	10	33,3	-	-	-	-	-	-	30	100,0
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	6	20,0	8	26,7	12	40,0	3	10,0	1	3,3	-	-	30	100,0
TASARIMIN İLGI ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	8	26,7	5	16,7	5	16,7	7	23,3	5	16,7	-	-	30	100,0
	12. Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor.	4	13,3	16	53,3	9	30,0	-	-	1	3,3	-	-	30	100,0
	13. Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor.	6	20,0	12	40,0	10	33,3	-	-	2	6,7	-	-	30	100,0
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	8	26,7	16	53,3	5	16,7	-	-	1	3,3	-	-	30	100,0
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	9	30,0	8	26,7	10	33,3	1	3,3	2	6,7	-	-	30	100,0
	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	6	20,0	10	33,3	10	33,3	3	10,0	1	3,3	-	-	30	100,0
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	6	20,0	10	33,3	9	30,0	3	10,0	2	6,7	-	-	30	100,0
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	7	23,3	5	16,7	10	33,3	4	13,3	3	10,0	1	3,3	30	100,0
	19. Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum.	4	13,3	6	20,0	12	40,0	4	13,3	4	13,3	-	-	30	100,0
	20. Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum.	4	13,3	5	16,7	13	43,3	3	10,0	5	16,7	-	-	30	100,0

“Afişin vermek istediği mesajın ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Taşıt” afişinin vermek istediği mesajı büyük oranda anlayabilmektedir. Afişin trafik kurallarına uymaya yönelik mesajını uzmanların doğru anladığı düşünülmektedir.

“Afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 46,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişin vermek istediği mesajı, yazılı bilgileri büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. “Taşıt” afişi mesajının akılda kaldığı anlaşılmaktadır.

“Afişte verilen görsel bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum” ifadesinde % 40,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 23,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar “Taşıt” afişindeki görsel bilgileri büyük oranda anlayabilmektedir. Uzmanlar afişteki çocuğun yeşil ışıktaki araçlar durduğu için yaya geçidini kullanarak yolun karşısına geçtiğini doğru anlayabildiği düşünülmektedir.

“Afişin verilen görsel bilgileri daha sonra hatırlıyorum” ifadesinde % 40,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Taşıt” afişi görsellerini büyük oranda daha sonra hatırlayabilmektedir. Afişteki görselin uzmanların aklında kaldığı düşünülmektedir.

“Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” ifadesinde ise % 16,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Uzmanlar afişte kullanılan slogan, başlık yazıları ve görselleri büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulmaktadır. Afişteki görsel ve “SEN GELECEĞİMİZSİN!” sloganın hedef kitle olan ilköğretim öğrencilerinin dikkatlerini çekebileceği

düşünülmektedir. Bu nedenle afiştaki görsel ve metinsel öğelerin uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Uzmanların “Taşıt” afişindeki mesaj iletimine yönelik 6 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların büyük oranda afişi bilgilendirici bulduğu, afişin vermek istediği mesajı, yazılı ve görsel bilgileri anlayabildiği ve daha sonra hatırlayabildiği görülmektedir. Bununla birlikte uzmanların afiş sloganı, başlık yazıları ve görselleri mesajı iletimi açısından büyük oranda birbirleri ile uyumlu bulduğu görülmektedir. Bulgular, eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Taşıt” afişinin mesaj iletimi açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Taşıt” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik görüşlere bakıldığında ise; “Afiş aracılığıyla öğrendiğim yazılı bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesine % 50,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 30,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 10,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar “Taşıt” afişi aracılığıyla öğrenilen yazılı bilgileri günlük yaşamlarında büyük oranda dikkate almaktadır.

“Afiş aracılığıyla öğrendiğim görsel bilgileri günlük hayatımda dikkate alıyorum” ifadesinde % 53,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve %10,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar afiş aracılığıyla öğrendiği görsel bilgileri büyük oranda günlük yaşamlarında dikkate almaktadır.

“Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum” ifadesinde % 26,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri görülmektedir. Afişin uzmanlara toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında büyük oranda katkı sağladığı düşünülmektedir.

“Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğinin düşünüyorum” ifadesinde ise, % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde

Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar büyük oranda “Taşıt” afişin tasarımındaki sadelik ve renkliliğin kendilerine görsel ve estetik açıdan katkı sağladığını düşünmektedir.

“Taşıt” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimine yönelik 4 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların büyük oranda afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında dikkate aldığı, uzmanlara afişin görsel ve estetik açıdan etkisi olduğu ve toplumsal sorumluluklarının farkına varmalarında katkı sağladığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Taşıt” afişinin uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi açısından başarılı olduğunu düşündürmektedir.

“Taşıt” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine bakıldığında; “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ifadesine % 26,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Uzmanlar büyük oranda kurumlarında “Taşıt” afişi ile aynı konuda birden fazla afişle karşılaşmaktadır. Uzmanların görev yaptığı kurumlarda ve yakın çevrelerinde bazı kamu kurumlarda trafik ve trafik kurallarına yönelik söz konusu afiş dışında farklı afişler bulunmaktadır. Uzmanların “Taşıt” afişi dışında diğer afişlerle de sıklıkla karşılaştığı düşünülmektedir.

“Afişteki görsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 53,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişteki görsel öğeler uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Uzmanların ilgisini afişin görselinin hedef kitleye uygun olmasının çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazılı, metinsel öğeler ilgimi çekiyor” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 40,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşler bulunmaktadır. Afişteki yazılı, metinsel

ögelerin uzmanların büyük oranda ilgisini çekmektedir. Afişte trafik kurallarını anlatan sloganın uzmanların ilgisini çektiği düşünülmektedir.

“Afişin konusu ilgimi çekiyor” ifadesinde % 26,7 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 53,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 16,7 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afiş konusu uzmanların büyük oranda ilgilerini çekmektedir. Afiş konusunun trafik ve trafik kuralları olmasının ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afişin renkleri ilgimi çekiyor” ifadesinde % 30,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 26,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Afişin renkleri büyük oranda uzmanların ilgisini çekmektedir. Afişte canlı ve dikkat çekici renklerin kullanılmasının uzmanların ilgisini çektiği düşünülmektedir.

“Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor” ifadesinde ise % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” ve % 10,0 “Orta Düzeyin Altında Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır. Afişteki yazı biçimi büyük oranda uzmanların ilgisini çekmektedir. Afişteki metinlerin kalın, büyük harflerle ve yazılmış olması, metinlerin sonlarında üç nokta ve ünlem gibi noktalama işaretlerinin kullanılmasının ilgi çektiği düşünülmektedir.

“Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” ifadesinde % 20,0 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 33,3 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 30,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. “Taşıt” afişi uzmanlarda büyük oranda resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırmaktadır.

“Afişin dikkatimi çekebilecek yerlere asıldığını düşünüyorum” ifadesine bakıldığında % 23,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 33,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri ile karşılaşılmaktadır.

Uzmanlar afişin büyük oranda dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünmektedir. Uzmanların afişle kurumlarında ve çevrelerindeki farklı kurumlarda sıklıkla karşılaşmaları söz konusu afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığını göstermektedir.

“Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 20,0 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 40,0 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlar “Taşıt” afişindeki görselleri büyük oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadır. Afişte yolun karşısına geçmekte olan çocuğun yanındaki yeşil gölgeyi, uzmanların belirli oranda eğlendirici bulduğu düşünülmektedir.

“Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” ifadesinde ise % 13,3 “Kesinlikle Katılıyorum”, % 16,7 “Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum” ve % 43,3 “Orta Düzeyde Katılıyorum” görüşleri yer almaktadır. Uzmanlar afişteki metinleri büyük oranda eğlendirici ve esprili bulmaktadırlar.

“Taşıt” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik 10 maddeden oluşan görüşlerine genel olarak bakıldığında; uzmanların ilgisini büyük oranda afişin görsel ve metinsel öğeleri, konusu, renkleri ve yazı biçiminin çektiği, afişteki görsel-metinsel öğeleri eğlendirici bulduğu, afiş etkisiyle resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği duyduğu görülmektedir.

Uzmanların bununla birlikte büyük oranda kurumlarında aynı konuda birden fazla afişle karşılaştığı ve afişin dikkatlerini çekebilecek uygun yerlere asıldığı görülmektedir. Bulgular eğitim amaçlı tasarlanmış olan “Taşıt” afişinin tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı bir afiş olduğunu göstermektedir.

“Taşıt” afişinin mesaj iletimine, uzman üzerindeki davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik uzman görüşlerine genel olarak bakıldığında; afişin mesaj iletimi, uzman üzerindeki tutum ve davranış değişimi ve

tasarımının ilgi çekiciliği açısından büyük oranda etkili ve başarılı olduğunu anlaşılmaktadır.

İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Araştırmanın dördüncü alt amacında belirtildiği gibi, bu bölümde ilköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması, örneklem alınarak seçilen 9 eğitsel afiş üzerinde ayrı ayrı ele alınmıştır. Araştırmada her afiş ayrı başlık altında incelenerek aşağıdaki gibi ele alınmıştır.

Alt Amaç 4- A. Kuş Gribi Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 29’da “Kuş Gribi” afişinin, mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması verilmiştir.

Tablo 29’da “Kuş Gribi” afişine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; afişin mesaj iletimine etkisine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=1,659$ $p>.05$].

Tablo 29. Kuş Gribi Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Varyans Analizi İle Karşılaştırılması

		N	X	S	df	F	p	Gruplar Arası Fark
Mesaj iletimi	Öğrenci (1)	80	24,92	3,65	2	1,659	.194	—
	Öğretmen (2)	30	25,40	2,62	137			
	Uzman (3)	30	23,83	2,76	139			
Davranış ve Tutum Değişimi	Öğrenci (1)	78	15,74	2,96	2	4,186	.017	2–1
	Öğretmen (2)	30	17,33	2,32	135			
	Uzman (3)	30	15,60	2,47	137			
Tasarımın İlgili Çekiciliği	Öğrenci (1)	76	34,31	7,92	2	3,291	.040	—
	Öğretmen (2)	29	35,03	8,07	131			
	Uzman (3)	29	30,31	7,72	133			

“Kuş Gribi” afişinin davranış ve tutum değişimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğretmen ve öğrenci arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$F=4,186$ $p<.05$]. Tabloda öğretmen ve öğrenciye ilişkin aritmetik ortalamalara bakıldığında öğretmen görüşlerinin öğrenci görüşleri üstünde olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle öğretmenler “Kuş Gribi” afişinin davranış ve tutum değişimine etkisinin öğrencilere oranla daha yüksek olduğunu düşünmektedirler.

“Kuş Gribi” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=3,291$ $p>.05$].

Alt Amaç 4- B. Düğün Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 30’de “Düğün” afişinin, mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması verilmiştir.

Tablo 30. Düğün Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Varyans Analizi İle Karşılaştırılması

		N	X	S	df	F	p	Gruplar Arası Fark
Mesaj iletimi	Öğrenci (1)	68	25,20	3,79	2	16,567	.000	1–3
	Öğretmen (2)	27	23,77	5,95	122		.002	2–3
	Uzman (3)	30	19,50	4,60	124			
Davranış ve Tutum Değişimi	Öğrenci (1)	66	15,62	3,35	2	7,231	.005	1–3
	Öğretmen (2)	28	16,28	4,27	121		.003	2–3
	Uzman (3)	30	12,90	4,02	123			
Tasarımın İlgi Çekiciliği	Öğrenci (1)	62	34,53	7,08	2	4,869	.021	1–3
	Öğretmen (2)	26	35,30	10,25	114		.029	2–3
	Uzman (3)	29	29,37	8,09	116			

Tablo 30’da “Düğün” afişine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; afişin mesaj iletimine etkisine yönelik öğrenci – uzman ve öğretmen – uzman arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$F=16,567$ $p>.001$ ve $p>.01$]. Tabloda öğrenci, öğretmen ve uzmana ilişkin aritmetik ortalamalara bakıldığında öğrenci görüşlerinin öğretmen ve uzman görüşleri üzerinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin “Düğün” afişini mesaj iletimi açısından öğretmenlere ve uzmanlara oranla daha etkili bulduğu düşünülmektedir. Benzer şekilde öğretmen görüşlerinin uzman görüşlerine oranla fazla olması, afişin mesaj iletimine etkisinin uzmanlara oranla yüksek olduğunu düşündürmektedir. Uzmanların “Düğün” afişinin vermek istediği mesajı anlayabildiği ancak afişteki yazılı ve görsel bilgilerin yeterli oranda ilgilerini çekmediğini düşünmektedirler.

“Düğün” afişinin davranış ve tutum değişimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci – uzman ve öğretmen – uzman arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$F=7,231$ $p<.01$]. Tabloda öğrenci, öğretmen ve uzmana ilişkin aritmetik ortalamalara bakıldığında; öğretmen ve öğrenci görüşlerinin birbirine yakın oranlarda olduğu ve uzman görüşlerinin üzerinde olduğu görülmektedir. Öğretmen ve öğrencilerin, “Düğün” afişi davranış ve tutum değişimine etkisi açısından uzmanlara oranla daha yüksek bulunmaktadır.

“Düğün” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci – uzman ve öğretmen – uzman arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$F=4,869$ $p<.05$]. Tabloda öğrenci, öğretmen ve uzmana ilişkin aritmetik ortalamalara bakıldığında öğrenci ve öğretmen görüşlerinin birbirine yakın oranlarda ve uzman görüşlerinin üzerinde olduğu görülmektedir.

Öğrenci ve öğretmenler, afişi tasarımını uzmanlara oranla yüksek oranda ilgi çekici bulmaktadırlar. Öğretmen ve öğrencilerin mesajı anlayabildiği, görseli ve yazılı bilgileri mesajı iletmede ilgilerini çektiği düşünülmektedir. Uzmanların afişin tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik ifadelerle görüş bildirirken afişi tasarım ilkeleri ve ölçütlerini düşünerek görüş bildirmiş olabileceği düşünülmektedir.

Alt Amaç 4- C. Hayat Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 32’de “Hayat” afişinin, mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması verilmiştir.

Tablo 31. Hayat Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Varyans Analizi İle Karşılaştırılması

		N	X	S	df	F	p	Gruplar Arası Fark
Mesaj iletimi	Öğrenci (1)	85	25,38	3,81	2	3,002	.053	—
	Öğretmen (2)	31	25,00	3,94	143			
	Uzman (3)	30	23,46	3,03	145			
Davranış ve Tutum Değişimi	Öğrenci (1)	86	16,84	3,00	2	5,248	.006	1–3
	Öğretmen (2)	31	16,61	2,95	144			
	Uzman (3)	30	14,90	2,30	146			
Tasarımın İlgili Çekiciliği	Öğrenci (1)	74	35,91	7,93	2	4,833	.009	1–3
	Öğretmen (2)	29	35,41	7,27	129			
	Uzman (3)	29	30,86	6,78	131			

Tablo 31’de “Hayat” afişine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında, afişin mesaj iletimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=3,002$ $p>.05$].

“Hayat” afişinin davranış ve tutum değişimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci ve uzman arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. [$F=5,248$ $p<.01$]. Tabloda öğrenci ve uzmana ilişkin aritmetik ortalamalara bakıldığında; öğrenci ve öğretmen görüşlerinin benzer oranlarda ve uzman görüşlerinin üzerinde olduğu görülmektedir. Öğrenciler ve öğretmenlerin “Hayat” afişinin davranış ve tutum değişimine etkisinin uzmanlara göre yüksek olduğu düşünülmektedir.

“Hayat” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$F=4,833$ $p<.01$]. Tabloda öğrenci ve uzmana ilişkin aritmetik ortalamalarına bakıldığında, “Hayat” afişinin tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci görüşlerinin uzmanlara oranla yüksek

olduğu anlaşılmaktadır. Uzmanların afişin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik görüşlerinde afişin tasarım ilkeleri ve ölçütlerine göre değerlendirdiği düşünülmektedir.

Alt Amaç 4- D. Eğitime Destek Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 32’de “Eğitime Destek” afişinin, mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması verilmiştir.

Tablo 32. Eğitime Destek Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Varyans Analizi İle Karşılaştırılması

		N	X	S	df	F	p	Gruplar Arası Fark
Mesaj iletimi	Öğrenci (1)	54	22,72	3,94	2	,205	.815	—
	Öğretmen (2)	31	23,06	5,08	111			
	Uzman (3)	29	22,34	4,25	113			
Davranış ve Tutum Değişimi	Öğrenci (1)	54	13,94	3,16	2	2,774	.067	—
	Öğretmen (2)	31	15,74	3,41	111			
	Uzman (3)	29	14,34	3,87	113			
Tasarımın İlgi Çekiciliği	Öğrenci (1)	52	31,76	7,06	2	1,842	.163	—
	Öğretmen (2)	30	34,33	7,02	107			
	Uzman (3)	28	31,00	7,25	109			

Tablo 32’de “Eğitime Destek” afişine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; afişin mesaj iletimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=,205$ $p>.05$].

“Eğitime Destek” afişinin davranış ve tutum değişimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında;

öğrenci, öğretmen ve uzman arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. [$F=2,774$ $p>.05$].

“Eğitime Destek” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=1,842$ $p>.05$].

Sonuç olarak “Eğitime Destek” afişi mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır. Bu afiş üzerindeki görüşler benzerlik göstermektedir.

Alt Amaç 4- E. Organ Bağışı Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 33’te “Organ Bağışı” afişinin, mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine, tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması verilmiştir.

Tablo 33. Organ Bağışı Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması

		N	X	S	df	F	p	Gruplar Arası Fark
Mesaj iletimi	Öğrenci (1)	55	25,32	3,10	2	4,688	.050 .048	1–2 1–3
	Öğretmen (2)	25	22,96	5,21	105			
	Uzman (3)	28	23,03	4,14	107			
Davranış ve Tutum Değişimi	Öğrenci (1)	52	16,36	2,34	2	1,668	.194	—
	Öğretmen (2)	24	17,41	7,34	102			
	Uzman (3)	29	15,27	3,43	104			
Tasarımın İlgi Çekiciliği	Öğrenci (1)	55	35,49	7,37	2	1,294	.279	—
	Öğretmen (2)	21	33,09	10,33	101			

	Uzman (3)	28	33,07	5,43	103			
--	-----------	----	-------	------	-----	--	--	--

Tablo 33'te "Organ Bağışı" afişine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; afişin mesaj iletimine yönelik öğrenci - öğretmen ve öğrenci - uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$F=4,688$ $p<.05$]. Tabloda öğrenci, öğretmen ve uzmana ilişkin aritmetik ortalamalara bakıldığında öğrenci görüşlerinin öğretmen ve uzman görüşleri üzerinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin "Organ Bağışı" afişini mesaj iletimi açısından öğretmenlere ve uzmanlara oranla daha etkili ve başarılı bulduğu düşünülmektedir. Benzer şekilde uzman görüşlerinin öğretmen görüşlerine oranla fazla olması, afişin mesaj iletimine etkisinin öğretmenlere oranla yüksek olduğu söylenebilir.

"Organ Bağışı" afişinin davranış ve tutum değişimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci, öğretmen ve uzman arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. [$F=1,668$ $p>.05$]. Benzer şekilde "Organ Bağışı" afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir [$F=1,294$ $p>.05$].

Alt Amaç 4- D. Okuma Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 34'te "Okuma" afişinin, mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması verilmiştir.

Tablo 34'te "Okuma" afişine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerini varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; afişin mesaj iletimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=1,792$ $p>.05$].

Tablo 34. Okuma Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması

		N	X	S	df	F	p	Gruplar Arası Fark
Mesaj iletimi	Öğrenci (1)	63	23,44	3,68	2	1,792	.171	—
	Öğretmen (2)	30	25,03	4,06	120			
	Uzman (3)	30	24,23	3,95	122			
Davranış ve Tutum Değişimi	Öğrenci (1)	63	14,49	2,89	2	3,189	.045	2-1
	Öğretmen (2)	31	16,12	3,15	121			
	Uzman (3)	30	15,03	2,85	123			
Tasarımın İlgili Çekiciliği	Öğrenci (1)	59	32,89	7,34	2	3,127	.048	—
	Öğretmen (2)	29	37,17	8,82	115			
	Uzman (3)	30	33,63	6,97	117			

“Okuma” afişinin davranış ve tutum değişimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğretmen ve öğrenci arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. [$F=3,189$ $p<.05$]. Tabloda öğrenci, öğretmen ve uzmana ilişkin aritmetik ortalamalara bakıldığında öğretmen görüşlerinin öğrenci görüşleri üzerinde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin afişi öğrencilere oranla davranış ve tutum değişimine etkisi açısından etkili ve başarılı bulunduğu söylenebilir.

“Okuma” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir [$F=3,127$ $p>.01$].

Alt Amaç 4- G. Sigara Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 35’te “Sigara” afişinin, mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması verilmiştir.

Tablo 35. Sigara Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Varyans Analizi İle Karşılaştırılması

		N	X	S	df	F	p	Gruplar Arası Fark
Mesaj iletimi	Öğrenci (1)	88	25,85	3,37	2	18,270	.007	1-2
	Öğretmen (2)	30	22,83	6,08	143		.000	1-3
	Uzman (3)	28	22,32	5,24	145			
Davranış ve Tutum Değişimi	Öğrenci (1)	86	17,13	3,14	2	12,779	.000	1-3
	Öğretmen (2)	31	15,58	3,30	144			
	Uzman (3)	30	13,60	3,97	146			
Tasarımın İlgili Çekiciliği	Öğrenci (1)	78	38,29	6,40	2	18,270	.019	1-2
	Öğretmen (2)	29	33,44	8,94	133		.000	1-3
	Uzman (3)	29	28,27	9,83	135		.045	2-3

Tablo 35’te “Sigara” afişine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; afişin mesaj iletimine yönelik öğrenci - öğretmen ve öğrenci - uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$F=18,270$ $p<.001$]. Tabloda öğrenci, öğretmen ve uzmana ilişkin aritmetik ortalamalara bakıldığında, öğrenci görüşlerinin öğretmen ve uzman görüşlerine oranla yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin “Sigara” afişindeki mesajı öğretmen ve uzmanlara göre daha etkili ve başarılı bulduğu söylenebilir. Öğrencilerin “Sigara” afişi görsel ve metinsel öğelerini anlayabildiği, daha sonra hatırlayabildiği ve bilgilendirici bulduğu görülmektedir.

“Sigara” afişinin davranış ve tutum değişimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci ve uzman arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$F=12,779$ $p<.001$]. Tabloda öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin aritmetik ortalamalara bakıldığında; öğrenci görüşlerinin öğretmen görüşlerine oranla yüksek olduğu görülmektedir. “Sigara” afişinin öğrencilerin davranış ve tutum değişimi açısından etkili olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin afiş aracılığıyla öğrendiği yazılı ve görsel bilgileri günlük yaşamlarında uyguladığı ve çevresiyle paylaştığı söylenebilir.

“Sigara” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci – öğretmen, öğrenci – uzman ve öğretmen – uzman arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$F=18,270$ $p<.001$]. Tabloda öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin aritmetik ortalamalarına bakıldığında; öğrenci görüşlerinin öğretmen ve uzman görüşlerine oranla, öğretmen görüşlerininse uzmanların görüşlerine oranla yüksek katılımlı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin “Sigara” afişi tasarımını ilgi çekici bulduğu anlaşılmaktadır.

Genel olarak “Sigara” afişinin mesaj iletimi, davranış ve tutum değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı farklar bulunmaktadır. Öğrencilerin, öğretmen ve uzmanlara oranla aritmetik ortalamalarının yüksek olması, afişin öğrenciler üzerindeki etkisinin yüksek olduğu ve ilgilerini çekmede başarılı olduğunu göstermektedir.

Alt Amaç 4- H. Su Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 36’da “Su” afişinin, mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması verilmiştir.

Tablo 36’da “Su” afişine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; afişin mesaj iletimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=,045$ $p>.05$].

“Su” afişinin davranış ve tutum değişimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=,223$ $p>.05$]

Tablo 36. Su Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerini Varyans Analizi İle Karşılaştırılması

		N	X	S	df	F	p	Gruplar Arası Fark
Mesaj iletimi	Öğrenci (1)	87	24,00	3,92	2	,045	.956	—
	Öğretmen (2)	31	24,00	3,82	145			
	Uzman (3)	30	23,76	3,27	147			
Davranış ve Tutum Değişimi	Öğrenci (1)	84	16,23	3,10	2	,223	.801	—
	Öğretmen (2)	29	16,62	2,71	140			
	Uzman (3)	30	16,50	2,52	142			
Tasarımın İlgili Çekiciliği	Öğrenci (1)	84	33,13	7,33	2	,668	.514	—
	Öğretmen (2)	29	33,44	5,53	139			
	Uzman (3)	29	34,89	7,81	141			

“Su” afişinin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=,668$ $p>.05$].

Alt Amaç 4- İ. Taşıt Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 37’de “Taşıt” afişinin, mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine, tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılması verilmiştir.

Tablo 37’de “Taşıt” afişine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; afişin mesaj iletimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=1,406$ $p>.05$].

Tablo 37. Taşıt Afişine Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşlerinin Varyans Analizi İle Karşılaştırılması

		N	X	S	df	F	p	Gruplar Arası Fark
Mesaj iletimi	Öğrenci (1)	86	23,46	3,70	2	1,406	.248	—
	Öğretmen (2)	28	24,71	3,98	141			
	Uzman (3)	30	23,10	4,52	413			
Davranış ve Tutum Değişimi	Öğrenci (1)	84	15,95	3,75	2	2,081	.129	—
	Öğretmen (2)	28	17,32	2,26	139			
	Uzman (3)	30	15,73	2,95	141			
Tasarımın ilgi çekiciliği	Öğrenci (1)	83	34,67	7,51	2	,617	.541	—
	Öğretmen (2)	27	36,51	7,69	136			
	Uzman (3)	29	35,10	7,42	138			

“Taşıt” afişinin davranış ve tutum değişimine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=2,081$ $p>.05$].

“Taşıt” afişi tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin varyans analizi ile karşılaştırılmasına bakıldığında; öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$F=,617$ $p>.05$]. Afişin tasarımının ilgi çekiciliğine yönelik öğrenci, öğretmen ve uzmana ait aritmetik ortalamalara bakıldığında; tüm görüşlerin birbirine yakın olduğu anlaşılmaktadır.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgu ve yorumlarına dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu doğrultuda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Sonuç

Araştırmanın gerçekleştirildiği ilköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerinin sonuçları aşağıdaki gibidir;

1. Öğrenciler araştırmaya katılan afişlerden en fazla “Sigara” afişini mesaj iletimi açısından etkili ve başarılı bulmuşlardır. Mesaj iletimindeki başarı açısından ikinci sırada “Hayat”, “Su”, “Taşıt”, “Kuş Gribi” ve “Düğün” afişleri gelmektedir. Bununla birlikte; öğrencilerin mesaj iletimi açısından en az başarılı buldukları afişler ise “Eğitime Destek”, “Organ Bağışı” ve “Okuma” afişleridir.

2. Öğretmenler araştırmaya katılan afişlerden en çok “Kuş Gribi”, “Hayat”, “Okuma”, “Su” ve “Taşıt” afişlerini mesaj iletimi açısından etkili ve başarılı bulmuşlardır. Bununla birlikte; öğretmenlerin “Organ Bağışı”, “Düğün”, “Eğitime Destek” ve “Sigara” afişlerini mesajı iletmekte yeterli bulmadıkları görülmüştür.

3. Uzmanlar ise afişlerden en fazla “Okuma”, “Hayat”, “Su” ve “Kuş Gribi” afişlerini mesaj iletimi açısından etkili ve başarılı bulmuşlardır. “Düğün” ve “Sigara” afişlerini ise mesajı iletmekte yeterli bulmamışlardır.

4. “Su”, “Hayat” ve “Kuş Gribi” afişi hem öğretmen, hem öğrenci hem de uzman açısından mesaj iletimi açısından başarılı bulunmuştur.

5. Mesaj iletimi açısından “Düğün”, “Organ Bağışı” ve “Sigara” afişleri için öğrenci – öğretmen; ”Düğün” afişi için öğretmen – uzman ve “Organ Bağışı” ve “Sigara” afişleri için öğrenci – uzman arasında anlamlı farklılık vardır. “Hayat”,

“Eğitime Destek”, “Okuma”, “Su” ve “Taşıt” afişleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

6. Öğrenciler araştırmaya katılan afişlerden en fazla “Sigara”, “Hayat”, “Su” ve “Taşıt” afişlerini, en az “Eğitime Destek”, “Organ Bağışı” ve “Okuma” afişlerini davranış ve tutum değişimi açısından etkili ve başarılı bulmuşlardır.

7. Öğretmenler araştırmaya katılan afişlerden en fazla “Hayat”, “Kuş Gribi”, “Su”, “Taşıt” ve “Okuma” afişlerini, en az “Organ Bağışı” ve “Sigara” afişini davranış ve tutum değişimi açısından etkili ve başarılı bulmuşlardır.

8. Uzmanlara göre en fazla “Kuş Gribi”, “Su” ve “Taşıt” afişleri, en az “Düğün” ve “Sigara” afişleri davranış ve tutum değişimi açısından etkili ve başarılı bulunmuştur.

9. “Taşıt” ve “Su” afişleri öğrenci, öğretmen ve uzmanlara göre davranış ve tutum değişimi açısından başarılı bulunmuştur. Bununla birlikte; “Kuş Gribi” afişi öğretmen ve uzmanlara göre, “Hayat” afişi ise öğrenci ve öğretmenlere göre davranış ve tutum değişimi açısından etkili ve başarılı bulunmuştur.

10. Davranış ve tutum değişimi açısından “Düğün”, “Hayat” ve “Sigara” afişleri için öğrenci – uzman; “Kuş Gribi” ve “Okuma” afişleri için öğretmen – öğrenci ve “Düğün” afişi için öğretmen – uzman arasında anlamlı farklılık vardır. “Eğitime Destek”, “Organ Bağışı”, “Su” ve “Taşıt” afişleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

11. Öğrencilerin araştırmaya katılan afişlerden en fazla “Sigara” ve “Hayat” afişleri, en az “Eğitime Destek”, “Organ Bağışı”, “Düğün” ve “Okuma” afişlerinin tasarımları ilgilerini çekmiştir. Öğrencilerin; afişlerin tasarımında en fazla afiş konusu, rengi, yazı biçimi, görsel ve metinsel öğelerin ilgilerini çektiği, okullarında söz konusu afişlerle sıklıkla karşılaştıkları sonucuna varılmıştır.

12. Öğretmenlerin araştırmaya katılan afişlerden en fazla “Okuma”, “Hayat”, “Taşıt” ve “Kuş Gribi” afişleri, en az da “Organ Bağışı”, “Sigara” ve “Su” afişleri tasarımları ilgilerini çekmiştir.

13. Uzmanların en fazla “Taşıt”, “Su” ve “Okuma” afişleri, en az “Düğün” ve “Sigara” afişlerinin tasarımları ilgilerini çekmiştir.

14. Tasarımın ilgi çekiciliği açısından “Düğün”, “Hayat” ve “Sigara” afişleri için öğrenci – uzman; ”Düğün” ve “Sigara” afişleri için öğretmen – uzman ve “Sigara” afişi için öğrenci – öğretmen arasında anlamlı farklılık vardır. “Kuş Gribi”, “Eğitime Destek”, “Organ Bağışı”, ”Okuma”, “Su” ve “Taşıt” afişleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

15. “Afişteki slogan, başlık yazıları ve görselleri birbirleri ile uyumlu buluyorum” görüşüne; öğrencilerin “Eğitime Destek” afişi, öğretmenlerin “Organ Bağışı” afişi ve uzmanların araştırmaya katılan tüm afişler için diğer görüşlere oranla katılımlarının düşük olduğu gözlenmiştir.

16. “Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum” görüşüne; öğrencilerin “Düğün”, “Eğitime Destek”, ”Organ Bağışı” ve “Okuma” afişleri, öğretmenlerin “Organ Bağışı” ve uzmanların “Kuş Gribi”, “Düğün”, “Hayat”, “Okuma”, ”Organ Bağışı”, “Sigara” ve “Taşıt” afişleri için diğer görüşlere oranla katılımlarının düşük olduğu gözlenmiştir.

17. “Afiş bende resim / afiş / karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor” görüşüne; öğrencilerin “Sigara” afişi dışında tüm afişler için, öğretmenlerin ve uzmanların ise “Taşıt” afişi dışındaki tüm afişler için diğer görüşlere oranla katılımın düşük olduğu gözlenmiştir.

18. “Afişteki metinleri eğlendirici / esprili buluyorum” görüşüne; öğrenci ve uzmanların araştırmaya katılan tüm afişler, öğretmenlerin “Düğün”, “Okuma” ve

“Taşıt” afişleri dışındaki tüm afişler ve uzmanların araştırmaya katılan tüm afişler için diğer görüşlere oranla katılımlarının düşük olduğu gözlenmiştir.

19. “Afişteki görselleri eğlendirici / esprili buluyorum” görüşüne, öğrenci ve uzmanların tüm afişler, öğretmenlerin ise “Taşıt” afişi dışındaki tüm afişler için diğer görüşlere oranla katılımlarının düşük olduğu gözlenmiştir.

Öneriler

Uygulamaya Yönelik Öneriler

1. Eğitsel ve sosyal afişler Milli Eğitim Bakanlığı ve Talim Terbiye Kurumu’nda okullara verilen ders kitaplarını hazırlayan, grafik tasarım uzmanları ile eğitim bilimcilerden oluşan komisyona benzer bir komisyon oluşturularak, afişin konusu, görsel ve metinsel öğelerin yerleşimi, yazı biçimi ve rengi üzerinde çalışılmalıdır. Afişler; mesaj iletimi, davranış ve tutum değişimi ve tasarımının ilgi çekiciliğine açısından değerlendirilerek ve gözden geçirilerek hazırlanmalı ve okullara asılmalıdır.

2. “Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum” ve “Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum” görüşlerine katılma oranlarına bakıldığında; öğretmenlerin “Eğitime Destek” afişi dışındaki tüm afişler için, öğrencilerin ise “Sigara” afişi dışındaki tüm afişler için diğer görüşlere oranla katılımlarının düşük olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda afişlerin, öğrenci ve öğretmenlerin dikkatlerini çekebilecek alanlarda sergilenmediği düşünülerek, her okulda öğrencilerin afişlere dikkatlerini çekebilecek afiş panoları oluşturulmalıdır. Afiş panoları;

- Bazı okullarda mevcut olan öğrenci panoları ve duyuru panoları ile karıştırılmamalıdır. Afiş panolarının amacı, hedef kitle olan öğrencilerin eğitsel afişlere dikkatini çekerek konudan haberdar etmek ve onları konu hakkında bilgilendirmek olmalıdır.
- Panoların sergilendiği alanlar; öğrencilerin okul içerisinde dinlenme aralarını kullandığı, vakit geçirdiği ve afişlerle sıklıkla karşılaşabileceği alanlar olmalıdır.

- Panolar, sergilenecek afişlerin renk, boyut ve biçimlerine göre değişebilecek esneklikte ve öğrencilerin dikkatlerini çekebilecek özelliklere göre oluşturulmalıdır.

3. İlköğretim kurumlarındaki sınıf ve branş öğretmenleri, öğrencilerin eğitsel ve sosyal afişlere yönelik ilgilerini arttırmak için öğrencilere araştırma ve inceleme ödevleri verebilirler. Öğrencileri afiş konusunda bireysel ya da ekiple proje çalışmaları yapmaya teşvik edebilirler. Böylece öğrencilerin afişleri fark etmeleri onlar üzerinde eleştirel değerlendirmeler yapabilmeleri için bir fırsat oluşmuş olacaktır.

4. Tasarımcılar okullara asılabilecek afişlerdeki görsel ve metinsel öğeleri hedef kitle olan okul öğrencilerinin genel özellikleri, ilgileri ve algı düzeylerini de dikkate alarak tasarlamalıdır. Tasarımların ilgi çekiciliği açısından eğlendirici ve esprili tasarımlar ortaya koyabilirler.

5. Eğitsel afişler alışılmış afiş tasarımlarının dışına çıkılarak farklı teknik, biçim ve boyutlar kullanılarak tasarlanmalıdır. Örneğin; bilinçli su tüketimi ve tükenen kaynakları anlatan bir afişin farklı boyutlarda ve biçimde tasarlanması, izleyicinin dikkatini çekmenin yanında akılda kalıcı da olabilir. Alışılmış afişlerdeki tipografik düzen ve çok renklilikten uzak olması da afişin diğer afişler arasından sıyrılmasına ve dikkat çekmesine neden olacağından özellikle eğitsel afişlerin farklı teknik, boyut ve biçimlerde olması afişin eğitsel etkililiği arttırabilir.

Araştırmaya Yönelik Öneriler

1. Bu araştırmada Ankara ili İlköğretim Genel Müdürlüğüne bağlı 7 (yedi) ilköğretim okulu, araştırmaya katılan ilköğretim kurumlarındaki 6.-7.-8. sınıf öğrencileri ve araştırmaya katılan ilköğretim kurumlarında bulunan farklı branş öğretmenlerinden sağlanmıştır. Benzer bir araştırma diğer bölgelerde de İstanbul, İzmir, Bursa vb. şehirlerde, örnekleme daha geniş alınarak gerçekleştirilmeli ve tespit edilen sonuçlar karşılaştırılmalıdır.

2. Araştırmada ilköğretim kurumlarındaki eğitsel afişlere yönelik öğrenci, öğretmen ve uzman görüşlerini mesaj iletimi, davranış ve tutum gelişimi ve tasarımın ilgi çekiciliği açısından ölçmek için geliştirilen anket formu ile birlikte sadece öğrenci ve öğretmenlerin afişlerin mesaj iletimine, davranış ve tutum değişimine ve tasarımın ilgi çekiciliğine yönelik hazırlanan gözlem formu ile nitel araştırma yöntemi kullanılabilir.

3. Araştırmaya katılan afişleri; mesaj iletimi, davranış ve tutum değişimi ve tasarımın ilgi çekiciliği açısından öğrenci, öğretmen ve uzman görüşleri alınmak üzere geliştirilen ölçek, grafik tasarım ilkelerine göre geliştirilebilir. Hedef kitle olan ilköğretim II. kademe öğrencileri 6.–7.–8. sınıf öğrencileri, ilköğretim kurumlarındaki sınıf ve branş öğretmenlerinin görüşleri alınabilecek şekilde geliştirilen ölçekle benzer bir araştırma da uygulanabilir.

KAYNAKÇA

ASLANAPA, O. (1982). **Türk Sanatı**. İstanbul: Remzi Kitabevi

AKYÜZ, Y. (1997). **Türk Eğitim Tarihi (Başlangıcından 1997'ye)**. İstanbul: Kültür Yayınları.

ALPHAN, E. S. (1997). **Türkiye’de Afiş Tasarımı ve Kültürel Afiş Tasarımları (Sinema Afişleri)**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Sanat Eseri Raporu. Marmara Üniversitesi, grafik Sanatlar Enstitüsü, Grafik Ana Sanat Dalı.

ALPAN, G. B. (2005). **Görsel İletişim**. İstanbul: Ya – Pa Yayın Pazarlama A.Ş.

ALTINTAŞ, E. -ÇAMUR D. (2001). **Sözsüz İletişim ve Beden Dili**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

ANIL, G. (2003). **Siyasi Afişlerin Göstergibilimsel Açidan İncelenmesi Cumhuriyetçi Türk Partisi İçin Siyasi Afiş Çalışması**. Yüksek Lisans Sanat Eseri Çalışması Raporu. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ARAL, E. (2005). **İlköğretim II. Kademe Resim-İş Derslerinde Grafik Tasarımı Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ASLI, A. (2007, Haziran 17). *Çocuğu Tanırken Resim*.

<<http://www.gorselsanatlar.org/v2/cocuk-resimleri/cocugu-tanirken-resim/0/>>

adresinden 20 Şubat 2009 tarihinde alınmıştır.

BAHAR, T. (2006). **Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri, Grafik Atölye Derslerinde Afiş Konusunun Ele Alınış Biçimleri Üzerine Bir Araştırma**.

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. OnDokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

BATI, A. (2006). **Grafik Tasarımda Mesaj Analizi ve Görsel Öğelerin Düzenlenişi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi.

BECER, E. (1999). **İletişim ve Grafik Tasarım**. (Üçüncü Baskı). Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

BECER, E. (2002). **İletişim ve Grafik Tasarım**. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

BEKTAŞ, D. (1992). **Çağdaş Grafik Tasarımın Süreci**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

BERGER, J. (1995). **Görme Biçimleri**. Çeviren: Y. Salman. İstanbul: Metis Yayınları.

ÇELLEK, T. (2003, Kasım 6), *Neden Sanat Eğitimi, Çocuğun Sanatsal Gelişimi*. <<http://www.tulaycellek.com/tulay/eser.asp?id=220>> adresinden 12 Ocak 2008 tarihinde alınmıştır.

DEMİREL, Ö. (2003). **Kuramda Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Pegema Yayıncılık.

EDGÜ, F. (1999). **Çocuk Resimlerine “Doğru” Bakalım**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

ERGENEL, Ç. Semra. (1993). **Siyasi Afişler (1946 – 1993)**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EĞİTİM ŞURASI NİHAİ RAPORLARI. (2001, Kasım)

<http://www.igmg.de/fileadmin/bilder/teskilat/merkez/Egitim_Bsk/Datei/11_2001_EGITIM_SURASI_NIHAI_RAPORLARI.pdf - s. 1> adresinden 15 Mart 2009 tarihinde alınmıştır.

ERSOY, A. (2002). **Sanat Kavramlarına Giriş**. (3. Baskı). İstanbul: Yorum Yayıncılık.

ERSÖZ, N. S. (1999). **Türkiye’de Grafik Sanatların Gelişimi ve Grafik Sanatçıları**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

GELİŞİM HACHETTE (1983). Cilt 1. İstanbul.

GÜNER, G. (2004). **Türkçe Kompozisyon Öğretiminde (İlköğretimin II. Basamağı) Yazma Öncesinde Yapılabilecek Bazı Etkinlikler**. Erciyes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

GÜNDEM, E. (1995). **Reklâm Terimleri Sözlüğü**. İstanbul

İLHAN, A. Ç. (1997). **İlköğretimde Sanat Eğitimi ve Eğitsel Yaratıcı Drama**. Yaşadıkça Eğitim.

GÖK, Ö. (2006). **Güncel Sosyal Bilgiler Öğretimi**. İlk Öğretmen Eğitimci Dergisi. Kasım Sayı 3.

KARAASLAN, T. (1994). **Türkiye’nin Tanıtımına Yönelik Afiş Tasarımları (1962–1992)**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KARAMUSTAFA, G. (1980). **Sanat Akımlarının Güncel İşlevselliğe Dönüşmesi Sürecinde Resim-Afiş Etkileşmesi Araştırma Raporu**. İstanbul.

KARASAR, Niyazi, (1991). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara.

KAZANCI, M. (1980). **Halkla İlişkiler**. Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi.

KILIÇ, B. (2006). **İlköğretim Okullarında 8. Sınıf Resim Dersi Programlarında Yer Alan Afiş Tasarımı Konularının Öğrencilerin Sanatsal Yaratıcılıklarının Geliştirmesine Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KILIÇ, E. (1996). **Çağdaş Türk Resminin Panoraması**. İstanbul: Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi.

KÜÇÜKAHMET, L. (1995). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Gazi Büro Kitabevi.

MUHAMMET, E. (2004). **Kültür Bakanlığınca Yayınlanan “Tiyatro” Afiş Tasarımında Boşluk Kavramında Renk İlişkilerinin Grafikselleştirilmesinin İncelenmesi**. Yüksek Lisans Sanat Eseri Çalışması Raporu. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ÖRÜCÜ, Y. (2006). **Eğitim Amaçlı Afişlerin Tasarım İlkelerine Uygunluğu ve Görsel Materyal Olarak Etkililik Durumunun İncelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

SELÇUK, Z. (2001). **Gelişim ve Öğrenme**. (8. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.

SÖZEN, M., Tanyeli, Ö. (1992). **Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü**. İstanbul: Remzi Kitabevi.

TANSUĞ, S. (1999). **Çağdaş Türk Sanatı**. İstanbul: Remzi Kitabevi.

TEKİN, G. (2006, Temmuz 17), *Çocuklara Kıymayın Efendiler*.

<http://www.gurseltekin.com/yazilar/alfabetik/ggalfabetikyazilar/alfabetikyazilar/> adresinden 15 Mart 2009 tarihinde alınmıştır.

TEPECİK, A. (2002). **Grafik Sanatlar**. (Birinci Baskı) Ankara: Detay Yayıncılık ve Sistem Ofset.

TOPUZ, H. (1991). **Seçimlerde İletişim Politikaları**. İstanbul: Cem Yayınları.

TURANÎ, A. (1993). **Sanat Terimleri Sözlüğü**. İstanbul: Remzi Kitabevi

TÜRKÇE SÖZLÜK. (1998). (9. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.

UÇAR, T. Fikret (2004). **Görsel İletişim ve Grafik Tasarım**. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.

USTA, O. (1989). **Tanıtım Kampanyalarında Afiş Tasarımının Yeri ve Önemi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÜNAL, E. (1997). **Piktografik, İllüstratif, Fotoğraf ve Soyut Tasarlanmış, Sosyal-Kültürel Konulu Afişlerde Biçimin İçeriği Yansıtması**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÜNLÜ, İ. (1986). **Reklâm Ortamları Planlaması**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.

Sayfa No

EKLER	248
Ek 1. Bilgi Toplama Formu	249
a. Öğrenci Bilgi Toplama Formu	249
b. Öğretmen Bilgi Toplama Formu	252
c. Uzman Bilgi Toplama Formu	255
Ek 2. Araştırma İzni	258
Ek 3. Araştırmaya Katılan 9 Eğitsel Afiş	
a. Kuş Gribi Afişi	261
b. Düğün Afişi	262
c. Hayat Afişi	263
d. Eğitime Destek Afişi	264
e. Organ Bağışı Afişi	265
f. Okuma Afişi	266
g. Sigara Afişi	267
h. Su Afişi	268
i. Taşıt Afişi	269

EK 1: Bilgi Toplama Formu**a. Öğrenci Bilgi Toplama Formu****Değerli Öğrenci,**

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde **“Yüksek Lisans Tezi”** hazırlamaktayım. Okulunuzda ve sınıflarınızda düzenli olarak çeşitli afişler asılmaktadır. Sizden istenilen, söz konusu afişe yönelik görüşlerinizi aşağıda listelenen ifadelerle ne derece katıldığınızı belirtmenizdir.

Lütfen açıklamaları dikkatlice okuyarak cevaplayınız.

İfadelere katılma derecesi; **Kesinlikle Katılıyorum “5”**, **Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum “4”**, **Orta Düzeyde Katılıyorum ”3”**, **Orta Düzeyin Altında Katılıyorum “2”**, **Kesinlikle Katılmıyorum “1”** olarak belirlenmiştir. Lütfen katılma derecenizi aşağıdaki örnekte olduğu gibi yuvarlak (O) içine alınız.

Örneğin;

GÖRÜŞLER	Kesinlikle Katılıyorum	Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Orta Düzeyin Altında Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Afişin konusu ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1

Vereceğiniz yanıtlar kesinlikle gizli kalacaktır. İçtenlikli görüşleriniz ve önerileriniz, araştırmamın sağlıklı olması açısından son derece önemlidir. Formu doldurarak araştırmaya yaptığınız katkı için teşekkürlerimi sunarım.

Şerife İÇÖZ

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Okulunuzu belirtiniz :.....
2. Sınıfınızı belirtiniz :.....
3. Afiş Adı :.....
4. Afişi daha önce gördünüz mü? Evet () Hayır ()

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum	Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Orta Düzeyin Altında Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum.	5	4	3	2	1
	2. Afişin vermek istediği mesajın / yazılı bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	5	4	3	2	1
	3. Afişin vermek istediği mesajı / yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	5	4	3	2	1
	4. Afişte verilen görsel (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	5	4	3	2	1
	5. Afişte verilen görsel (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	5	4	3	2	1
	6. Afişteki slogan/başlık yazıları ve görselleri (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) birbirleri ile uyumlu buluyorum.	5	4	3	2	1
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	5	4	3	2	1
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	5	4	3	2	1
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	5	4	3	2	1
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	5	4	3	2	1
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	5	4	3	2	1
	12. Afişteki görsel (resim, karikatür, fotoğraf, illüstrasyon vb) öğeler ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1
	13. Afişteki yazılı / metinsel (slogan/başlık yazısı) öğeler ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	5	4	3	2	1
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1

	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	5	4	3	2	1
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	5	4	3	2	1
	19. Afişteki görselleri (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) eğlendirici / esprili buluyorum.	5	4	3	2	1
	20. Afişteki metinleri (slogan/başlık yazıları) eğlendirici / esprili buluyorum.	5	4	3	2	1

Söz konusu afişe yönelik önerileriniz varsa lütfen belirtiniz.

EK 1: b. Öğretmen Bilgi Toplama Formu

Değerli Öğretmen,

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde “**Yüksek Lisans Tezi**” hazırlamaktayım. Bu bilgi toplama formu, “**İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşleri**” ni saptamak amacıyla hazırlanmıştır.

Okulunuzda ve sınıflarınızda düzenli olarak çeşitli afişler asılmaktadır. Sizden istenilen, söz konusu afişe yönelik görüşlerinizi aşağıda listelenen ifadelerle ne derece katıldığınızı belirtmenizdir. Vereceğiniz yanıtlar kesinlikle gizli kalacaktır. İçtenlikli görüşleriniz ve önerileriniz, araştırmamın sağlıklı olması açısından son derece önemlidir.

Lütfen açıklamaları dikkatlice okuyarak cevaplayınız.

İfadelere katılma derecesi; **Kesinlikle Katılıyorum** “5”, **Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum** “4”, **Orta Düzeyde Katılıyorum** ”3”, **Orta Düzeyin Altında Katılıyorum** “2”, **Kesinlikle Katılmıyorum** “1” olarak belirlenmiştir. Lütfen katılma derecenizi aşağıdaki örnekte olduğu gibi yuvarlak (O) içine alınız.

Örneğin;

GÖRÜŞLER	Kesinlikle Katılıyorum	Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Orta Düzeyin Altında Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Afişin konusu ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1

Formu doldurarak araştırmaya yaptığınız katkı için teşekkürlerimi sunarım.

Şerife İÇÖZ

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Okulunuzu belirtiniz :.....
2. Branşınızı belirtiniz :.....
3. Afiş Adı :.....
4. Afişi daha önce gördünüz mü? Evet () Hayır ()

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum	Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Orta Düzeyin Altında Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum.	5	4	3	2	1
	2. Afişin vermek istediği mesajın / yazılı bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	5	4	3	2	1
	3. Afişin vermek istediği mesajı / yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	5	4	3	2	1
	4. Afişte verilen görsel (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	5	4	3	2	1
	5. Afişte verilen görsel (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	5	4	3	2	1
	6. Afişteki slogan/başlık yazıları ve görselleri (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) birbirleri ile uyumlu buluyorum.	5	4	3	2	1
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	5	4	3	2	1
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	5	4	3	2	1
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	5	4	3	2	1
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	5	4	3	2	1
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	5	4	3	2	1
	12. Afişteki görsel (resim, karikatür, fotoğraf, illüstrasyon vb) öğeler ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1
	13. Afişteki yazılı / metinsel (slogan/başlık yazısı) öğeler ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	5	4	3	2	1
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1

	16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1
	17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	5	4	3	2	1
	18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	5	4	3	2	1
	19. Afişteki görselleri (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) eğlendirici / esprili buluyorum.	5	4	3	2	1
	20. Afişteki metinleri (slogan/başlık yazıları) eğlendirici / esprili buluyorum.	5	4	3	2	1

Söz konusu afişe yönelik önerileriniz varsa lütfen belirtiniz.

EK 1: c. Uzman Bilgi Toplama Formu

Değerli Uzman,

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde “**Yüksek Lisans Tezi**” hazırlamaktayım. Bu bilgi toplama formu, “**İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşleri**” ni saptamak amacıyla hazırlanmıştır.

Okullarımıza ve sınıflarımıza düzenli olarak çeşitli afişler asılmaktadır. Sizden istenilen, söz konusu afişe yönelik görüşlerinizi aşağıda listelenen ifadelerle ne derece katıldığınızı belirtmenizdir. Vereceğiniz yanıtlar kesinlikle gizli kalacaktır. İçtenlikli görüşleriniz ve önerileriniz, araştırmamın sağlıklı olması açısından son derece önemlidir.

Lütfen açıklamaları dikkatlice okuyarak cevaplayınız.

İfadelere katılma derecesi; **Kesinlikle Katılıyorum** “5”, **Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum** “4”, **Orta Düzeyde Katılıyorum** ”3”, **Orta Düzeyin Altında Katılıyorum** “2”, **Kesinlikle Katılmıyorum** “1” olarak belirlenmiştir. Lütfen katılma derecenizi aşağıdaki örnekte olduğu gibi yuvarlak (O) içine alınız.

Örneğin;

GÖRÜŞLER	Kesinlikle Katılıyorum	Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Orta Düzeyin Altında Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Afişin konusu ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1

Formu doldurarak araştırmaya yaptığınız katkı için teşekkürlerimi sunarım.

Şerife İÇÖZ

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

5. Okulunuzu belirtiniz :.....

6. Branşınızı belirtiniz :.....

7. Afiş Adı :.....

8. Afişi daha önce gördünüz mü? Evet () Hayır ()

GÖRÜŞLER		Kesinlikle Katılıyorum	Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Orta Düzeyin Altında Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
MESAJ İLETİMİ	1. Afişi bilgilendirici buluyorum.	5	4	3	2	1
	2. Afişin vermek istediği mesajın / yazılı bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	5	4	3	2	1
	3. Afişin vermek istediği mesajı / yazılı bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	5	4	3	2	1
	4. Afişte verilen görsel (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) bilgilerin ne demek istediğini anlıyorum.	5	4	3	2	1
	5. Afişte verilen görsel (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) bilgileri daha sonra hatırlıyorum.	5	4	3	2	1
	6. Afişteki slogan/başlık yazıları ve görselleri (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) birbirleri ile uyumlu buluyorum.	5	4	3	2	1
DAVRANIŞ VE TUTUM DEĞİŞİMİ	7. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>yazılı bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	5	4	3	2	1
	8. Afiş aracılığıyla öğrendiğim <u>görsel bilgileri</u> günlük hayatımda dikkate alıyorum.	5	4	3	2	1
	9. Afişin toplumsal sorumluluklarımın farkına varmada olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.	5	4	3	2	1
	10. Afişin beni görsel ve estetik açıdan zenginleştirdiğini düşünüyorum.	5	4	3	2	1
TASARIMIN İLGİ ÇEKİCİLİĞİ	11. Okulda aynı konuda birden fazla afişle karşılaşıyorum.	5	4	3	2	1
	12. Afişteki görsel (resim, karikatür, fotoğraf, illüstrasyon vb) öğeler ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1
	13. Afişteki yazılı / metinsel (slogan/başlık yazısı) öğeler ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1
	14. Afişin konusu ilgimi çekiyor	5	4	3	2	1
	15. Afişin renkleri ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1

16. Afişteki yazı biçimi ilgimi çekiyor.	5	4	3	2	1
17. Afiş bende resim/afiş/karikatür yapma ve fotoğraf çekme isteği uyandırıyor.	5	4	3	2	1
18. Afişin dikkatimi çekebilecek uygun yerlere asıldığını düşünüyorum.	5	4	3	2	1
19. Afişteki görselleri (resim, karikatür, illüstrasyon, fotoğraf vb.) eğlendirici / esprili buluyorum.	5	4	3	2	1
20. Afişteki metinleri (slogan/başlık yazıları) eğlendirici / esprili buluyorum.	5	4	3	2	1

Söz konusu afişe yönelik önerileriniz varsa lütfen belirtiniz.

EK 2. Araştırma İzni

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Bölüm : Strateji Geliştirme
Sayı : B.B.08.4.MEM.4.06.00.04-312/18174
Konu : Araştırma İzni (Şerife İÇÖZ)

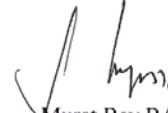
25.02/2008

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsüne

İlgi : a) 23.01.2008 tarih ve 383 sayılı yazınız.
b) 20.02.2008 tarih ve 312/16612 sayılı Valilik Oluru.

Enstitünüz, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Grafik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şerife İÇÖZ'ün, "İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci Öğretmen ve Uzman Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında; ekli listede belirlenen okullarda uygulama yapma isteği ilgi (b) Valilik Oluru ile uygun görülmüş olup, konu hakkında çalışmanın yapılacağı İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine bilgi verilmiştir.

Mühürlü anket örneği (4 Sayfa 25 maddeden oluşan) yazımız ekinde gönderilmiş olup, uygulama yapılacak sayıda çoğaltılması ve çalışmanın bitiminde iki örneğinin (CD/disket) Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne gönderilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.


Murat Bey BALTA
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü

EKLER :

- 1- İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci Öğretmen ve Uzman Görüşleri Veri Toplama Formu (4 Sayfa, 25 Madde)
- 2- Okul Listesi (1 Sayfa)
- 3-Valilik Onayı (1 Sayfa)

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Bölüm : Strateji Geliştirme
Sayı : B.B.08.4.MEM.4.06.00.04-312/ 6612
Konu : Araştırma İzni (Şerife İÇÖZ)

20.02.2008

VALİLİK MAKAMINA
ANKARA

- İlgi : a) MEB'e Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik
İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 23.01.2008 tarih ve 383 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Grafik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şerife İÇÖZ' "İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci Öğretmen ve Uzman Görüşleri" konulu tez çalışması, ilgi (a) yönerge doğrultusunda Müdürlüğümüz Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş olup, (4 Sayfa, 25 Maddeden oluşan) çalışmanın, ekli listede belirlenen okullarda, gönüllülük esasına dayalı olarak uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Murat Bey BALTA
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
18.02.2008
Mehmet KURDOĞLU
Vali
Vali Yardımcısı

EKLER :

- 1- İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere
Yönelik Öğrenci Öğretmen ve Uzman Görüşleri
Veri Toplama Formu (4 Sayfa, 25 Madde)
- 2- Okul Listesi (1 Sayfa)



T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SAYI : B.30.2.GÜN.0.F8.00.00 /383
KONU : İzin

ANKARA
23.01.2008

ANKARA VALİLİĞİ
(İl Millî Eğitim Müdürlüğüne)

Enstitümüz Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Grafik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Şerife İÇÖZ, Yrd. Doç. Dr. Gülgün BANGİR ALPAN'ın danışmanlığında yürüttüğü **"İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşleri"** konulu tezi ile ilgili olarak aşağıda isimleri belirtilen Ankara ili Etimesgut ilçesinde bulunan okullarda uygulamak yapmak istemektedir.

İlgili öğrenciye müsaade edilmesi hususunda gereğini bilgilerinize saygılarımla arz/rica ederim.

Uygulamada kullanılan ölçek tarafımdan geliştirilmiştir.
Serife İÇÖZ

Prof. Yılmaz ŞENDÜRÜR
Enstitü Müdürü

EKLER:

- 1-Dilekçe
- 2-Tez Önerisi
- 3- İlköğretim Kurumlarındaki Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşleri Bilgi Toplama Formu

UYGULAMANIN YAPILACAĞI OKULLAR

- 1-Ağa Ceylan İlköğretim Okulu
- 2-Hasan-Şükran Saruhan İlköğretim Okulu
- 3- İstiklal İlköğretim Okulu
- 4-Etimesgut İlköğretim Okulu
- 5-Dumlupınar İlköğretim Okulu
- 6-Zekiye Güdüllüoğlu İlköğretim Okulu
- 7-Toplu Konut İlköğretim Okulu

T. C.
ANKARA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Gelen Evrak No : 12726
Gelen Tarih : 23.01.2008
Yazışma Birimi : Eğitim Hizmetleri
İşin Adı : İzin

EK 3. İlköğretim Kurumlarındaki 9 Eğitsel Afiş

a. Kuş Gribi Afişi

KUŞ GRİBİNDEN KORUNMAK İÇİN



Kümes hayvanları ile yabani kanatlı hayvanların temasını engelleyin



Hasta veya ölmüş kanatlı hayvanlara temas etmeyin



Çocukları kanatlı hayvanlardan uzak tutun



Ellerinizi bol su ve sabunla iyice yıkayın



Etleri ve yumurtaları iyice pişirdikten sonra tüketin



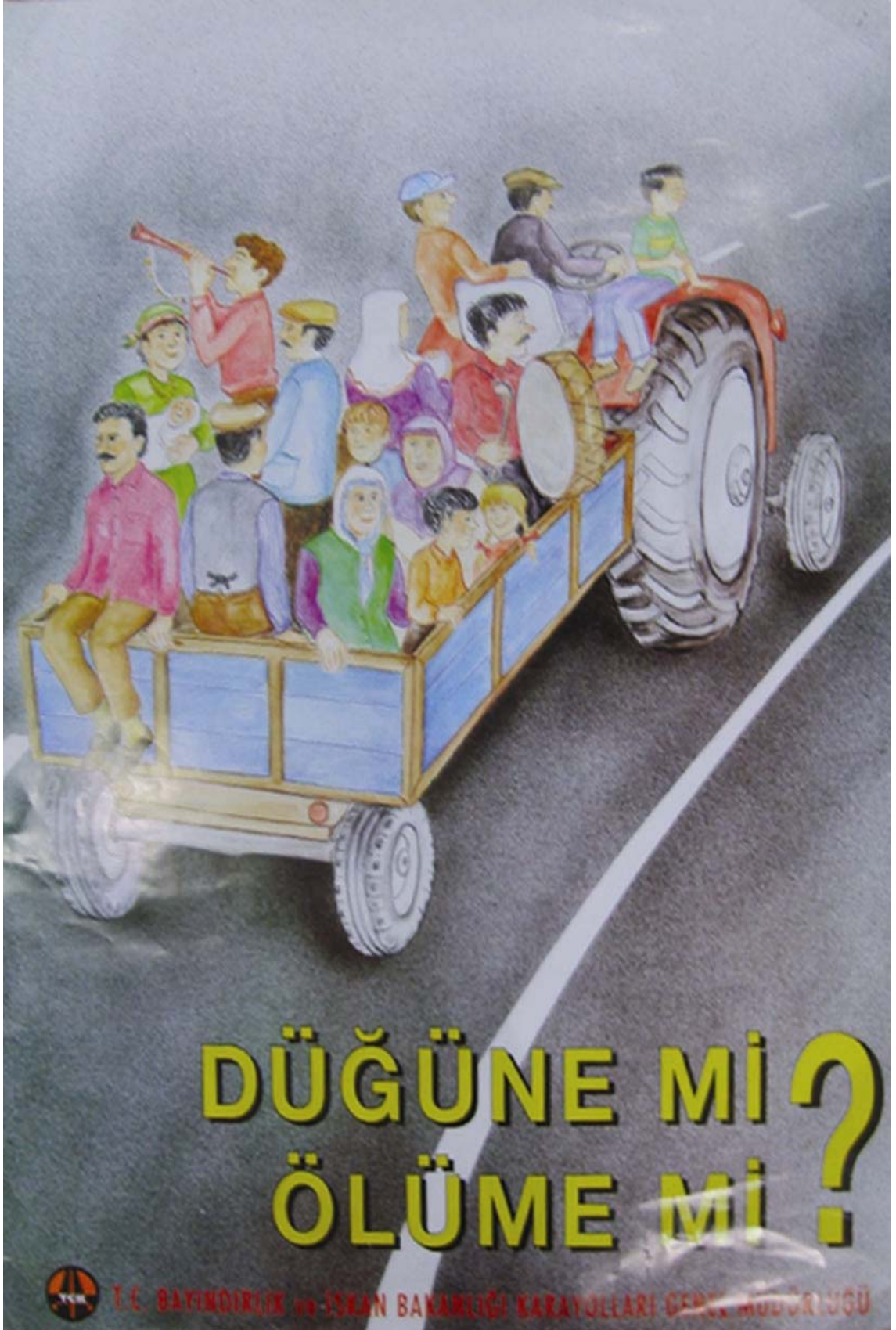
Hasta veya ölü kanatlı hayvanlara temas edilmiş ise en yakın sağlık kuruluşuna başvurun



T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
Tıbbi Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
2008

UNUTMAYINIZ!

KUŞ GRİBİ İLE İLGİLİ TEDAVİLER ÜCRETSİZDİR

b. Düğün Afişi

c. Hayat Afişi

Hayatınız

sizin için değerliyse,
 dış derinliği
 3 mm.nin
 altına inmeden
 lastiklerinizi
 mutlaka değiştirin.
 Aracınız yola
 iyice tutunsun,
kaymasın!

Yeni lastik kullanın!

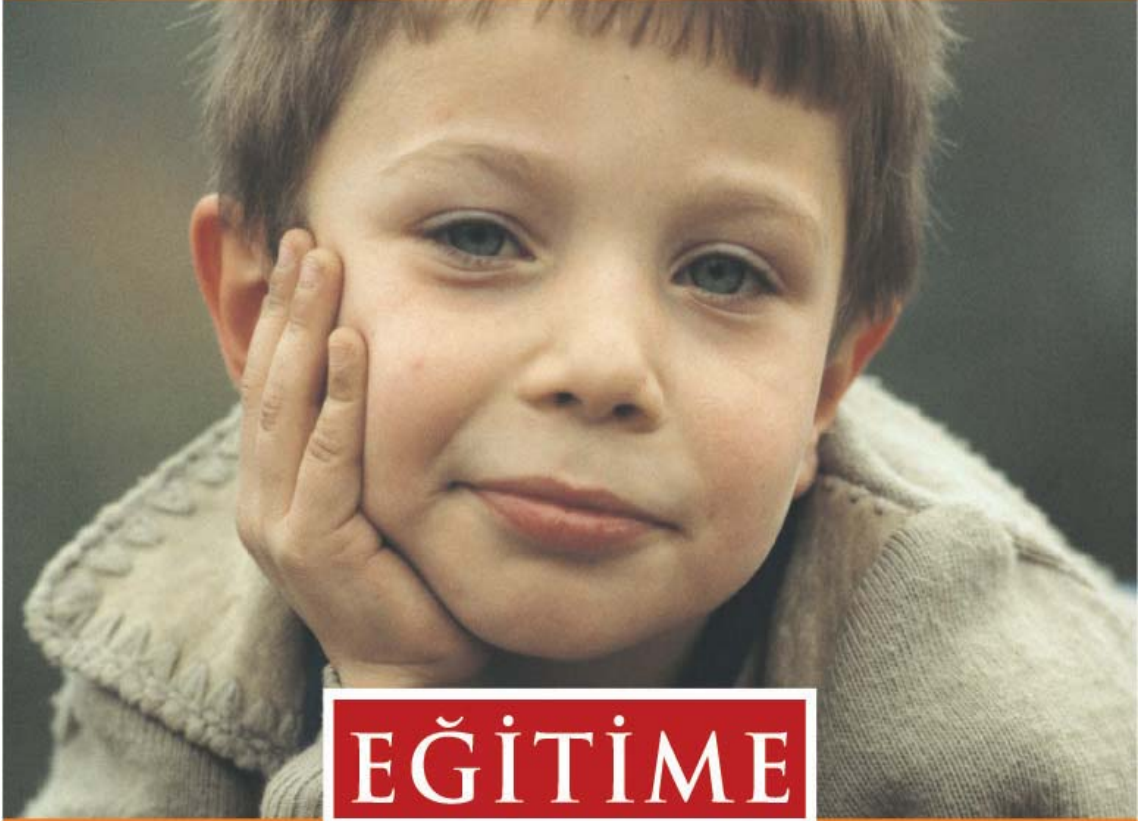
2004 trafik yılı

trafikte,
 önce siz örnek olun!
 diğerlerinin değiştiğini göreceksiniz...

RENALT

d. Eğitime Destek Afiş

**Türkiye'nin "geleceğini"
siz de destekleyin!**



**EĞİTİME
%100
DESTEK**

**DANIŞMA
444 0 632
HATTI**



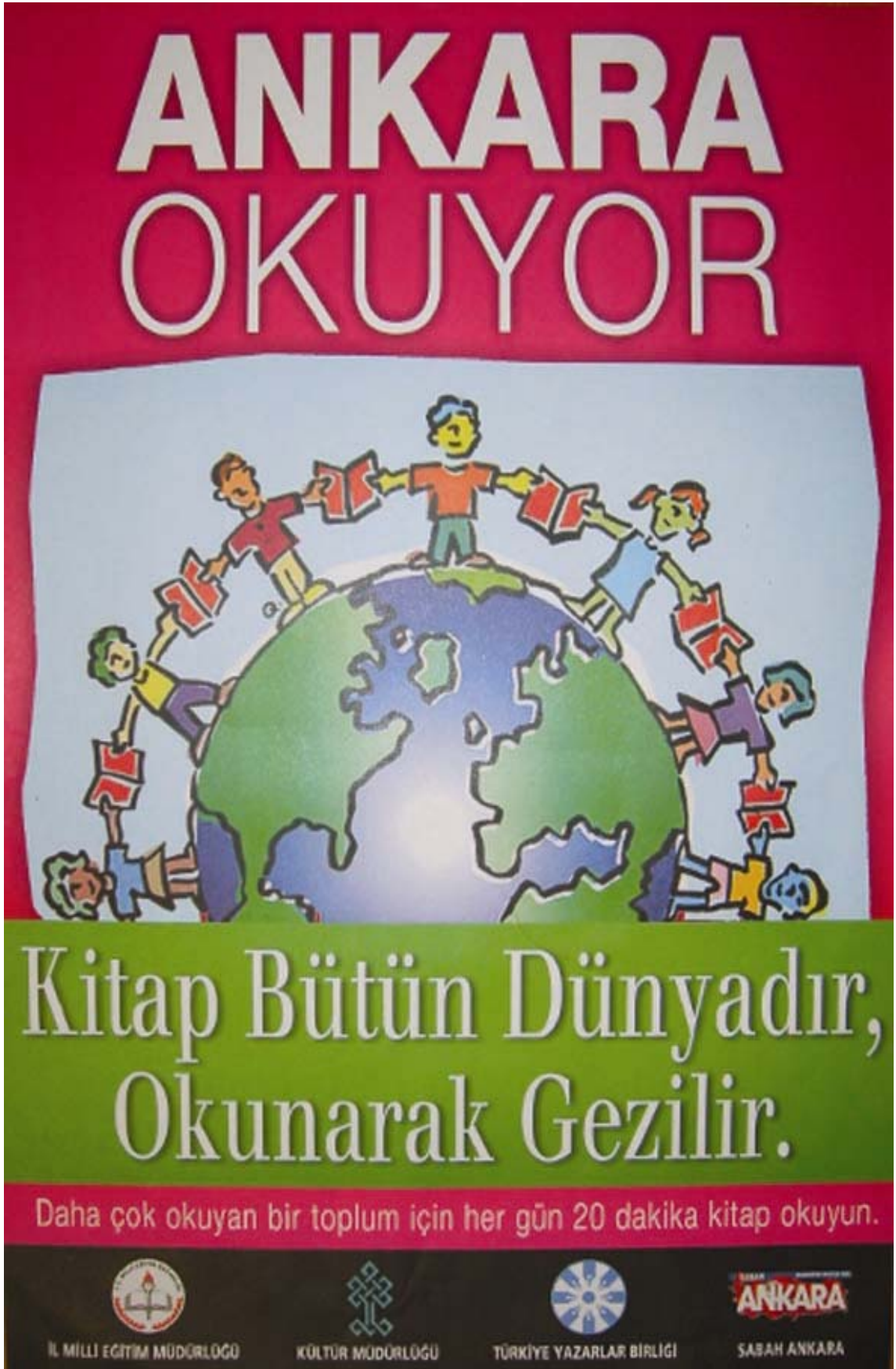
T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

www.egitimedestek.meb.gov.tr

e. Organ Bağışı Afişı



f. Okuma Afişi



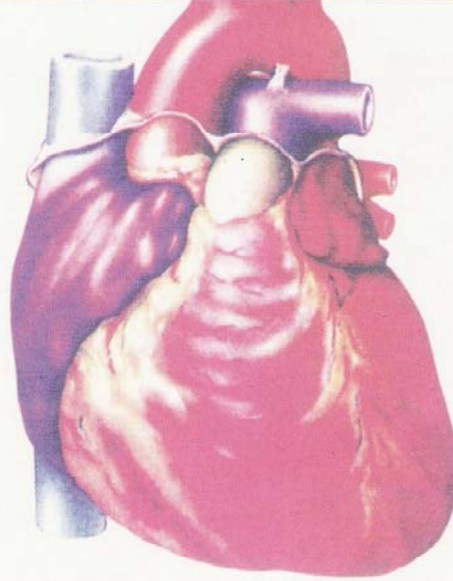
g. Sigara Afışı

“kalbi fesat”

Kalbiniz sizi yarıyolda bırakmadan siz sigarayı bırakın! Çünkü sigara içenlerin kalp hastalıklarına yakalanma riski çok yüksektir.



KALPLERİ YOKETMEK İÇİN



20 ADET ATEŞLEYİCİ



**TÜRK KANSER
ARAŞTIRMA VE
SAVAŞ KURUMU**

Merkez : Tuna Caddesi, Ataç 1 Sokak
No: 21/1 - 06410 Yenisehir / ANKARA
Tel : (0-312) 431 29 50 - 431 29 51
Faks : (0-312) 431 39 58
E-posta : info@turkkanser.org.tr
Web : www.turkkanser.org.tr

Banka Hesap Numaralarımız:
T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şb. Ankara
Hesap No: 39009062-5003

T.C. Ziraat Bankası Mithatpaşa Şb. Ankara
Hesap No: 7968146-5001

Banka Hesap Numaralarımız:
T. İş Bankası Mithatpaşa Şb. Ankara
Hesap No: 503574

Posta Çek Hesap No: 86509

18

Kredi kartınız ile bağış yapmak için web adresimizi kullanabilirsiniz: www.turkkanser.org.tr

h. Su Afişı



i. Taşıt Afışı

